

Disseny del programa d'educació ambiental del Pla del Penedès

---

Ajuntament del Pla del Penedès

Juny 2025

Núm. expedient 2024/0009232

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Acció Climàtica
i Transició Energètica**

Direcció del treball: Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental de la Diputació de Barcelona (OTEPA).

Redacció: Quatre Passes, serveis ambientals SCCL

Montse Jané Rius

Anna Mascaró Soler

08720 Vilafranca del Penedès

info@quatrepasses.cat

www.quatrepasses.cat

ÍNDIX

ÍNDIX	3
0. RESUM EXECUTIU	6
1. INTRODUCCIÓ	8
L'ENCÀRREC.....	8
ELS OBJECTIUS.....	8
2. EL CONTEXT	9
2.1.CONTEXT NATURAL	9
2.2.CONTEXT SOCIOECONÒMIC.....	11
3. MARC CONCEPTUAL DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL	12
3.1.DEFINICIÓ DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL	12
3.2.VISIONS DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL	12
3.3.L'EDUCACIÓ AMBIENTAL COM A ELEMENT DE LOCALITZACIÓ DE LES ODS DE L'AGENDA 2030.....	14
<i>L'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible</i>	14
<i>Els ODS en aquest projecte</i>	15
3.4.OBJECTIUS EDUCATIUS EN EL CONTEXT DE L'AGENDA 2030.....	17
<i>Competències clau per a la sostenibilitat</i>	17
<i>Objectius d'aprenentatge</i>	18
3.5.PLA DE TRANSICIÓ ENERGÈTICA	20
4. DIAGNOSI PRÈVIA	21
4.1.ACTIVITATS FESTIVES I CULTURALS DEL MUNICIPI	21
4.2.ACTIVITATS REALITZADES EN EDUCACIÓ AMBIENTAL	24
4.3.EQUIPAMENTS I RECURSOS AMBIENTALS EXISTENTS	27
4.4. RECURSOS AMBIENTALS EXISTENTS AL TERRITORI	28
4.5.AGENTS, ENTITATS I PERSONES POTENCIALS PER AL PROJECTE	39
5. EL PROCÉS PARTICIPATIU	40
5.1.PLANTEJAMENT DEL PROCÉS PARTICIPATIU	40
5.2.PLA DE COMUNICACIÓ	41
5.3.ACCIONS PARTICIPATIVES REALITZADES.....	43
<i>Reunions col·lectives</i>	43
<i>Entrevistes personalitzades</i>	43
<i>Enquestes</i>	43
5.4.RESULTATS DE LES ENQUESTES.....	53
<i>Enquesta centres educatius</i>	53
<i>Enquesta entitats</i>	58
<i>Enquesta establiments, cellers i allotjaments</i>	62
<i>Enquesta ciutadania</i>	66
5.5.RETORN DEL PROCÉS PARTICIPATIU	70

6. PLA D'EDUCACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL	72
6.1.OBJECTIUS DEL PLA D'ACTUACIONS.....	72
6.2.PÚBLIC DESTINATARI.....	72
6.3.EIXOS TEMÀTICS	73
6.4.PLA D'ACCIÓ.....	75
1. <i>DISSENYAR I SENYALITZAR UNA RUTA INTERPRETATIVA DELS VALORS NATURALS, PATRIMONIALS I PAISATGÍSTICS.....</i>	<i>81</i>
2. <i>ORGANITZAR SORTIDES GUIADES PER ESCOLARS PER CONÈIXER LA BIODIVERSITAT DE L'ENTORN NATURAL .....</i>	<i>85</i>
3. <i>ORGANITZAR SORTIDES GUIADES PER FAMÍLIES I PÚBLIC GENERAL PER CONÈIXER LA BIODIVERSITAT DE L'ENTORN NATURAL .....</i>	<i>88</i>
4. <i>FOMENTAR LA BIODIVERSITAT ALS PATIS DELS CENTRES EDUCATIUS I ACTIVITATS PEDAGÒGIQUES RELACIONADES .....</i>	<i>91</i>
5. <i>FOMENTAR LA BIODIVERSITAT EN ESPAIS PÚBLICS URBANS I PERIURBANS .....</i>	<i>94</i>
6. <i>ORGANITZAR TALLERS DE CONSTRUCCIÓ, COL·LOCACIÓ I SEGUIMENT DE CAIXES NIU I CAIXES REFUGI .....</i>	<i>96</i>
7. <i>FOMENTAR I REALITZAR ACTIVITATS DE CIÈNCIA CIUTADANA .....</i>	<i>99</i>
8. <i>PROJECTE 50/50. ESTALVI ENERGÈTIC A L'ESCOLA .....</i>	<i>101</i>
9. <i>ORGANITZAR ACTIVITATS, JOCS I TALLERS SOBRE ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC PER ESCOLARS .....</i>	<i>103</i>
10. <i>ORGANITZAR JOCS, EXPOSICIONS I TALLERS SOBRE ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC PER FAMÍLIES I PÚBLIC GENERAL EN UN CONTEXT LÚDIC I FESTIU .....</i>	<i>106</i>
11. <i>SERVEI D'ASSESSORAMENT EN CONSUM I ESTALVI ENERGÈTIC MUNICIPAL I DOMÈSTIC .....</i>	<i>108</i>
12. <i>ORGANITZAR VISITES GUIADES A INSTAL·LACIONS LOCALS D'ENERGIES RENOVABLES PER A PÚBLIC GENERAL I ESCOLARS.....</i>	<i>111</i>
13. <i>ORGANITZAR ACTIVITATS, JOCS I TALLERS RELACIONATS AMB EL CICLE DE L'AIGUA I LA NOVA CULTURA DE L'AIGUA PER ESCOLARS .....</i>	<i>113</i>
14. <i>ORGANITZAR JOCS, EXPOSICIONS I TALLERS RELACIONATS AMB EL CICLE DE L'AIGUA I LA NOVA CULTURA DE L'AIGUA PER FAMÍLIES I PÚBLIC EN GENERAL EN UN CONTEXT LÚDIC I FESTIU .....</i>	<i>116</i>
15. <i>ORGANITZAR VISITES GUIADES A L'ESTACIÓ DEPURADORA D'AIGÜES RESIDUALS .....</i>	<i>118</i>
16. <i>PROMOCIONAR LA XEROJARDINERIA EN ESPAIS PÚBLICS, BALCONS I JARDINS PARTICULARS .....</i>	<i>120</i>
17. <i>REFORÇAR MISSATGES I CAMPANYES SOBRE L'ÚS RACIONAL I L'ESTALVI D'AIGUA .....</i>	<i>122</i>
18. <i>ACTIVITATS I TALLERS ESCOLARS SOBRE LA PROBLEMÀTICA DELS RESIDUS .....</i>	<i>124</i>
19. <i>POTENCIAR EL COMPOSTATGE ESCOLAR.....</i>	<i>127</i>
20. <i>ACTIVITATS, TALLERS I EXPOSICIONS SOBRE LA PROBLEMÀTICA DELS RESIDUS PER A FAMÍLIES I POBLACIÓ EN GENERAL EN UN CONTEXT LÚDIC I FESTIU .....</i>	<i>129</i>
21. <i>CAMPANYA DE PREVENCIÓ DE RESIDUS TÈXTILS "ESTÀ DE MODA" .....</i>	<i>131</i>
22. <i>CAMPANYA CONTRA EL MALBARATAMENT ALIMENTARI "SOM GENT DE PROFIT".....</i>	<i>133</i>
23. <i>FOMENTAR L'AUTOCOMPOSTATGE CASOLÀ .....</i>	<i>135</i>
24. <i>ORGANITZACIÓ ACTIVITAT POPULAR DE NETEJA DE L'ENTORN NATURAL LET'S CLEAN UP .....</i>	<i>137</i>
25. <i>FOMENTAR LA PREVENCIÓ DE RESIDUS I LA SOSTENIBILITAT EN ELS ESDEVENIMENTS FESTIUS .....</i>	<i>139</i>
26. <i>ORGANITZAR ACTIVITATS, JOCS I TALLERS SOBRE EL MALBARATAMENT ALIMENTARI I CONSUM RESPONSABLE PER ESCOLARS.....</i>	<i>142</i>
27. <i>ORGANITZAR XERRADES I ACTIVITATS SOBRE CONSUM RESPONSABLE I ECONOMIA CIRCULAR PER LA POBLACIÓ EN GENERAL .....</i>	<i>145</i>
28. <i>FOMENTAR I ORGANITZAR MERCATS D'INTERCANVI I DE SEGONA MÀ .....</i>	<i>147</i>
29. <i>ORGANITZAR ACTIVITATS SOBRE MOBILITAT SOSTENIBLE DINS LA SETMANA EUROPEA DE LA MOBILITAT .....</i>	<i>149</i>
30. <i>PROGRAMA MOU-TE I RESPIRA! .....</i>	<i>152</i>
31. <i>PROMOCIONAR ACTIVITATS ARTÍSTIQUES VINCULADES A LA NATURA I LA SOSTENIBILITAT .....</i>	<i>154</i>

32. ORGANITZAR ACTIVITATS, TALLERS I XERRADES PER ESCOLARS, FAMÍLIES I PÚBLIC EN GENERAL SOBRE LA CONTAMINACIÓ ACÚSTICA	156
6.5. PLANIFICACIÓ DE LES ACCIONS	157
TAULA 1: PLANIFICACIÓ PERÍODE 2025-2028	158
TAULA 2: PLANIFICACIÓ ANUAL	161
7. GESTIÓ I SEGUIMENT	168
7.1 LA GESTIÓ.....	168
7.2 SEGUIMENT DEL PLA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL	169
8. COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ	172
ANNEX 1: TAULA RESUM ACCIONS SEGONS PÚBLIC DESTINATARI, TEMÀTICA, VISIONS I TIPUS D'ACTUACIÓ	175

0. RESUM EXECUTIU

El present projecte té com a objectiu l'elaboració d'un document estratègic personalitzat que defineixi un **Programa d'Educació Ambiental** per al municipi del Pla del Penedès. Aquest document inclou propostes d'accions i projectes d'educació i sensibilització ambiental, dissenyats amb coherència i viabilitat segons la realitat i les necessitats locals.

L'objectiu principal és disposar d'un marc de referència que estableixi **directrius clares** per al desenvolupament progressiu de l'educació ambiental municipal, amb un conjunt d'accions concretes, viables i adaptades al context socioeconòmic i cultural del municipi.

Fins ara, s'han desenvolupat accions puntuals d'educació ambiental, com la participació en la iniciativa *Let's Clean Up*, sortides de coneixement de l'entorn adreçades al públic general, tallers i activitats vinculades a celebracions culturals i festives. Aquestes accions s'han realitzat de forma aïllada, sense un fil conductor o pla estructurat. Tanmateix, la **riquesa sociocultural i festiva** del municipi és un valor destacat que cal aprofitar i integrar com a eix estratègic dins del nou pla d'educació ambiental.

Pel que fa a l'àmbit educatiu, l'escola del municipi ha desenvolupat algunes activitats de sensibilització ambiental, com sortides a l'entorn o jornades de neteja. Tot i això, no disposa actualment d'un projecte educatiu ambiental propi. El pla que aquí es presenta té en compte aquesta realitat i proposa un **conjunt d'activitats i projectes educatius dirigits al centre escolar**, així com iniciatives específiques adreçades a la llar d'infants.

En la primera fase del treball s'ha realitzat un **recull d'equipaments i activitats** d'educació ambiental existents al municipi, així com dels recursos disponibles oferts per entitats supramunicipals com la Mancomunitat Penedès-Garraf i la Diputació de Barcelona. S'ha prioritzat la identificació de **recursos gratuïts o de baix cost**, tenint en compte que es tracta d'un municipi petit amb capacitat tècnica i econòmica limitada.

Així doncs, el municipi ha dut a terme iniciatives educatives ambientals esporàdiques però sense una planificació estratègica a llarg termini. És per això que es planteja aquest **Pla d'Educació Ambiental amb un horitzó d'aplicació de quatre anys**, que permeti ordenar, estructurar i potenciar les actuacions futures.

Per a la seva elaboració, s'ha comptat amb un **procés participatiu** que ha involucrat ciutadania, escolars, entitats i comerços locals. Aquest procés s'ha desenvolupat mitjançant reunions i enquestes (tant en línia com en format paper), que han permès recollir els interessos i les prioritats de la població.

El pla s'articula al voltant de **set àmbits temàtics**:

- Biodiversitat i entorn natural
- Energia i canvi climàtic
- Aigua
- Residus
- Consum responsable
- Mobilitat
- Altres (accions derivades dels interessos detectats durant el procés participatiu)

Per a cadascuna d'aquestes temàtiques, es defineixen una sèrie d'accions concretes, descrites mitjançant **fitxes tècniques** que inclouen: objectius, activitats proposades, vinculació curricular (en el cas del públic escolar), públic destinatari, recursos necessaris, planificació temporal i cost aproximat.

Les accions proposades s'organitzen en **tres programes d'actuació**, segons el col·lectiu destinatari:

- Programa escolar
- Programa per a públic general i famílies
- Programa per a entitats i esdeveniments culturals

Aquesta estructura permet **una implementació transversal i inclusiva**, fent arribar les accions de sensibilització ambiental a tota la població.

El projecte també inclou un **pla de comunicació**, amb l'objectiu de garantir una difusió efectiva de les propostes a través de tots els canals disponibles de l'Ajuntament: web municipal, xarxes socials, butlletí informatiu, entre d'altres.

Finalment, s'estableix un **sistema de gestió, seguiment i avaluació**, amb la definició d'**indicadors anuals** que permetin mesurar el grau d'implementació del pla i l'assoliment dels objectius previstos.

1. INTRODUCCIÓ

L'encàrrec

L'Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental de la Diputació de Barcelona (OTEPA), té per objectiu prestar suport tècnic i econòmic als municipis en matèria de comunicació i educació ambiental. Una de les línies de treball és la planificació de programes municipals i d'equipaments d'educació ambiental.

En aquesta línia de treball, els darrers anys l'OTEPA ha col·laborat en la redacció de diversos programes municipals i plans directores d'educació ambiental impulsats per ens locals.

L'Ajuntament del Pla del Penedès va sol·licitar a l'OTEPA suport tècnic en el Catàleg de Serveis 2024 per al **disseny del programa d'educació ambiental municipal**.

A partir de la metodologia pròpia establerta per la Diputació de Barcelona, l'objectiu d'aquest treball és redactar un programa per portar a terme accions i projectes d'educació i sensibilització ambiental en els àmbits de l'acció climàtica i transició energètica, la gestió de residus, gestió de l'aigua, gestió de les rieres i l'entorn verd, biodiversitat urbana i mobilitat.

Per aquest fet es vol disposar d'un document on es marquin directrius a seguir i accions concretes adaptades a la singularitat del municipi del Pla del Penedès amb l'esperança que aquestes accions locals contribueixin a la lluita col·lectiva dels grans problemes ambientals.

Per a la redacció d'aquest programa d'educació ambiental i amb la voluntat d'involucrar tota la població, es demana realitzar el disseny i execució d'un **procés participatiu** en el qual s'impliquin diversos agents del territori com la comunitat educativa, associacions, comerços, empreses i la ciutadania en general.

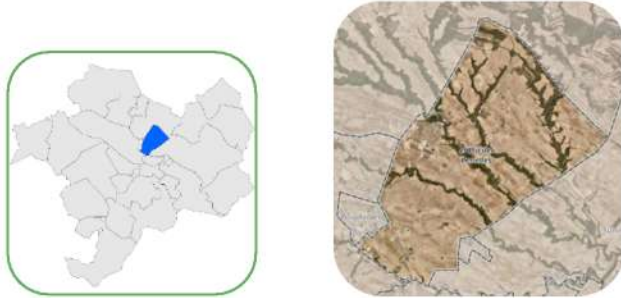
Els objectius

El principal objectiu del treball és **elaborar un document personalitzat** amb propostes d'accions i projectes d'educació i sensibilització ambiental coherents i viables amb la realitat municipal :

- Disposar d'un document on es marquin unes directrius a seguir per a un **desenvolupament progressiu de l'educació ambiental** municipal amb una proposta **d'accions concretes i viables**.
- Enfocar el projecte cap a un públic ampli i divers de manera que arribi al màxim de població possible. El **públics destinataris** són el públic escolar, el públic familiar i adult, i les associacions i entitats del municipi.
- Implicar a diversos agents del territori en la elaboració del projecte mitjançant un **procés participatiu**.
- Alinear el programa amb les polítiques ambientals del municipi, especialment amb la planificació de la regidoria de Medi Ambient i amb el **Pla de Transició Energètica** del Pla del Penedès inclòs en el Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) agrupat que impulsa el Consell Comarcal de l'Alt Penedès.

2. EL CONTEXT

El municipi del Pla del Penedès ocupa una superfície 9,6 km² i està localitzat a la comarca de l'Alt Penedès, a uns 11 km de Vilafranca del Penedès (capital de la comarca) i de Sant Sadurní d'Anoia. Limita al nord amb el municipi de Torrelavit, a l'est amb Subirats, al sud amb Santa Fe del Penedès i Font-rubí i a l'oest amb Font-rubí i Puigdàlber.

Situació del municipi del Pla del Penedès dins la comarca de l'Alt Penedès i ortofoto del municipi.

A part del nucli del Pla del Penedès, cap de municipi, hi ha diversos petits barris disseminats dins el municipi: Bonavista, Cal Janes, les Parellades, les Tarumbes i el Pujolet.

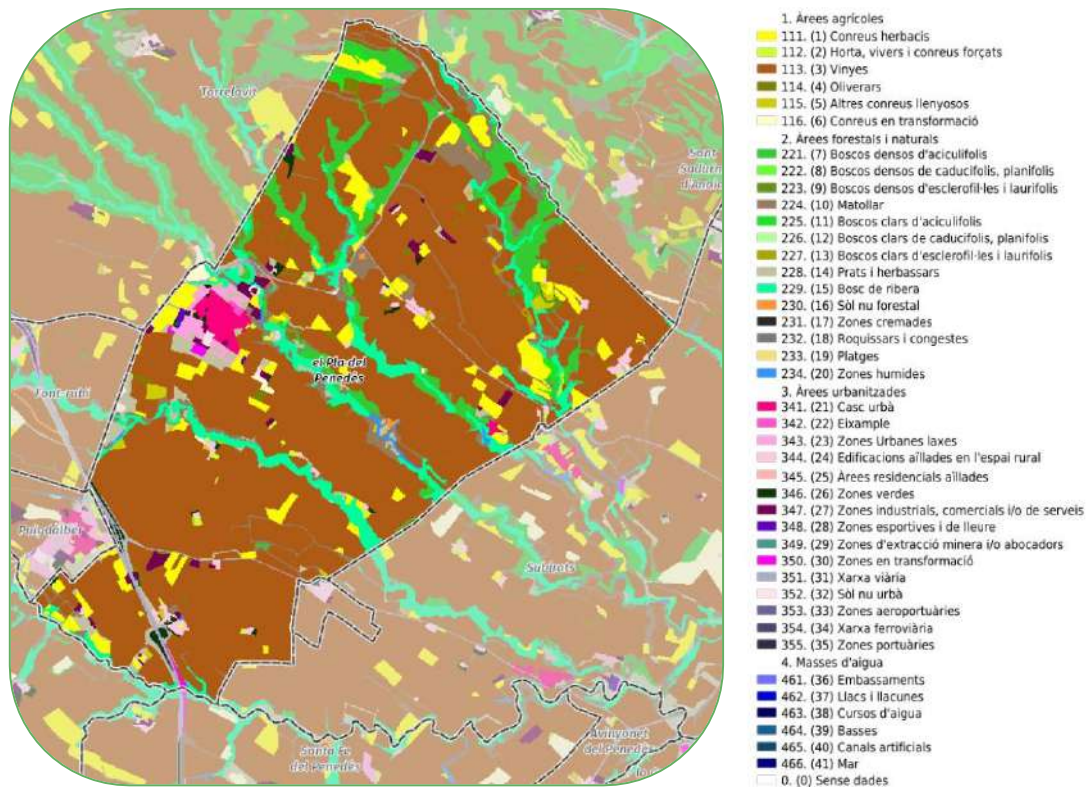
Mapa municipal amb la situació del nucli principal i dels diferents barris disseminats.

2.1. Context natural

Amb 348 metres d'altitud, el puig de l'Aguilera és el punt més elevat del terme situat al nord-oest del municipi i els seus contraforts donen origen als únics torrents que hi neixen com el torrent del Marrugat. En general, el terreny és pla i poc accidentat, i drenat per diversos torrents: el Torrent de Mas Rovira, el Torrent de les Tarumbes i el dels Brivons o el Torrent de Sabanell, que travessen el terme de nord-oest a sud-est i desguassen a la riera de Lavernó, de la conca hidrogràfica de l'Anoia.

El punt més baix del municipi, situat cap al sud-est, es troba al voltant dels 190 metres localitzat a les zones més planes i fondes properes a la Riera de Lavernó,

El terreny és eminentment planer i majoritàriament apte per a l'agricultura, i és d'aquesta característica física del territori d'on deriva l'etimologia del topònim que dona nom al municipi.

Cobertes del sòl del municipi. Font: Sistema d'Informació Territorial Municipal (SITMUN)

L'entorn del Pla del Penedès es caracteritza per un mosaic agrícola on predominen els conreus de vinya, combinats amb boscos de pins blancs i alzines en les zones més elevades. També es troben franges de vegetació de ribera als marges de les rieres i torrents més importants, on hi destaquen espècies com el pollancre, àlbers i freixes. Si ens fixem en els hàbitats d'interès comunitari destaquen el 92A0 "Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera", el 9340 "Alzinars i carrascars" i el 9540 "Pinedes mediterrànies". Principalment, totes elles localitzades al llarg de la xarxa hidrogràfica.

Hàbitats d'Interès Comunitari del municipi. Font: Sistema d'Informació Territorial Municipal (SITMUN)

Des del punt de vista faunístic, a la zona es poden trobar diverses espècies d'ocells com el gaig, el tudó i el xoriguer comú, així com petits mamífers com la guineu, el conill i l'eriquó. A les zones humides properes a les rieres i torrents, és possible trobar-hi amfibis com la granota verda i algun gripau comú. Aquest entorn natural configura un paisatge típic del Penedès, on l'activitat vitivinícola conviu amb elements naturals que contribueixen a la riquesa ecològica del territori.

El Pla del Penedès disposa del mapa de patrimoni cultural elaborat conjuntament amb la Diputació de Barcelona i que es pot consultar a : <https://patrimonicultural.diba.cat/municipi/el-pla-del-penedes>

D'aquest catàleg es destaquem els següents elements de patrimoni natural:

- Espècimen botànic (10 elements): Alzina de la Casa Alta, Alzina de la Sala, Alzina de la vinya de la Casa Alta, Camí arbrat de l'Aguilera, Cedres de l'Aguilera, Figuera de la plana de cal Feset, Figuera e Matamargó, Figuera del camí de Cal Jofre, Oliveres del camí de Cal Feset, Plàtans de Cal Fontanals.
- Llocs d'interès (5 punts): Torrent de Brivons o de Sabanell, Torrent de l'Aguilera i les Tarumbes, Torrent de Mas Rovira, Torrents de les Vies i de Marrugat i Torrents del Romaní i Santa Fe.

2.2.Contexte socioeconòmic

Segons dades del programa HERMES, Informació Estadística Local de Diputació de Barcelona l'any 2024 la població del municipi era de 1.352 habitants (682 homes i 670 dones) amb una densitat de 141,4 habitants per km2. El gruix de la població es troba entre els 16 i els 64 anys (63,98%), amb un 40% entre els 16 i 40 anys.

Excepte d'alguns petits tallers, no hi ha parc industrial, salvat dels cellers d'elaboració de vins i caves, per tant, és un territori eminentment agrícola en el que predomina el cultiu de la vinya. L'activitat agroalimentària escassament dona ocupació al 10% de la població activa, pel que la majoria treballa a la indústria i en activitats de serveis en municipis de la comarca.

3. MARC CONCEPTUAL DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

L'objectiu d'aquest apartat és donar a conèixer el marc conceptual en que s'emmarca el programa d'educació ambiental d'aquest projecte. Es defineix què és l'educació ambiental i l'objectiu principal d'aquesta, es plantegen els principals enfocaments de l'educació ambiental (visions) i el seu encaix en la gestió local sota el paraigua de l'Agenda 2030, els Objectius per al Desenvolupament Sostenible (ODS) i Plans de Transició Energètica.

Continguts extrets i adaptats de la publicació "Educació ambiental. D'on venim i cap on anem? Cap. 3 Sobre educació ambiental urbana. Una visió des de Barcelona. Col·lecció Estudis. Diputació de Barcelona, 2017"

3.1. Definició de l'educació ambiental

La UNESCO defineix l'educació per a la sostenibilitat com aquella que té per objectiu ajudar a les persones a desenvolupar les actituds, competències, perspectives i coneixements per a prendre decisions ben fonamentades i actuar en pro del seu propi benestar i dels altres, ara i en el futur.

Un programa d'educació ambiental ha d'ajudar a la ciutadania a prendre consciència de la petjada ecològica vinculada a l'activitat diària i a capacitar-la per prendre decisions per incorporar nous hàbits de consum i models socials, i actuar individualment o col·lectivament en la resolució de problemes ambientals presents i futurs.

3.2. Visions de l'educació ambiental

Es poden establir cinc maneres d'entendre i de fer educació ambiental en entorns urbans a partir de models de referència dels anys 70 i posteriors sobre educació ambiental a la natura.

Les cinc visions són seqüencials i es basen en: valoració, comprensió, conscienciació, col·laboració i participació, el què permet arribar a l'objectiu clau: la transformació.

Un Programa d'Educació Ambiental que incorpori activitats i recursos amb enfocaments diferents, farà que aquest sigui accessible per a persones amb nivells de coneixement i sensibilització diferents.

Visió 1. L'entorn urbà com a aula

Aquest enfocament pretén que el municipi sigui l'escenari d'activitats d'educació ambiental i no es desenvolupin a les aules habituals sinó en espais del territori com places, parcs, vora la riera...

És important conèixer l'entorn directe per valorar-lo, posar-lo en valor i augmentar així el sentiment de pertinença i de conservació, "s'estima el què es coneix".

Visió 2. L'entorn urbà i natural com a ecosistema

S'identifica l'entorn urbà com un espai amb fluxos propis d'energia, aigua i recursos. La planificació i la gestió són imprescindibles per garantir el bon funcionament i reduir l'impacte ambiental, social i econòmic del model actual de consum i de vida.

Si coneixem el funcionament de la ciutat, podem entendre el nostre paper, els impactes de les nostres accions i per tant, prendre decisions per facilitar-ne el bon funcionament.

Visió 3. Els problemes ambientals dels municipis

Aquest enfocament neix de la necessitat d'identificar aquells aspectes ambientals que tenen una repercussió negativa local ja sigui sobre la salut, sobre la biodiversitat, sobre la qualitat de l'aire i de l'aigua, l'excés de residus, etc.

Al prendre consciència de la problemàtica, la ciutadania s'obre a reflexionar sobre què podem fer a nivell individual i col·lectiu i activa la predisposició per a buscar solucions.

Visió 4. La gestió ambiental del municipi

Al prendre consciència de les diferents problemàtiques i conèixer el ventall de solucions, la ciutadania s'obre a fer un canvi d'hàbits que permeti resoldre, en part, la problemàtica (reduir el consum d'aigua i d'energia, compra de proximitat, ús del transport públic, separació de residus...).

"Si conec solucions concretes, puc col·laborar per implementar-les".

Visió 5. La transformació del municipi

La ciutadania és un agent clau dins d'aquest ecosistema que és l'entorn urbà. Si té un pensament crític, coneix les problemàtiques i les possibles solucions, pot implicar-se activament per aconseguir la ciutat que es vol. Una manera de fer-ho és a través de la participació ciutadana que dona veu i l'esperona per transformar l'entorn urbà de manera col·lectiva.

Enfocament	Objectiu	Rerefons	Concepte clau	Resultat esperat
Visió 1 L'entorn urbà com a aula	Millorar el coneixement del propi entorn	<i>Si conec el meu entorn, l'estimaré</i>	Valoració	Defensa i conservació del patrimoni
Visió 2 L'entorn urbà i natural com a ecosistema	Ajudar a comprendre el funcionament de la ciutat des de la ciència	<i>Si entenc el funcionament del sistema, podré evitar disfuncions</i>	Comprensió	Comportament basat en el coneixement científic
Visió 3 Els problemes ambientals dels municipis	Fer prendre consciència dels problemes ambientals	<i>Si conec els problemes, els voldré resoldre</i>	Conscienciació	Denúncia Activisme

Visió 4 La gestió ambiental del municipi	Ensenyar comportaments adequats i promoure canvi d'hàbits	<i>Si conec solucions concretes, col·laboraré a implementar-les</i>	Col·laboració	Canvis en accions quotidianes i estil de vida personal
Visió 5. La transformació del municipi	Apoderar per participar en processos de canvi	<i>Si em sento partícip del meu entorn, m'implicaré a explorar solucions</i>	Participació	Corresponsabilitat Proactivitat Innovació

“Educació ambiental. D'on venim? Cap a on anem?” Teresa Franquesa i Codinach. Diputació de Barcelona (2017).

3.3.L'educació ambiental com a element de localització de les ODS de l'Agenda 2030

L'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible

El 25 de setembre de 2015 va ser aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides l'**Agenda de Desenvolupament Sostenible**, amb l'objectiu de garantir una vida sostenible, pacífica, pròspera i equitativa arreu del món per a tothom, ara i en el futur.

Aquesta agenda marca l'acció global pel desenvolupament fins a l'any 2030 i configura un full de ruta d'actuació connectat entre sí per a assolir un objectiu comú: el desenvolupament mundial sostenible.

L'Agenda 2030 és una agenda integral i multidimensional (referida a les tres dimensions del desenvolupament sostenible: econòmica, social i ambiental), i d'aplicació universal. Es desplega mitjançant un sistema de **17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS)**, a través dels quals es proposa abordar els grans reptes globals, des de la lluita contra la pobresa o el canvi climàtic fins a l'educació, la salut, la igualtat de gènere, la pau o les ciutats sostenibles. Cada ODS inclou diferents fites (en total 169) que contribueixen al compliment dels objectius.

L'Agenda 2030 estimula l'acció en 5 esferes de vital importància (conegudes com les 5 P): persones (*People*), planeta (*Planet*), prosperitat (*Prosperity*), pau (*Peace*), i aliances (*Partnership*).

Iconografia dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible. Font: *Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible*, UNESCO 2017.

Els ODS en aquest projecte

A continuació es mostren els ODS que es treballen en el context d'aquest programa d'educació ambiental:

	<p>ODS 3. SALUT I BENESTAR</p> <p>Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tothom. Fomentar hàbits que contribueixin a una millora da la salut de la població, a evitar impactes i a promoure la descoberta dels espais verds propers.</p>
--	--

 <p>4 EDUCACIÓ DE QUALITAT</p>	<p>ODS 4. EDUCACIÓ DE QUALITAT</p> <p>Garantir una educació de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom. Garantir que tots els alumnes adquireixin coneixements i competències necessàries per promoure el desenvolupament sostenible i estils de vida sostenibles.</p>
 <p>6 AIGUA NETA I SANEJAMENT</p>	<p>ODS 6. AIGUA NETA I SANEJAMENT</p> <p>Garantir la disponibilitat d'aigua i la seva gestió sostenible i el sanejament per a tothom. Especialment la fita sobre millorar la qualitat de l'aigua i fer-ne un ús eficient. Protegir i restaurar els ecosistemes relacionats amb l'aigua com rius, rieres, aqüífers i vegetació relacionada.</p>
 <p>7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE</p>	<p>ODS 7. ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE</p> <p>Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tothom. En especial les fites relacionades amb la promoció de l'estalvi, eficiència energètica i la energies renovables.</p>
 <p>11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES</p>	<p>ODS 11. CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES</p> <p>Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles. Reduir l'impacte ambiental de les ciutats, amb especial atenció a la qualitat de l'aire, així com a la gestió de residus municipals i d'altres tipus.</p>
 <p>12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES</p>	<p>ODS 12. GARANTIR MODALITATS DE CONSUM I PRODUCCIÓ SOSTENIBLES</p> <p>Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.</p> <p>Disminuir de manera substancial la generació de residus mitjançant polítiques de prevenció, reducció, reciclatge i reutilització.</p>
 <p>13 ACCIÓ CLIMÀTICA</p>	<p>ODS 13. ACCIÓ CLIMÀTICA</p> <p>Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes. Millorar l'educació, la conscienciació en relació a la mitigació i adaptació al canvi climàtic.</p>
 <p>15 VIDA TERRESTRE</p>	<p>ODS 15. VIDA TERRESTRE</p> <p>Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la Biodiversitat. Conscienciació i posada en valor sobre la importància del patrimoni natural del municipi.</p>

3.4 Objectius educatius en el context de l'Agenda 2030

En aquest apartat s'indiquen quins són els objectius generals que podem relacionar amb aquest projecte en clau de l'Agenda 2030, en base al document "*Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible. Objectius d'aprenentatge*" de l'UNESCO.

Competències clau per a la sostenibilitat

Existeix un acord general que els ciutadans de la sostenibilitat han de tenir unes competències clau determinades que els permetin comprometre's d'una manera constructiva i responsable amb el món actual. El document exposa quines són aquestes competències clau per a la sostenibilitat.

Competència de pensament sistèmic: la capacitat de reconèixer i comprendre les relacions; analitzar sistemes complexos i comprendre entre biodiversitat, ecosistemes, gestió i conservació d'espais naturals, contaminació i energies.

Competència preventiva: la capacitat de comprendre i avaluar múltiples futurs; avaluar les conseqüències de les accions, les conseqüències de no actuar i abordar els riscos i els canvis.

Competència normativa: la capacitat de comprendre i reflexionar sobre les normes i els valors subjacents a les accions pròpies; i negociar els valors, els principis i els objectius de la sostenibilitat en un context de conflictes d'interessos i d'equilibris, coneixements incerts i contradiccions.

Competència estratègica: la capacitat de crear i aplicar col·lectivament accions innovadores que fomentin la sostenibilitat a escala local i més enllà.

Competència de col·laboració: la capacitat d'aprendre dels altres, entendre, respectar i comprendre els altres; abordar els conflictes i problemes en grup i facilitar la resolució de manera col·laborativa i participativa.

Competència de pensament crític: la capacitat de qüestionar normes, pràctiques i opinions; reflexionar sobre els valors, les percepcions i les actuacions pròpies i prendre una posició vers el discurs de la sostenibilitat.

Competència de consciència d'un mateix: la capacitat de reflexionar en la funció que un mateix té dins la comunitat local i la societat (global); avaluar constantment les accions i continuar motivant sobre el que es pot fer a títol individual per millorar el medi ambient.

Competència de resolució de conflictes integrada: la capacitat global d'aplicar diferents marcs de resolució de conflictes a problemes complexos de sostenibilitat i generar possibles solucions viables, inclusives i equitatives que promoguin el desenvolupament sostenible, tot integrant les competències anteriors.

Objectius d'aprenentatge

En destaquen els següents objectius d'aprenentatge que les accions proposades en aquest document haurien de recollir, especialment en relació als ODS: 3,4,6,7,11,12,13, 15.

El **domini cognitiu** inclou els coneixements i les capacitats de pensament necessaris per comprendre millor els ODS i els reptes que suposa assolir-los.

El **domini socioemocional** inclou les habilitats socials que permeten als alumnes col·laborar, negociar i comunicar per promoure els ODS, a més de les capacitats d'autoreflexió, els valors, les actituds i les motivacions que permeten que els alumnes evolucionin.

El **domini de comportament** descriu les competències d'acció.

Objectius d'aprenentatge cognitiu (*coneixem i entenem*)

- Els conceptes de salut, higiene i benestar i podem reflexionar d'una manera crítica, a més de comprendre la importància del gènere en la salut i el benestar (ODS 3)
- L'educació pot ajudar a crear un món més sostenible, equitatiu i pacífic (ODS 4)
- L'aigua és una condició fonamental de la vida i comprèn la importància de la qualitat i la quantitat de l'aigua, i les causes, els efectes i les conseqüències de la contaminació i l'escassetat de l'aigua (ODS 6)
- Les diferents fonts d'energia (renovable i no renovable) i els avantatges i desavantatges respectius (ODS 7)
- Quina energia s'utilitza principalment en el propi entorn (escola, habitatge, municipi) (ODS 7)
- Els impactes negatius de la producció no sostenible de l'energia, com les tecnologies d'energia renovable poden contribuir al desenvolupament sostenible (ODS 7)
- Els principis bàsics de la planificació i la construcció sostenibles i identificar les oportunitats per un entorn més sostenible i inclusiu (ODS 11)
- Com les opcions individuals d'estil de vida influeixen en el desenvolupament social, econòmic i mediambiental (ODS 12)
- Estratègies de prevenció, mitigació i adaptació al canvi climàtic, a escales diferents (des de l'escala mundial a la individual), en casos concrets com la gestió d'espais naturals, la biodiversitat, els incendis forestals i l'ús de l'aigua, residus i energia (ODS 13)
- L'efecte hivernacle com un fenomen natural provocat per una capa aïllant de gasos amb efecte hivernacle i el canvi climàtic actual com un fenomen antropogènic que es deriva de l'augment de les emissions de gasos amb efecte hivernacle (ODS 13)
- Quines activitats humanes contribueixen més al canvi climàtic i principals conseqüències del canvi climàtic a escala global però també local (ODS 13)
- Ecologia bàsica dels ecosistemes locals i comarcals, tot identificant les principals espècies que hi viuen (ODS 15)
- Fenòmens que amenacen la biodiversitat, com la pèrdua d'hàbitats, la desforestació, la fragmentació, la sobreexplotació, les espècies invasores (ODS 15)

Objectius d'aprenentatge socioemocional (*coneixem, entenem i som capaços*)

- Crear una concepció global d'una vida de salut i benestar i també d'aclarir els valors, les creences i les actituds que hi estan relacionats (ODS 3)
- Implicar-se personalment en l'Educació per la Sostenibilitat (ODS 4)
- Comunicar sobre la contaminació de l'aigua, l'accés a l'aigua i les mesures d'estalvi d'aigua i generar visibilitat sobre els casos d'èxit (ODS 6)
- Sentir-se responsable de l'ús que es fa de l'aigua (ODS 6)
- Comunicar la necessitat de l'eficiència i la suficiència energètiques (ODS 7)
- Avaluar i comprendre la necessitat d'una energia assequible, fiable, sostenible i neta (ODS 7)
- Definir els valors personals relatius a la producció i l'ús de l'energia, a més de reflexionar i avaluar el seu ús en termes d'eficiència i suficiència (ODS 7)
- Reflexionar sobre el seu entorn natural i argumentar a favor de la conservació de la biodiversitat per motius ecosistèmics i com a part de la identitat del municipi (ODS 11)
- Sentir-se responsable dels impactes mediambientals i socials de l'estil de vida individual (ODS 11)
- Comunicar la necessitat de pràctiques sostenibles en la producció i el consum (ODS 12)
- Sentir-se responsable dels impactes mediambientals i socials de la conducta com a productor o consumidor (ODS 12)
- Ser capaç d'explicar la dinàmica ecosistèmica i l'impacte mediambiental, social, econòmic i ètic del canvi climàtic (ODS 13)
- Ser capaç de comprendre el impacte personal en el clima mundial, des d'una perspectiva local i mundial (ODS 13)
- Animar els altres a protegir el clima (ODS 13)
- Reflexionar sobre les pràctiques mediambientals destructives que provoquen pèrdua de biodiversitat (ODS 15)
- Qüestionar el dualisme ésser humà/natura i comprendre que formem part de la natura, que no en som aliens (ODS 15)
- Crear una visió d'una vida en harmonia amb la natura (ODS 15)

Objectius d'aprenentatge comportamental (*coneixem i som capaços de*)

- Incloure conductes que fomentin la salut en la seva rutina diària (ODS 3)
- Reclamar públicament i donar suport al desenvolupament de polítiques que fomentin la salut i el benestar (ODS 3)
- Aprofitar les oportunitats que ens ha brindat l'educació al llarg de la vida i aplicar els coneixements adquirits a les situacions quotidianes per promoure el desenvolupament sostenible (ODS 4)
- Contribuir a la gestió dels recursos hídrics a escala local (ODS 6)
- Reduir la petjada hídrica individual i estalviar aigua en l'activitat diària (ODS 6)
- Aplicar i avaluar mesures per augmentar l'eficiència i la suficiència energètiques en l'esfera personal i per augmentar la proporció d'energies renovables en les fonts d'energia locals (ODS 7)
- Ser capaç de planificar, executar i avaluar projectes de sostenibilitat basats en la comunitat (ODS11)
- Fomentar propostes per reduir les emissions de carboni a escala local (ODS 11)
- Actuar de manera crítica en el paper de part interessada activa en el mercat (ODS 12)
- Qüestionar les orientacions culturals i socials pel que fa al consum i la producció (ODS 12)
- Actuar per la conservació de la biodiversitat (ODS 15)

3.5 Pla de Transició Energètica

El Consell Comarcal de l'Alt Penedès impulsa el **Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC)** agrupat de l'Alt Penedès, un document estratègic de planificació energètica i climàtica que conté les accions comarcals i locals que s'han de dur a terme.

El PAESC agrupat consta de dos documents:

- Pla Comarcal d'Adaptació al Canvi Climàtic de l'Alt Penedès
- Pla de Transició Energètica de l'Alt Penedès

Tots els ajuntaments de l'Alt Penedès estan adherits al Pacte d'Alcaldies pel Clima i l'Energia (l'Ajuntament del Pla en forma part des de 2011), amb 3 grans compromisos que es recullen en el PAESC:

1. Reducció del 55% dels gasos d'efecte hivernacle l'any 2030 i la neutralitat energètica el 2050,
2. L'adaptació als impactes del canvi climàtic
3. Una transició energètica justa on tothom pugui tenir accés i tothom en surti beneficiat.

<https://www.ccapenedes.cat/octe/pla-d2019accio-per-l2019energia-sostenible-i-el-clima>

4. DIAGNOSI PRÈVIA

Per a poder plantejar i elaborar aquest projecte adaptat a la tipologia de municipi prèviament s'ha analitzat el context cultural i ambiental per tal de definir les accions, entitats, recursos i agents actius que poden ser d'interès. S'han llistat els següents valors:

- 4.1. Activitats festives i culturals del municipi: actes i esdeveniments que poden ser punts on algunes actuacions del pla d'educació ambiental es poden aplicar encara que l'acte no tinguin una naturalesa de caràcter ambiental.
- 4.2. Activitats realitzades al municipi d'educació ambiental els darrers anys.
- 4.3. Equipaments/recursos ambientals existents al municipi.
- 4.4. Recursos ambientals existents al territori
- 4.5. Agents i persones que poden està involucrades en el desenvolupament del futur Pla d'Educació ambiental.

4.1. Activitats festives i culturals del municipi

- Presentem un recull trimestral de les principals festivitats que es celebren de caràcter local

GENER/FEBRER/ MARÇ

Festes de Sant Sebastià

Es celebra cada any pels voltants del 20 de gener.

Dins les festes es programen tasts i diverses actuacions musicals.

Festa de les Torrades

És una festa tradicional que se celebra al voltant del carnaval (dissabte i diumenge de carnestoltes). La festa es fa al voltant d'una foguera, on es torra una llesca de pa de pagès, que la tradició mana que es punxi a l'extrem d'una canya verda per acostar-la al caliu, perquè es torri. El pa s'acompanya d'una arengada i un got de vi, i la jornada s'allarga amb una cervavila i les comparses de carnestoltes.

La Festa de "Les Torrades" està organitzada per l'Ajuntament del Pla del Penedès amb la col·laboració de les entitats del municipi. El seu origen es troba com a variant de la "Festa del pa i la ceba" que celebraven conjuntament els habitants del Pla i de Lavit fins a finals del segle XIX com a festa de germanor entre els dos municipis.

ABRIL/MAIG/JUNY

Festa de la Flor

Es celebra a finals de maig i principis de juny i coincideix amb la Fira de Soca-rel. Es proposa a la ciutadania que participi a un concurs de guarnir balcons, finestres, patis i jardins amb planta autòctona, amb flors i de forma molt sostenible (sense plàstics, per exemple).

Paral·lelament el 2024 i 2025 s'organitzen activitats familiars com una sortida Etnobotànica amb Eixarcolant i amb la col·laboració del Centre.

Fira "Soca-Rel"

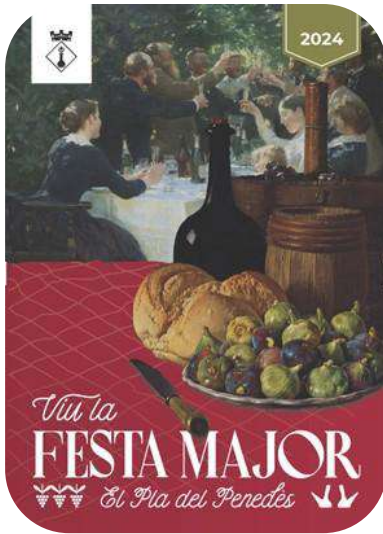
El 2024 es va fer la primera Fira Soca-rel pels voltants del primer de juny. Aquesta fira fruit de la iniciativa per promoure el teixit social, associatiu i empresarial del municipi també es tornarà a celebrar el 2025 per les mateixes dates

Festival Àtoms

Àtoms: 6a edició del Festival d'art i creació al Pla del Penedès. Activitats al mes de juny i al desembre.

JULIOL/AGOST/SETEMBRE

Festa Major

Es celebra el darrer cap de setmana de juliol en honor a Sants Senén i Abdó. Es realitzen diferents activitats culturals i tradicionals.

OCTUBRE/NOVEMBRE/DESEMBRE

Festa de la Verema

Es celebra el primer cap de setmana d'octubre. Organitzat des del Centre. Es realitzen diverses activitats, entre elles la verema infantil.

4.2. Activitats realitzades en educació ambiental

- **Activitats realitzades per a tots els públics:**

Let's Clean Up Day

De les activitats realitzades dins l'àmbit d'educació ambiental destaquem la participació en el programa Let's Clean Up que s'ha realitzat el 2023 i 2024.

Dates de realització: 25 de maig de 2024

Objectius: neteja dels entorns naturals del municipi

Accions de la campanya: es fa la recollida de la brossa abandonada en un entorn rural i natural del municipi

Públic a qui va dirigit: públic general

Nombre de persones participants: 20 persones aproximadament

Organitza: Ajuntament, amb el suport del Centre Agrícola i l'AFA de l'escola.

6a Festa de la Flor: Activitats familiars

Data de realització: : Del 26 al 31 de maig 2025

Objectius: posar en valor les plantes ruderals.

Acció: passejada i taller de reconeixement de plantes silvestres comestibles.

Públic a qui va dirigit: públic general i familiar

Nombre de persones participants: --

Realitzat per Berta Garriga d'Arrels Voladores

Organitza: Eixarcolant i el Centre Agrícola.

L'Ajuntament informa

Enquesta sobre l'ús del transport públic al Pla del Penedès

Enquesta sobre l'ús del transport públic

L'Ajuntament vol conèixer com es mouen els veïns i veïnes per millorar el servei de transport.

Dates de realització: 26 de maig al 9 de juny de 2025

Objectius: La iniciativa busca detectar mancances en el servei de transport públic i emprendre accions per reclamar millores que s'ajustin a la realitat del poble.

Accions de la campanya: Recollir informació sobre els hàbits i necessitats de mobilitat dels veïns i veïnes mitjançant una enquesta.

Públic a qui va dirigit: públic major 16 anys.

Nombre de persones participants: --

Organitza: Ajuntament.

Fira de segona mà

Data de realització: 17 de novembre 2024

Objectius: reducció de residus i reaprofitament de diferents productes: peces de roba, petits electrodomèstics, objectes de decoració, llibres i jocs de taula.

Acció: fira de segona mà a benefici de Càritas.

Públic a qui va dirigit: públic general

Nombre de persones participants: --

Organitza: l'Ajuntament amb la col·laboració de la Parròquia de Santa Magdalena.

Taller de Upcycling

Data de realització: 23 maig 2025

Objectius: recuperar roba en desús per donar-li una nova vida, cosint brodats, retalls, etc.

Acció: activitat dins la campanya tèxtil "Està de moda"

Públic a qui va dirigit: públic general

Nombre de persones participants: --

Organitza: L'Ajuntament i la Mancomunitat Penedès-Garraf.

Taller de plantes medicinals i comestibles

Data de realització: 12 maig 2025

Objectius: identificar i conèixer quines plantes de l'entorn tenen propietats medicinals i/o usos a la cuina.

Acció: dins el programa d'activitats per la Gent Gran

Públic a qui va dirigit: gent gran (Casal de la Gent Gran)

Nombre de persones participants: 30

Organitza: L'Ajuntament

- **Activitats dins l'àmbit escolar:**

El Pla del Penedès és un municipi petit que té **Llar d'Infants "El Sol i la Lluna"** i l'**escola "Escola Sants"**

Hort a l'escola:

EL projecte de l'hort a l'escola es treballa des de l'etapa d'educació infantil i cycle inicial. Pels més petits és un espai natural de trobada, treball, experimentació i creació. La seva participació en el seu conreu és molt didàctica i permet introduir diversos àmbits, com el de l'educació ambiental, l'educació del consumidor, l'educació per a la salut i la formació en ciències naturals. Pels alumnes de cycle inicial és una activitat que permet millorar i ampliar el contacte amb l'entorn i la natura, alhora que ajuda a potenciar l'educació ambiental. L'hort ofereix un context idoni per aprendre a pensar, per educar emocionalment i per tenir domini de les habilitats socials, englobat en un marc pràctic, vivencial i manipulatiu.

Exemple: La classe dels Stitch plantem a l'hort 30/10/2024

<https://agora.xtec.cat/escsantsabdoisenen/general/la-classe-dels-stitch-plantem-a-lhort/>

L'Escola participa en el Pla d'entorn del municipi. Al llarg del curs es programa diferents activitats.

Apilo:

Participació en el projecte Apilo de recollida de piles a l'escola

4.3.Equipaments i recursos ambientals existents

SERVEI DE RECOLLIDA DE MOBLES I ESTRIS VELLSS

Servei ofert des de la Mancomunitat Penedès-Garraf que porta a terme el servei de recollida el segon i quart dijous de cada mes. Prèviament cal trucar a l'OAC.

DEIXALLERIA MÒBIL

Els dimarts, un cop cada 15 dies, hi ha servei de deixalleria mòbil al nucli del Pla de 8 a 13h. La deixalleria és situa al carrer Sants Abdó i Senén.

DEPURADORA EDAR

Sistema de sanejament, gestionat per la Mancomunitat Penedès Garraf, consta d'una EDAR que recull les aigües de Pla del Penedès, i disposa d'un biològic de fangs tipus SBR. El col·lector en alta condueix les aigües residuals per gravetat fins l'EDAR i aboca els aigües al Torrent de Mas Rovira.

INSTAL·LACIONS FOTOVOLTAIQUES

El PAES (Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible) és un document estratègic elaborat pels municipis que s'adhereixen al Pacte d'Alcaldes, una iniciativa europea voluntària on les ciutats i pobles es comprometen a reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) i a fomentar l'eficiència energètica i les energies renovables.

El municipi del Pla del Penedès forma part del Pacte dels Alcaldes i Alcaldesses per l'Energia Sostenible local impulsat pel Consell Comarcal de l'Alt Penedès. Aquest pla és una eina estratègica que inclou accions comunes per a tota la comarca i accions específiques per a cada municipi, amb l'objectiu de reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i adaptar-se als impactes del canvi climàtic.

Els darrers anys l'Ajuntament ha realitzat diverses mesures per l'eficiència energètica i l'ús d'energia renovable, així la llar d'infants, l'Ajuntament i la piscina municipal tenen instal·lacions fotovoltaïques i està previst una de nova en el pavelló poliesportiu. També s'està realitzant el canvi de les làmpades de l'enllumenat públic a tecnologia LED i els ciutadans del Pla tenen bonificacions si tenen plaques solars tèrmiques o fotovoltaïques.

4.4. Recursos ambientals existents al territori

L'Ajuntament no disposa de recursos d'educació ambiental propis, però pot utilitzar els d'altres equipaments i/o organismes supramunicipals. A continuació es llisten els més destacats que ofereixen des de la Mancomunitat Penedès-Garraf i la Diputació de Barcelona.

MANCOMUNITAT PENEDÈS- GARRAF

El Pla com a municipi mancomunat pot fer ús del servei d'educació ambiental que ofereix múltiples campanyes, activitats educatives, xerrades a la ciutadania, etc.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/>

Cada any ofereixen activitats a les escoles que es poden sol·licitar de forma gratuïta. El catàleg pel curs 2024/2025 es pot consultar a <https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/> i el principi del curs escolar, les escoles poden sol·licitar les activitats mitjançant un formulari que es troba a la seva web :

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/peticio-dactivitats-en-centres-educatius/>

A continuació es llisten les activitats d'educació ambiental que s'ofereixen :

- **Activitats en centres educatius destinades a cicle infantil i primària**

Recurs	Residus
Temàtica	<p>La generació de residus és una problemàtica ambiental actual en la nostra societat, cada vegada tenim més quantitat de residus els quals moltes vegades no els separem correctament per a poder-los reciclar i convertir-los en recursos.</p> <p>Les activitats d'aquest bloc permeten conèixer què són els residus i les problemàtiques ambientals associades, la necessitat de reduir la generació de residus i com realitzar una correcta separació.</p>

Descripció	<p>A continuació es llisten els recursos oferts :</p> <p>Activitats a l'aula amb monitoratge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En Vermi, el cuc compostaire. <i>Educació infantil /Cicle inicial</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/en-vermi-el-cuc-compostaire.html • Empesca't la deixalla!. <i>Cicle inicial</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/empescat-la-deixalla.html • Què passa si enterrem les deixalles?. <i>Cicle inicial</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/que-passa-si-enterrem-les-deixalles.html • Entra al cicle...un cicle viu!. <i>Cicle mitjà</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/entra-al-cicle-un-cicle-viu.html • Anem a comprar. <i>Cicle mitjà</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/anem-a-comprar.html • El compostador: una caixa de sorpreses!. <i>Cicle superior</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/el-compostador-una-caixa-de-sorpreses.html <p>Cessió de material:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juguem amb els colors. <i>Educació infantil</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/juguem-amb-els-colors.html • No m'emboliquis més. <i>Cicle infantil</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/no-memboliquis-mes.html • Fem paper. <i>Primària</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/fem-paper-.html 	
ODS vinculats	12. Consum i producció responsables	
Públic destinatari	Centres educatius (alumnes i docents)	
Espai on es duu a terme	Centre escolar. Activitat a l'aula	

Recurs	Emergència climàtica	
Temàtica	<p>La temperatura mitjana del planeta Terra està augmentant degut a l'ús dels combustibles fòssils en el nostre dia a dia.</p> <p>Aquest augment representa un canvi en el clima de la Terra en que tots els éssers vius, inclosos nosaltres, veuran afectada la seva supervivència. Aquest bloc ens permet entendre que és el fenomen d'efecte hivernacle i com aquest influeix en el clima del nostre planeta Coneixerem el concepte de canvi climàtic , els efectes negatius pels éssers vius i les solucions a l'escalfament global del planeta Terra.</p>	
Descripció	<p>A continuació es llisten els recursos oferts :</p> <p>Activitats a l'aula amb monitoratge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quina calor! <i>Cicle mitjà</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/quina-calor.html • La Terra es fon. <i>Cicle Superior</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/la-terra-es-fon.html <p>Cessió de material:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exposició: SOS Planeta. <i>Primària</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/sos-planeta.html 	
ODS vinculats	3. Salut i benestar	
	11. Ciutats i comunitats sostenibles	
	13. Acció climàtica	
Públic destinatari	Centres educatius (alumnes i docents)	
Espai on es duu a terme	Centre escolar	

Recurs	Gestió de l'aigua	
Temàtica	L'aigua dolça és un recurs essencial per la vida dels éssers vius. La utilitzem per beure, rentar-nos, per a produir aliments i altres productes, però s'ha convertit en un recurs escàs. En aquest bloc coneixerem el consum que en fem de l'aigua en la nostra societat, les causes de contaminació de l'aigua i consells per un estalvi o consum responsable.	
Descripció	<p>A continuació es llisten els recursos oferts :</p> <p>Activitats a l'aula amb monitoratge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Una mar de brossa. <i>Educació infantil</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/una-mar-de-brossa.html • Aigua bruta, aigua neta. <i>Cicle Superior</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/2082-aigua-bruta-aigua-neta.html <p>Cessió de material:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exposició: Que no se t'escapi de les mans. <i>Primària</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/que-no-se-tescapi-de-les-mans.html 	
ODS vinculats	1.Fi de la pobresa	
	3. Salut i benestar	
	6. Aigua neta i sanejament	
	15. Vida terrestre	
Públic destinatari	Centres educatius (alumnes i docents)	
Espai on es duu a terme	Centre escolar	

Recurs	Biodiversitat	
Temàtica	La varietat de la vida sobre la Terra és essencial i aporta molts beneficis a tots els éssers vius. Hem d'entendre els ecosistemes com peces que es relacionen i es mantenen en equilibri entre ells. L'activitat humana és una de les causes	

	<p>més importants de l'extinció actual d'una enorme quantitat d'espècies. En aquest bloc coneixerem l'ecosistema dels horts urbans, i els seus beneficis. Com també els insectes, uns éssers vius desconeguts però que tenen una funció molt important en la natura.</p>	
Descripció	<p>A continuació es llisten els recursos oferts :</p> <p>Activitats a l'aula amb monitoratge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'hort de la Martina. <i>Educació infantil</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/lhort-de-la-martina.html • Benvinguts insectes. <i>Cicle inicial i mitjà</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/benvinguts-insectes.html • El meu pelut i jo. <i>Cicle superior</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/el-meu-pelut-i-jo.html • L'hort que estalvia aigua. <i>Cicle mitjà i superior</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/lhort-que-estalvia-aigua.html 	
ODS vinculats	3. Salut i benestar	
	11. Ciutats i comunitats sostenibles	
	15. Vida terrestre	
Públic destinatari	Centres educatius (alumnes i docents)	
Espai on es duu a terme	Centre escolar	

Recurs	Energia i gestió forestal	
Temàtica	<p>L'energia és necessària en tots els aspectes de la nostra vida. Els nostres boscos ens proveeixen de diferents recursos i ens poden proporcionar energia de manera sostenible. El bloc Som bosc ens permet conèixer els conceptes d'energia, fonts d'energia renovables i no renovables, la biomassa i la gestió forestal sostenible, i com aquest és una bona opció per la prevenció dels incendis forestals a casa nostra.</p>	

Descripció	A continuació es llisten els recursos oferts :	
	Activitats a l'aula amb monitoratge: <ul style="list-style-type: none"> El guardià del bosc. <i>Cicle superior</i> https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/el-guardia-del-bosc.html	
ODS vinculats	7. Energia neta i assequible	
	11. Ciutats i comunitats sostenibles	
	13. Acció climàtica	
	15. Vida terrestre	
Públic destinatari	Centres educatius (alumnes i docents)	
Espai on es duu a terme	Centre escolar	

- **Activitats diverses adreçades als centre educatius i adults**

Xerrades específiques sobre residus, consum i estalvi d'aigua, malbaratament alimentari, assessorament en compostatge i horticultura per professorat, famílies i personal no docent.

- **Autocompostatge casolà**

La MPG posa a disposició dels municipis membres tot un seguit d'activitats i serveis d'assessorament en projectes relacionats amb el compostatge. Aquests serveis inclouen des d'elaborar el projecte d'implantació a preparar i realitzar tallers de formació, edició de materials, sol·licitud d'ajuts, etc. També inclou, un cop iniciat el procés de compostatge, un seguiment personalitzat dels participants durant el primer any.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/residus/autocompostatge/>

- **Campanya Contra el malbaratament alimentari. “Som gent de profit”**

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/malbaratament-alimentari/>

- **Campanya La prevenció del residu tèxtil “Està de moda”**

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/la-prevencio-del-residu-textil-esta-de-moda/>

- **Cessió de vaixella reutilitzable**

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/sollicitud-vaixella-reutilitzable/>

La Mancomunitat Penedès-Garraf ofereix a les entitats una vaixella reutilitzable amb l'objectiu de fomentar la reducció de residus a les celebracions i festes populars als diferents municipis mancomunats.

Recurs	Catàleg d'educació ambiental
Temàtica	<p>1.Transició energètica 2.Residu zero i circularitat 3.Gestió eficient del cicle de l'aigua i la sequera 4.Millora de la qualitat de l'aire i mobilitat sostenible</p>
Descripció	<p>La diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental dirigits a fomentar el canvi d'actituds vers una societat més sostenible i responsable ambientalment.</p> <p>Aquests recursos poden ser : programes educatius o suports puntual per als ens locals.</p> <p>S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament.</p> <p>https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental</p> <p>1.Transició energètica:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Programes d'educació ambiental per la transició energètica: https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/programes-educatius-transicio-energetica ● Projecte per 50/50, estalvi energètic a centres educatius Projecte per incentivat l'aplicació de bones practiques en l'ús i gestió de l'energia. El 50% de l'estalvi econòmic obtingut es torna a l'escola a traves d'un pagament financer. L'escola ensenya als alumnes com estalviar energia a través del canvi de comportaments i obté recursos financers addicionals, l'administració local té menors costos energètics i la comunitat local un medi ambient més net. https://www.diba.cat/es/web/mediambient/educacio-50/50 ● A-prenem el Sol Projecte educatiu adreçat als centres que tenen una instal·lació solar fotovoltaica en regim d'autoconsum a la coberta del centre. https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/a-prenem-el-sol ● Recursos complementaris: Per als municipis i centres educatius participants en els projectes de comunitats energètiques escolars (50/50 i A-prenem el Sol) posen a disposició aquests recursos i materials d'educació ambiental complementaris. https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/recursos-complementaris-comunitats-eg-escolars

- Joc Actiwatt. Disponible en el marc dels projectes educatius de Comunitats energètiques escolars i per la Setmana de l'Energia 2025
- Motxilles 50/50. Cicle Superior
- Escape room. Podràs aturar la pujada del nivell del mar?
- Qüestió de temps. Joc virtual
- Biomassa pel clima. Només disponible en el marc dels projectes educatius de [Comunitats energètiques escolars](#) per a centres amb instal·lacions amb biomassa.
- L'energia té història. Vídeo
- Juguem amb energia. Joc virtual
- Suports puntual per als ens locals: activitats amb educadors ambientals per a fires i esdeveniments.
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental#energia>
- Coneix l'autoconsum fotovoltaic
- Cuinem amb energia solar
- Pedalem pel clima
- Pedala amb energia
- Qüestió de temps

2. Residu zero i circularitat:

Programa d'educació ambiental per a la prevenció de residus

- El menjar no es llença. Material en préstec i formació per primària i secundària. <https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/el-menjar-no-es-llen%C3%A7a-maletes>
- Recursos complementaris per a actes, fires i esdeveniments:
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental#residu>
- Reduïm residus. Exposició i visita guiada
- Escapem dels plàstics. Activitat guiada amb educador
- Mar de plàstics. Exposició i visita guiada

3. Gestió eficient del cicle de l'aigua i la sequera:

Actualment la Diputació ofereix un projecte de ciència per a adults ciutadana, suport a una campanya de sensibilització ambiental i recursos puntuals.

- Programa de ciència ciutadana per a adults. Llegim el riu.
<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/llegim-el-riu>
- Recursos de suport puntual:
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental#aigua>

- On, com, aigua? Espectacle de circ. Excluiu pel Dia Mundial de l'Aigua 2025
- El senyor riu. Activitat amb conta contes. Activitat per infants
- La vida de l'aigua. Exposició i visita guiada
- Joc parelles exòtiques. Material en préstec/activitat amb educadors ambientals. Per a cicle superior de primària i secundària.
- Joc Ecosistemes en equilibri. Material en préstec. Activitat amb educadors ambientals. Per a cicle superior de primària i secundària.
- Recursos pel Dia Mundial de l'Aigua 2025 que es celebra anualment el 22 de març.

https://www.diba.cat/es/web/mediambient/dia_mundial-aigua

4. Millora de la qualitat de l'aire i mobilitat sostenible:

Aquest programa inclou dos projectes de suport a campanyes de sensibilització ambiental i recursos de suport puntual:

- Programa Mou-te i respira
Per promoure una mobilitat activa a peu i en bicicleta i millorar la qualitat de l'aire i la salut de les persones. Les accions es basen en una exposició Respira! I a partir de la presència de l'exposició en un municipi es poden oferir més activitats i accions.
<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/moute-i-respira>
- Recursos de suport puntual amb educadors ambientals per a fires i esdeveniments:
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental#aire>
  - Mou-te per un aire net. Joc
  - Pedala i respira
  - Gimcana d'habilitat + circuit infantil. Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025
  - Gimcana d'habilitat. . Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025
  - Inspecció tècnica de bicicleta. Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025
  - Demostració mecànica bàsica sobre bicicletes. Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025
  - Fes la teva cistella per a la bicicleta. . Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025
- Quin soroll fem? Quin aire respirem? Disponible per la Setmana Sense Soroll i Setmana Europea de la Mobilitat

ODS vinculats	4.Educació de qualitat	
	11.Ciutats i comunitats sostenibles	
	13. Acció climàtica	
Públic destinatari	Centres educatius Població en general	
Espai on es duu a terme	Diferents espais. Segons l'activitat escollida	

Recurs	Calendari del medi ambient	
Temàtica	Medi ambient. Diferent cada curs escolar	
Descripció		<p>Calendari escolar de medi ambient en format de paret i pensat per penjar a l'aula. Tenen continguts d'educació ambiental que canvia cada any escolar. També inclouen informació sobre diades internacionals i d'interès ambiental.</p> <p>https://agendaescolar.diba.cat/que-es-el-calendari-0</p>
ODS vinculats	4.Educació de qualitat	
	Segons la temàtica escollida	
Públic destinatari	Alumnes de primària	
Espai on es duu a terme	Centre escolar	

4.5. Agents, entitats i persones potencials per al projecte

El teixit social i entitats del municipi és força extens. A continuació detallem els agents i les entitats que considerem importants pel desenvolupament d'aquest projecte d'educació ambiental.

Comunitat educativa:

- Llar d'infants "El Sol i la Lluna"
- Escola CEIP Escola Sants Abdó i Senén
- AFA Escola Sants Abdó i Senén

Entitats i grups culturals:

- Agrupació Cultural i Dansaire "El Pla del Penedès"
- Associació Amics de les Motos i Vehícles Clàssics del Penedès
- Associació de Balls Populars del Pla del Penedès
- Associació de Gent Gran i Pensionistes del Pla del Penedès
- Ball de diables
- Centre Agrícola i Social - Unió d'Agricultors
- Coral Sol Ixent 1904
- ELNA Associació de Dones del Pla del Penedès
- Grallers del Pla
- Grup de Recerca "El Mil·lenari" (GREM)
- Quàntica Cultural
- Unió Esportiva del Pla del Penedès
- Parròquia de Santa Magdalena
- Grup de fauna

Altres:

- Responsables tècnics i càrrecs polítics de l'Ajuntament
- Persones rellevants del municipi que els serveis tècnics de l'Ajuntament considerin adients

5. EL PROCÉS PARTICIPATIU

5.1. Plantejament del procés participatiu

Un cop analitzat quin context i quin és la diagnosi de l'estat de l'educació ambiental al municipi del Pla s'ha procedit a plantejar el procés participatiu per a poder recollir les opinions i propostes de diversos agents locals.

S'ha dissenyat un procés participatiu adaptat a les característiques del municipi, que ens ajudarà a definir i dissenyar un programa d'educació ambiental ajustat a les necessitats i als interessos de la ciutadania i comunitat educativa.

Les actuacions proposades s'han organitzat en :

Reunions col·lectives

Reunió amb entitats i associacions de la vida sociocultural que organitzin activitats al llarg de l'any. També es considera interessant realitzar una trobada amb la comunitat educativa per tal d'involucrar-la al màxim en el procés participatiu.

Entrevistes personalitzades

Entrevistes amb entitats o d'altres agents que se'ls suposa una major complicitat amb el projecte, com poden ser responsables polítics, tècnics, membres dels centres educatius o bé persones implicades en la vida sociocultural del poble. En aquestes entrevistes sovint es pot conèixer més en detall el funcionament i dinàmica de les entitats així com espais, llocs i fets emblemàtics de l'entorn.

Enquestes

Per aconseguir una major participació i arribar a tots els sectors i població possible, s'ha cregut convenient la creació d'enquestes específiques :

- Enquesta per els centres educatius
- Enquesta per les entitats
- Enquesta per els establiments, cellers i allotjaments
- Enquesta per la ciutadania

Retorn de les dades

Un cop realitzades les reunions, entrevistes i el buidatge de les enquestes l'Ajuntament ha informat a la ciutadania publicant els resultats del procés participatiu a la plana web municipal i al butlletí trimestral *La Font de l'Esteve*.

5.2. Pla de comunicació

L'èxit del procés participatiu depèn, en gran part, de garantir que la informació arribi al màxim de població i agents implicats i engrescar la seva participació. En el cas d'un municipi petit com el Pla pot resultar més fàcil, on tenim un nombre reduït d'agents i on les coneixences personals són àmplies.

Imatge de la campanya

Es va fer una proposta de cartell i imatge "corporativa" de la campanya que, un cop consensuada amb l'Ajuntament, va ser utilitzada en tota la difusió feta del procés participatiu.

Nota de premsa

El procés participatiu va engegar oficialment durant el mes de novembre amb una nota de premsa de l'ajuntament publicada a la pàgina web institucional. En el contingut de la notícia hi constava l'enllaç per *cliar* i anar directe a respondre el formulari de l'enquesta dirigida a la ciutadania.

Procés de participació ciutadana per elaborar el Pla d'Educació Ambiental del Pla del Penedès

Dilluns, 25 de novembre de 2024

L'Ajuntament convida la ciutadania a respondre un qüestionari, en paper o online, per construir un municipi més sostenible i respectuós amb el nostre entorn.

L'Ajuntament del Pla del Penedès ha posat en marxa la creació d'un Pla d'Educació Ambiental municipal, amb l'ajut de la Diputació de Barcelona.

El regidor de Medi Ambient, Jordi Esteve, ha apuntat: "Aquest Pla ens ajudarà a planificar i realitzar activitats de conscienciació mediambiental per tal que els ciutadans, les entitats, empreses i comunitat educativa tinguin uns hàbits més respectuosos amb el nostre entorn". El regidor de Medi Ambient també ha fet palesa "la importància en fer accions locals per lluitar contra problemes globals, com són el canvi climàtic, l'esgotament dels recursos i la pressió sobre els espais naturals".

Els plans i programes d'educació ambiental són uns documents pràctics amb directrius a seguir, accions i projectes d'educació i sensibilització ambiental, dirigits a tota la ciutadania. Integra propostes i accions en els àmbits d'acció climàtica i transició energètica, gestió de residus, de l'aigua, de l'entorn natural, biodiversitat i economia circular. Tot plegat pot esdevenir una eina de governança estratègica posant al centre a les persones i engrescar-les a ser agents transformadors amb l'objectiu d'aconseguir pobles i societats més resilients i capaces d'afrontar els reptes ambientals del futur. **PARTICIPA!**

En la primera fase d'elaboració del projecte s'ha engegat un procés participatiu en què es convida a tota la ciutadania a formar-ne part. També es farà una campanya específica adreçada a entitats del poble, allotjaments, cellers, establiments i comunitat educativa.

Volem conèixer la teva opinió per:

- Millorar les accions de sensibilització ambiental.
- Promoure hàbits sostenibles entre tot el veïnat.
- Prioritzar els reptes ambientals del nostre territori.

Com pots participar?

Responent el qüestionari online que trobaràs als QR dels cartells o en la difusió digital

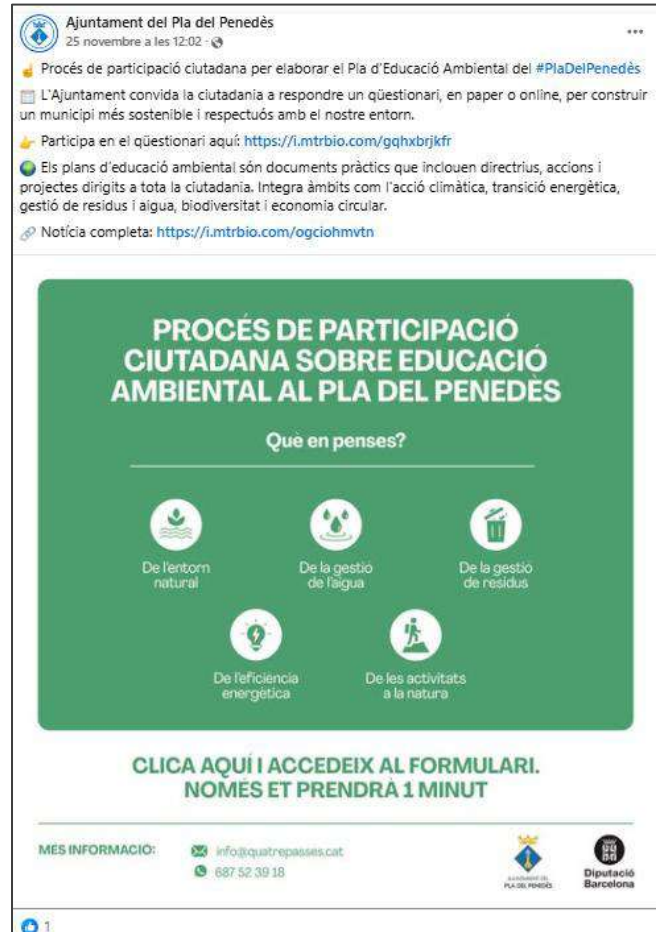
Responent el qüestionari que trobaràs en paper a l'ajuntament.

Per què és important la teva participació?

Aquest qüestionari pot ajudar a recollir informació clau per a planificar accions i estratègies d'educació ambiental més efectives. La teva opinió ens ajudarà a construir un municipi més sostenible i respectuós amb el nostre entorn.

Xarxes socials

Paral·lelament l'Ajuntament va fer publicacions a xarxes socials (*Instagram, Facebook i X*) informant sobre el procés de participació ciutadana. En el text també hi constava l'enllaç directe a l'enquesta de la ciutadania.

Cartell en paper

Per tal d'arribar al màxim de població possible també es van imprimir cartells informant sobre el procés participatiu per penjar a cartelleres municipals i comerços. Aquest cartell incorporava un codi QR per accedir a l'enquesta ciutadana directament.

Divulgació de les enquestes

Les enquestes específiques es van fer arribar mitjançant grups de *WhatsApp* dinamitzats per les mateixes regidories. Es van fer arribar al grup d'entitats, grup de cellers, comerços i establiments. L'enquesta a la ciutadania també es va difondre mitjançant un canal d'informació del mateix Ajuntament.

L'equip redactor del projecte va fer arribar per correu electrònic el formulari específic dels centres educatius a l'escola *Sants Abdó i Senén* i a la llar d'infants *El Sol i la Lluna*.

Cal remarcar la bona feina feta des del servei de comunicació de l'Ajuntament i la regidoria corresponent que va coordinar molt bé tot el pla de comunicació. Abans de finalitzar la recollida d'informació de les enquestes es va fer un reforç comunicatiu recordatori, per si hi havia incorporacions de darrera hora.

5.3. Accions participatives realitzades

Reunions col·lectives

Durant el mes d'octubre, en fase preparatòria del procés participatiu, es varen fer dues reunions col·lectives per a informar del projecte que s'estava engegant. Concretament l'equip redactor es va reunir amb les entitats aprofitant una reunió programada de la Coordinadora d'entitats on hi van assistir també les regidores de Cultura i Educació i de Sanitat i Salut, Acció Social, Joventut, Ocupació i Igualtat.

També es va reunir amb l'única escola del municipi aprofitant al celebració d'un claustre escolar.

Durant aquestes reunions es van explicar aspectes com:

- S'havia iniciat la redacció d'un Pla d'Educació Ambiental que ajudarà a conscienciar per a la millora ambiental del municipi.
- Es considera molt important recollir les opinions i suggeriments de la població, a banda de les opinions dels tècnics i de l'equip redactor.
- S'engegaria un procés participatiu on es recolliran les opinions mitjançant enquestes, algunes personalitzades com en cas de les entitats i l'escola.
- S'anima a la màxima difusió i participació, per sortir-hi tothom guanyant!

Entrevistes personalitzades

A banda també es van dur a terme entrevistes amb la regidoria de medi ambient i amb persones vinculades amb la vida cultural i associativa del poble. D'aquestes entrevistes es pot desgranar més la vitalitat de les entitats i les seves opinions i demandes vers la conservació, protecció i divulgació d'espais emblemàtics del municipi.

Enquestes

Tal i com s'ha comentat es van elaborar quatre tipus d'enquestes:

- Enquesta per els centres educatius
- Enquesta per les entitats
- Enquesta per els establiments, cellers i allotjaments
- Enquesta per la ciutadania

Enquesta per els centres educatius

L'equip redactor va enviar un correu electrònic a l'escola "Sants Abdó i Senén", l'única escola de primària del municipi, informant sobre l'inici del procés participatiu i convidant a tot el professorat a participar-hi mitjançant un enllaç a l'enquesta. També es va fer arribar el formulari a la llar d'infants "El Sol i la Lluna".

ENQUESTA ESCOLAR EDUCACIÓ AMBIENTAL AL PLA DEL PENEDÈS Participa i ajuda'ns a fer un municipi més sostenible!

Ajuntament del
Pla del Penedès

Diputació
Barcelona

1. Nom del centre:

---

2. Coneixes les accions i activitats de medi ambient que s'estan realitzant al municipi?

- Sí
 No

3. El vostre centre ha participat en alguna acció o activitat de medi ambient organitzada per l'Ajuntament del Pla?

- Sí
 No

4. En cas afirmatiu en quina acció heu participat? (Podeu seleccionar més d'una opció)

- Neteja d'entorns naturals
 Prevenció i reciclatge de residus
 Servei de recollida de mobles i estris vells
 Deixalleria mòbil
 Activitats i rutes guiades a la natura
 Energies renovables i eficiència energètica
 Consum responsable i de proximitat
 Consum responsable d'aigua
 Altres:
-

5. Quines activitats d'educació ambiental es realitzen actualment a l'escola? (Podeu seleccionar més d'una opció)

- Tallers de reciclatge i gestió de residus
  - Sortides de natura a l'entorn
  - Hort escolar
  - Projectes sobre el canvi climàtic
  - Activitats sobre estalvi d'aigua i energia
  - Activitats sobre malbaratament alimentari i economia circular
  - Cap activitat específica
  - Altres:
-

6. Quin grau de motivació noteu en l'alumnat pel que fa a la protecció del medi ambient?

- Molt motivats
- Moderadament motivats
- Poc motivats
- Gens motivats

7. Quins recursos us serien més útils per treballar l'educació ambiental a l'escola? (Podeu seleccionar més d'una opció)

- Materials didàctics (llibres, guies, jocs)
  - Formació específica per al professorat
  - Més hores dedicades al tema
  - Col·laboració amb entitats externes o experts
  - Altres:
-

8. Us agradaria que des de l'Ajuntament s'organitzessin més activitats de medi ambient pels escolars?

- Sí
- No
- Ens interessa rebre assessorament i organitzar nosaltres les activitats

9. Quin tipus d'activitats us agradaria que s'organitzessin ? Escolliu 4 opcions

- Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient
- Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaïques, biomassa...)

- Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi
  - Activitats sobre mobilitat sostenible
  - Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular
  - Foment de l'ús correcte de l'aigua
  - Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
  - Altres:
-

10. Us proposem que feu participar als infants i esbrineu quines inquietuds tenen sobre el medi ambient i quines activitats els agradaria fer a l'entorn de l'escola. Quines propostes interessants han sortit?

---

11. Altres comentaris i observacions:

Enquesta per les entitats

Les enquestes a les entitats es van fer arribar a través de la regidoria de Cultura.

ENQUESTA ENTITATS EDUCACIÓ AMBIENTAL AL PLA DEL PENEDÈS Participa i ajuda'ns a fer un municipi més sostenible!

1. Nom de l'entitat:

---

2. Coneixes les accions i activitats de medi ambient que s'estan realitzant al municipi?

- Sí
 No

3. La vostra entitat ha participat en alguna acció o activitat de medi ambient organitzada per l'Ajuntament del Pla ?

- Sí
 No

4. En cas afirmatiu en quina acció heu participat? (Podeu seleccionar més d'una opció)

- Neteja d'entorns naturals
 Prevenció i reciclatge de residus
 Servei de recollida de mobles i estris vells
 Deixalleria mòbil
 Activitats i rutes guiades a la natura
 Energies renovables i eficiència energètica
 Consum responsable i de proximitat
 Consum responsable d'aigua
 Altres:

---

5. La vostra entitat ha organitzat alguna acció o activitat de medi ambient ?

- Sí
 No

En cas afirmatiu, quines?

---

6. Fomenteu la reducció i reciclatge de residus en les vostres activitats? (Ús de materials reutilitzables, vaixella compostable, separació dels residus per fraccions...)

- Sí
- A vegades, quan podem
- No, mai

7. Us interessaria disposar de més recursos i informació per millorar la gestió dels residus a la vostra entitat?

- Sí
- No

8. Us agradaria que s'organitzessin més activitats de medi ambient al municipi?

- Sí
- No
- Més endavant

9. Quin tipus d'activitats creieu que s'haurien d'organitzar? Escolliu 4 opcions que considereu prioritàries

- Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient
  - Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaïques, biomassa...)
  - Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi
  - Activitats sobre mobilitat sostenible
  - Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular
  - Foment de l'ús correcte de l'aigua
  - Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
  - Altres:
-

10. Trobeu interessant col·laborar amb l'Ajuntament en l'organització o coordinació d'alguna d'aquestes activitats?

- Sí
- No

11. Altres comentaris i observacions:

Enquesta per els establiments, cellers i allotjaments

Es va creure convenient fer una enquesta específica per als establiments, cellers i allotjaments rurals que es va enviar a través de la regidoria de Promoció econòmica i Turisme.

ENQUESTA CELLERS, ALLOTJAMENTS RURALS I ESTABLIMENTS EDUCACIÓ AMBIENTAL AL PLA DEL PENEDÈS Participa i ajuda'ns a fer un municipi més sostenible!

Ajuntament del
Pla del Penedès

Diputació
Barcelona

1. Nom de l'establiment:

---

2. Coneixeu les accions i activitats de medi ambient que s'estan realitzant al municipi?

- Sí
 No

3. El vostre establiment ha participat en alguna acció o activitat de medi ambient organitzada per l'Ajuntament del Pla ?

- Sí
 No

4. En cas afirmatiu en quina acció heu participat? (Podeu seleccionar més d'una opció)

- Neteja d'entorns naturals
 Prevenció i reciclatge de residus
 Servei de recollida de mobles i estris vells
 Deixalleria mòbil
 Activitats i rutes guiades a la natura
 Energies renovables i eficiència energètica
 Consum responsable i de proximitat
 Consum responsable d'aigua
 Altres:
-

5. El vostre establiment ha organitzat alguna acció o activitat de medi ambient organitzada per l'Ajuntament del Pla ?

- Sí
 No

Ho desconec

En cas afirmatiu, quines?

---

6. Fomenteu la sostenibilitat en el vostre establiment? (eficiència energètica, reducció de residus, ús racional de l'aigua, cultiu ecològic, divulgació dels valors naturals de l'entorn,...)

Sí

A vegades, quan podem

No, mai

En cas afirmatiu, quines accions esteu realitzant?

---

7. Us agradaria que s'organitzessin més activitats de medi ambient al municipi?

Sí

No

Més endavant

8. Quin tipus d'iniciatives i/o d'activitats trobeu interessants desenvolupar? Escolliu 4 opcions que considereu prioritàries.

Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient

Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaïques, biomassa...)

Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi

Activitats sobre mobilitat sostenible

Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular

Foment de l'ús correcte de l'aigua

Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus

Altres:

---

9. Trobeu interessant col·laborar amb l'Ajuntament en l'organització o coordinació d'alguna d'aquestes activitats?

Sí

No

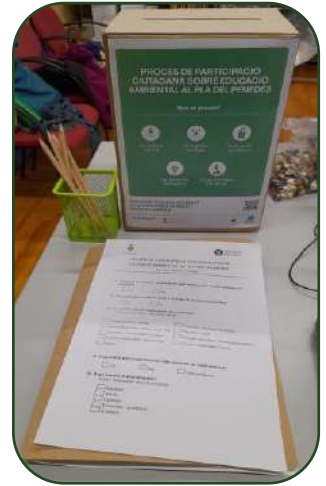
10. Altres comentaris i observacions:

Enquesta per la ciutadania

A banda de l'accés digital a les enquestes via els enllaços i codis QR, es va creure convenient posar a disposició de la ciutadania l'enquesta en format paper. Es va habilitar un punt de recollida a l'OAC de l'Ajuntament amb enquestes en paper, una bústia per a dipositar-les i alguns llapis per escriure.

PROCÉS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA SOBRE EDUCACIÓ AMBIENTAL AL PLA DEL PENEDÈS ENQUESTA CIUTADANA

Participa i ajuda'ns a fer un municipi més sostenible!

Ajuntament del
Pla del Penedès

Diputació
Barcelona

1. **Coneixes les accions i activitats de medi ambient que s'estan realitzant al municipi?**
    - Sí
    - No
  2. **Has participat en alguna acció o activitat de medi ambient al Pla?**
    - Sí
    - No
  3. **En cas afirmatiu en quina acció heu participat? (Podeu seleccionar més d'una opció)**
    - Neteja d'entorns naturals
    - Prevenció i reciclatge de residus
    - Servei de recollida de mobles i estris vells
    - Deixalleria mòbil
    - Activitats i rutes guiades a la natura
    - Energies renovables i eficiència energètica
    - Consum responsable i de proximitat
    - Consum responsable d'aigua
    - Altres:
-

4. T' agradaria que s'organitzessin més activitats de medi ambient?

- Sí
- No
- Més endavant

5. A qui haurien d'anar dirigides? (Podeu seleccionar més d'una opció)

- Escolars
- Adults
- Famílies
- Empreses i comerços
- A tothom

6. Creus que les entitats, les empreses, l'administració i gent del poble haurien de fer xarxa per treballar plegats en la millora ambiental?

- Sí
- No

7. Quin tipus d'iniciatives i/o d'activitats trobeu interessants desenvolupar? Escolliu 4 opcions que considereu prioritàries.

- Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient
- Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaïques, biomassa...)
- Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi
- Activitats sobre mobilitat sostenible
- Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular
- Foment de l'ús correcte de l'aigua
- Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
- Altres:

---

8. Altres comentaris i observacions:

5.4. Resultats de les enquestes

Un cop tancat el procés participatiu s'han rebut i processat un total de **75 enquestes**, repartides de la següent manera:

- Enquesta per els centres educatius: 6
- Enquesta per les entitats: 6
- Enquesta per els establiments, cellers i allotjaments: 5
- Enquesta per la ciutadania: 58

Enquesta centres educatius

S'han rebut un total de **6 enquestes** de l'escola de primària "Sants Abdó i Senén"

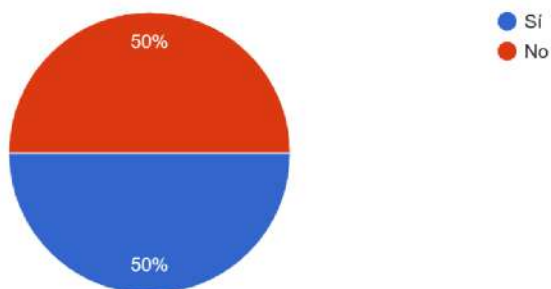
Cal especificar que els formularis es van fer arribar per correu electrònic a l'escola de primària i van respondre diversos membres de la comunitat educativa, cadascun amb la seva visió i experiència al centre.

1. Nom del centre

Escola Sants Abdó i Senén

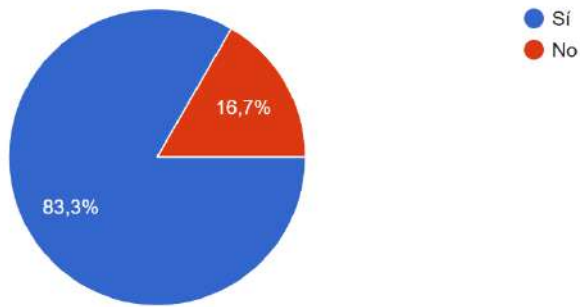
2. Coneixes les accions i activitats de medi ambient que s'estan realitzant al municipi?

La meitat dels enquestats coneixen les activitats ambientals que es fan al municipi.

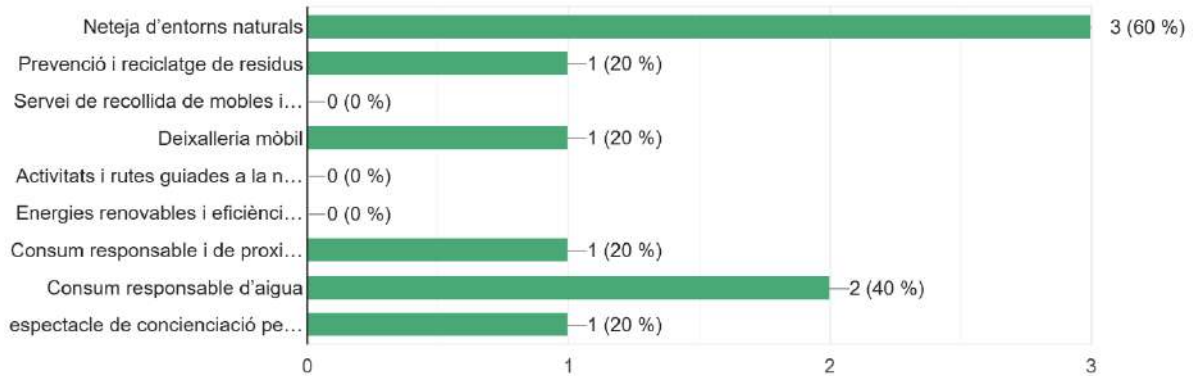

3. El vostre centre ha participat en alguna acció o activitat de medi ambient organitzada per l'Ajuntament del Pla?

La majoria han participat en alguna acció ambiental organitzada per l'ajuntament. Només una persona ha respòs que no.

4. En cas afirmatiu en quina acció heu participat? (Podeu seleccionar més d'una opció)

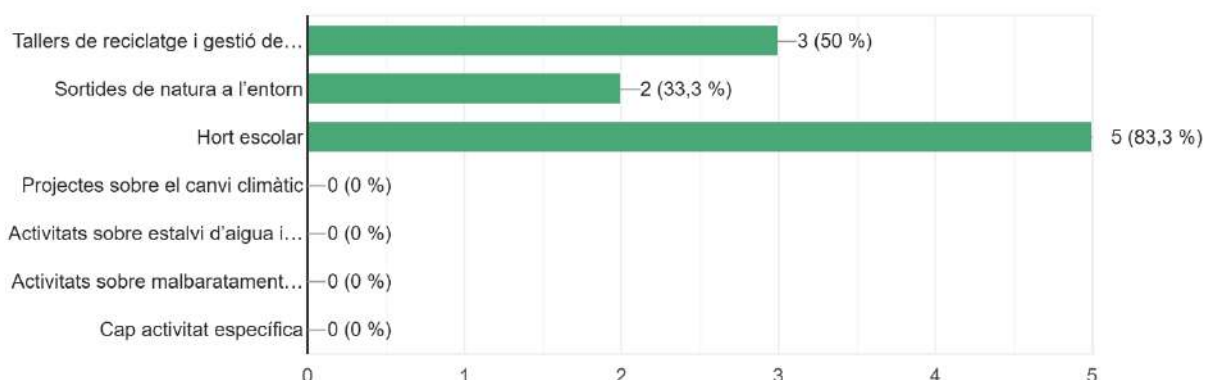
Les activitats ambientals on ha participat més l'escola han estat:

- Neteja d'entorns naturals (principalment)
- Accions de consum responsable d'aigua
- Prevenció i reciclatge de residus
- Deixalleria mòbil
- Consum responsable i de proximitat

En altres aportacions s'ha afegit:

- Espectacle de conscienciació pels infants

5. Quines activitats d'educació ambiental es realitzen actualment a l'escola? (Podeu seleccionar més d'una opció)

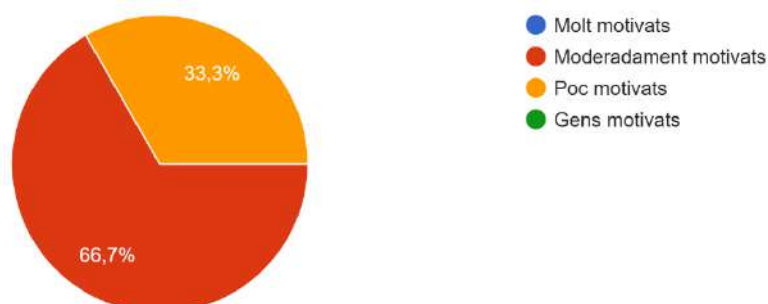
Les activitats ambientals que es duen a terme a l'escola són:

- Hort escolar (principalment)
- Tallers de reciclatge i gestió de residus
- Sortides de natura a l'entorn

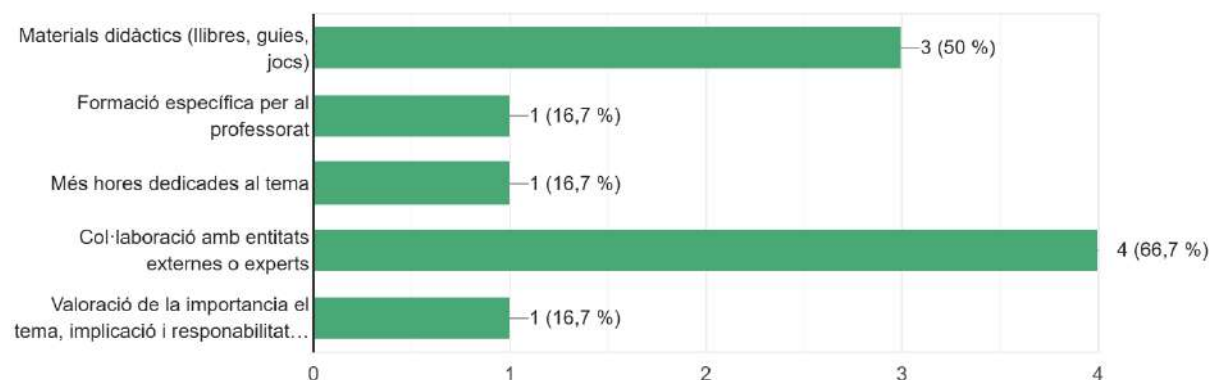
Actualment no es fan activitats sobre canvi climàtic, estalvi d'aigua i d'energia o sobre malbaratament alimentari i economia circular.

6. Quin grau de motivació noteu en l'alumnat pel que fa a la protecció del medi ambient?

En general el professorat veu motivat l'alumnat del centre en temes ambientals.

7. Quins recursos us serien més útils per treballar l'educació ambiental a l'escola? (Podeu seleccionar més d'una opció)

Els recursos que el professorat considera més útils per a treballar l'educació ambiental a l'escola són principalment:

- Col·laboració amb entitats externes i experts
- Materials didàctics (llibres, guies, jocs)

També en menor consideració:

- Formació específica per al professorat
- Més hores dedicades al tema

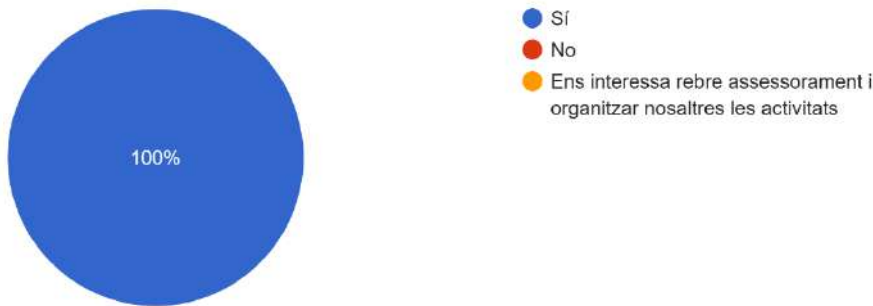
Com a altres s'ha afegit:

- Valoració de la importància del tema, implicació i responsabilitat dels membres de l'escola

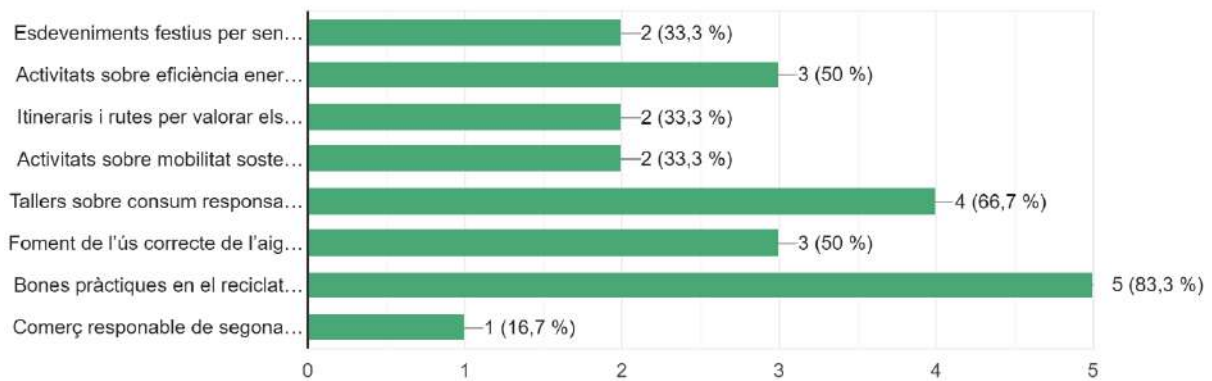
Ordre de prioritat	Activitat
1	Col·laboració amb entitats externes i experts
2	Materials didàctics (llibres, guies, jocs)
3	Formació específica per al professorat Més hores dedicades al tema
Altres	Valoració de la importància del tema, implicació i responsabilitat dels membres de l'escola

8. Us agradaria que des de l'Ajuntament s'organitzessin més activitats de medi ambient pels escolars?

A l'escola els agradaria que l'ajuntament organitzés més activitats de medi ambient pels escolars.

9. Quin tipus d'activitats us agradaria que s'organitzessin ? Escolliu 4 opcions

L'ordre de la prioritat d'activitats que els interessa que s'organitzessin a l'escola seria :

- Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
- Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular

També en menor consideració:

- Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaïques, biomassa...)
- Foment de l'ús correcte de l'aigua
- Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient
- Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi
- Activitats sobre mobilitat sostenible

Com a altres s'ha afegit:

- Comerç responsable de segona mà i proximitat

Ordre de prioritat	Activitat
1	Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
2	Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular
3	Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaïques, biomassa...) Foment de l'ús correcte de l'aigua

4	Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi Activitats sobre mobilitat sostenible
Altres	Comerç responsable de segona mà i proximitat

10. Us proposem que feu participar als infants i esbrineu quines inquietuds tenen sobre el medi ambient i quines activitats els agradaria fer a l'entorn de l'escola. Quines propostes interessants han sortit?

Només s'ha obtingut 1 resposta: **Els animals**

11. Altres comentaris i observacions:

Relacionat amb l'anterior pregunta, es recull el següent comentari:

“No he fet participar als infants, només he posat un dels interessos que conec. Degut a que actualment la societat adulta és irresponsable vers aquestes qüestions i individualista, ara mateix si no posem fre, especialment a les empreses i el sistema productiu i de consum, qualsevol tireta és més brossa pel planeta.”

Enquesta entitats

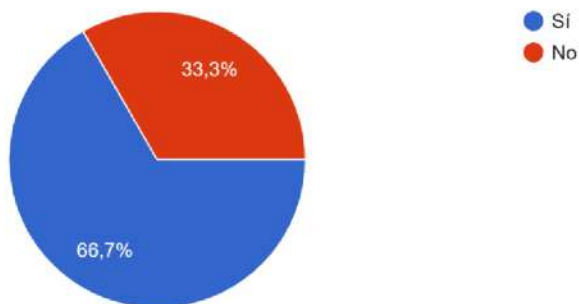
S'han rebut un total de **6 enquestes** de les entitats del municipi.

1. Nom de l'entitat:

- Associació de grallers del Pla del Penedès
- Centre Agrícola i Social
- ELNA, Associació de dones del Pla del Penedès
- Esbart Dansaire
- Grup de Fauna i Natura del Pla
- Quàntica Cultural

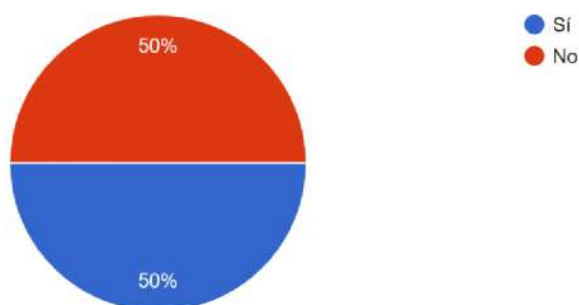
2. Coneixes les accions i activitats de medi ambient que s'estan realitzant al municipi?

Dues entitats comenten que **no** estan massa assabentades de les activitats ambientals que s'estan realitzant al municipi. Les altres entitats comenten que **sí**.

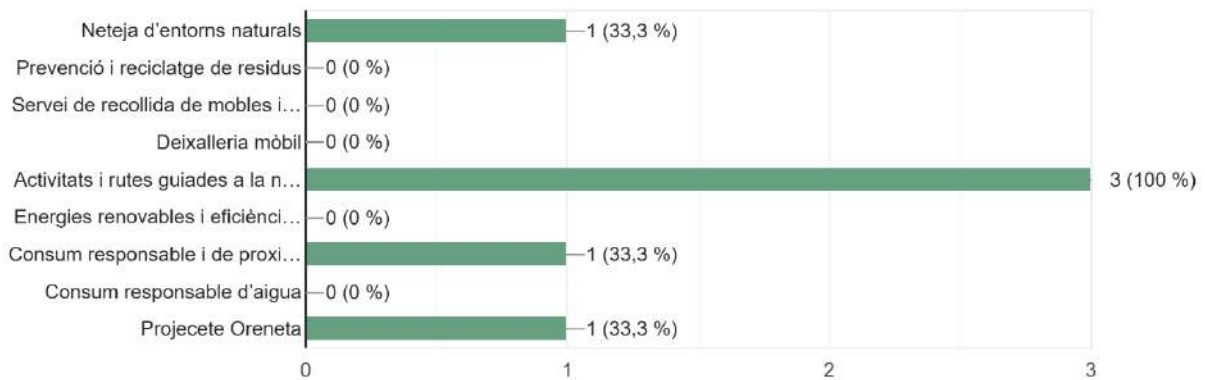

3. La vostra entitat ha participat en alguna acció o activitat de medi ambient organitzada per l'Ajuntament del Pla ?

La meitat de les entitats (3) comenten que **sí** que han participat en alguna acció o activitat ambiental organitzada per l'ajuntament.

4. En cas afirmatiu en quina acció heu participat? (Podeu seleccionar més d'una opció)

Les activitats ambientals on han participat més les entitats han estat:

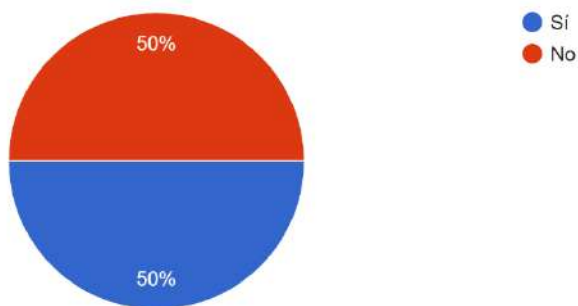
- Activitats i rutes guiades a la natura (principalment)
- Neteja d'entorns naturals
- Consum responsable i de proximitat

En altres aportacions s'ha afegit:

- Projecte Oreneta

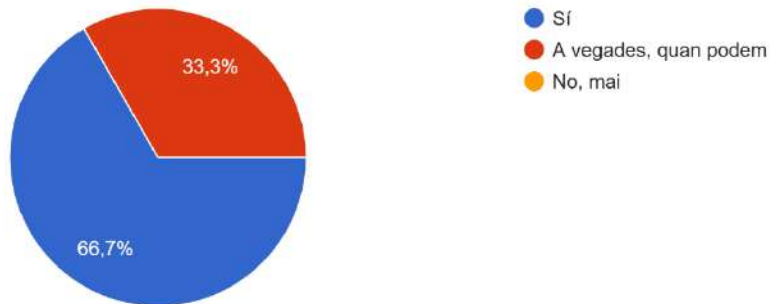
5. La vostra entitat ha organitzat alguna acció o activitat de medi ambient ? En cas afirmatiu, quines?

La meitat de les entitats (3) comenten que sí que han organitzat alguna acció o activitat ambiental.

ENTITAT	Activitats
Centre Agrícola i Social	Neteja d'entorn, observació d'aus, rutes guiades de plantes silvestres, alimentació local i amb plantes silvestres, cistelleria, festa de la verema amb productors locals
ELNA, Associació de dones del Pla del Penedès	Caminades
Grup de Fauna i Natura del Pla	Ruta d'observació d'aus i projecte oreneta

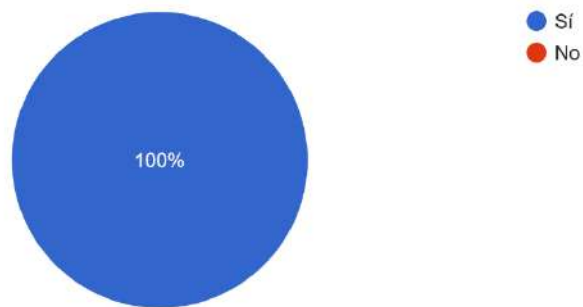
6. Fomenteu la reducció i reciclatge de residus en les vostres activitats? (Ús de materials reutilitzables, vaixella compostable, separació dels residus per fraccions...)

Quatre entitats han respòs que **sí** fomenten la reducció de residus i el reciclatge en les seves activitats i les altres dues que ho fan a vegades, quan poden.

7. Us interessaria disposar de més recursos i informació per millorar la gestió dels residus a la vostra entitat?

Totes les entitats han respòs que **sí** que els agradaria disposar de més recursos i informació per a millorar la gestió els residus.

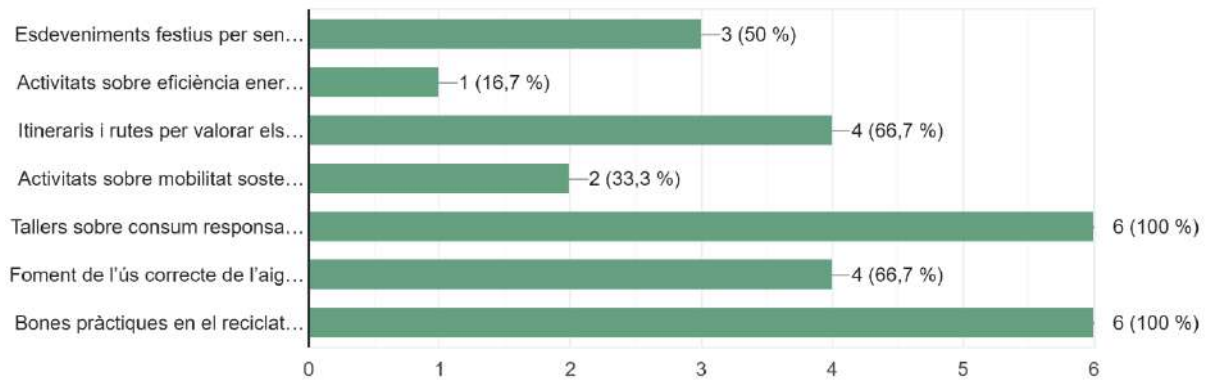

8. Us agradaria que s'organitzessin més activitats de medi ambient al municipi?

Totes les entitats han respòs que **sí** que els agradaria que s'organitzessin més activitats ambientals al municipi.

9. Quin tipus d'activitats creieu que s'haurien d'organitzar? Escolliu 4 opcions que considereu prioritàries.

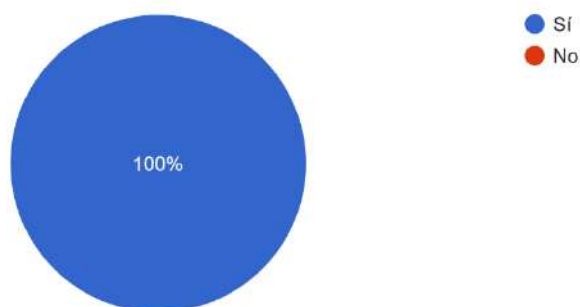
Les activitats que interessen a **totes** les entitats són :

- **Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular**
- **Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus**

Ordre de prioritat	Activitat
1	Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
2	Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi Foment de l'ús correcte de l'aigua
3	Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient
4	Activitats sobre mobilitat sostenible
5	Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaiques, biomassa...)
Altres	<i>No s'han fet altres aportacions</i>

10. Trobeu interessant col·laborar amb l'Ajuntament en l'organització o coordinació d'algunes d'aquestes activitats?

Totes les entitats troben interessant col·laborar amb l'ajuntament en l'organització i coordinació d'activitats ambientals.

11. Altres comentaris i observacions:

Dues entitats fan els següents comentaris:

“Ens sembla molt bé tot el que sigui pel prevenir el canvi climàtic , sobretot des dels àmbits més alts de la política”

“Potser es poden fer activitats que vinculin cultura i medi ambient, com exposicions, instal·lacions, arts escèniques, etc.”

Enquesta establiments, cellers i allotjaments

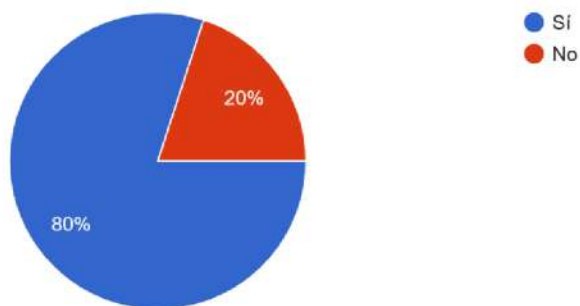
S'han rebut un total de **5 enquestes** d'aquesta categoria.

1. Nom de l'establiment:

- Celler Parató (celler de vins i caves)
- El Centre (Bar-Restaurant)
- Estanc-Cal Carnisser (Alimentació i estan
- Moments (Perruqueria)
- Tasqueta Cal Miguelín (Bar-restaurant)

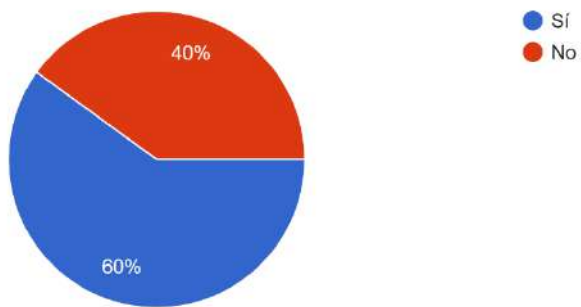
2. Coneixes les accions i activitats de medi ambient que s'estan realitzant al municipi?

La majoria d'establiments comenten que **sí** estan assabentats de les activitats ambientals que s'estan realitzant al municipi. El Bar-Restaurant El Centre comenta que **no**.

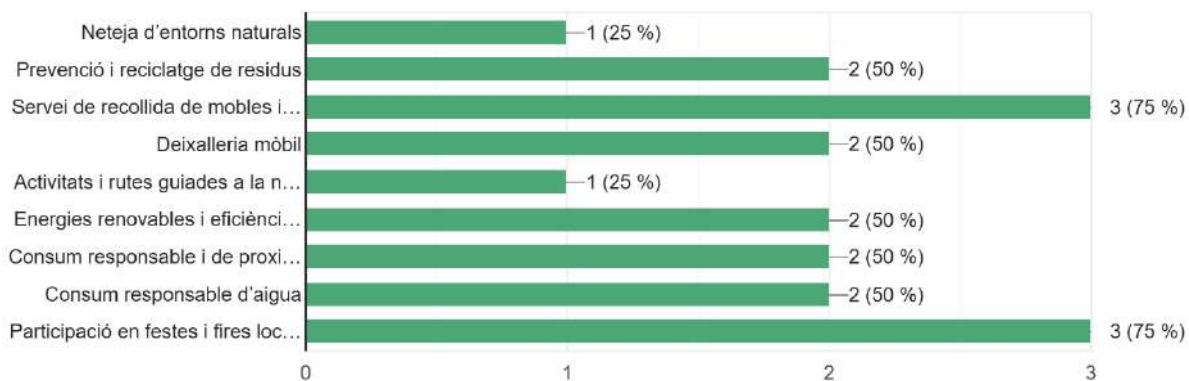

3. El vostre establiment ha participat en alguna acció o activitat de medi ambient organitzada per l'Ajuntament del Pla ?

Tres dels establiments comenten que **sí** que han participat en alguna acció o activitat ambiental organitzada per l'ajuntament. Dos que no han participat mai.

4. En cas afirmatiu en quina acció heu participat? (Podeu seleccionar més d'una opció)

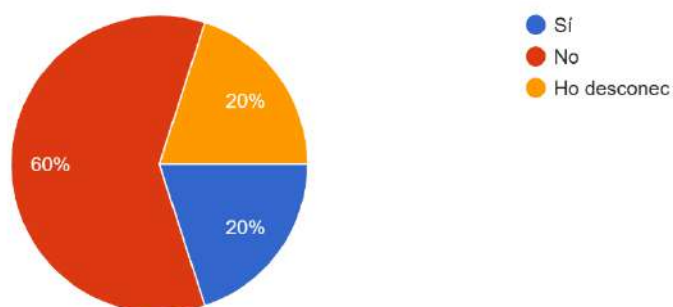

Les activitats ambientals on han participat més els establiments han estat:

- **Servei de recollida de mobles i estris vells**
- **Participació en festes i fires locals**

5. El vostre establiment ha organitzat alguna acció o activitat de sensibilització ambiental? En cas afirmatiu, quines?

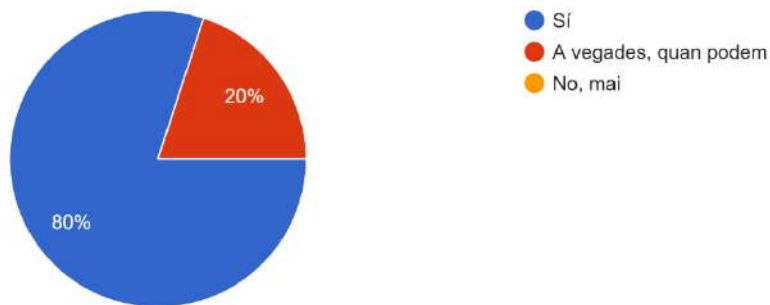
Només un establiment ha organitzat alguna acció o activitat ambiental. La resta comenten que **no** o que **ho desconeixen**.

“No utilitzar llaunes, utilitzar re-got a totes les festes. No utilitzar res de plàstic mes enllà de les bosses de xips que no les fan amb paper”

6. Fomenteu la sostenibilitat en el vostre establiment? (eficiència energètica, reducció de residus, ús racional de l'aigua, cultiu ecològic, divulgació dels valors naturals de l'entorn,...)

En cas afirmatiu, quines accions esteu realitzant?

Quatre establiments han respòs que **sí** fomenten la sostenibilitat i un **a vegades**, quan poden.

"Eficiència energètica, cultiu ecològic"

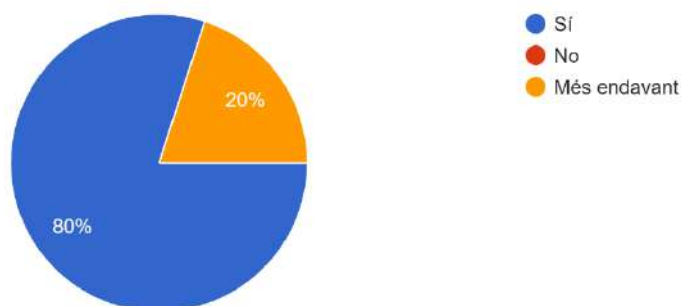
"Compra de proximitat, comprem la verdura, els ous ... ecològics"

"Llum i aigua"

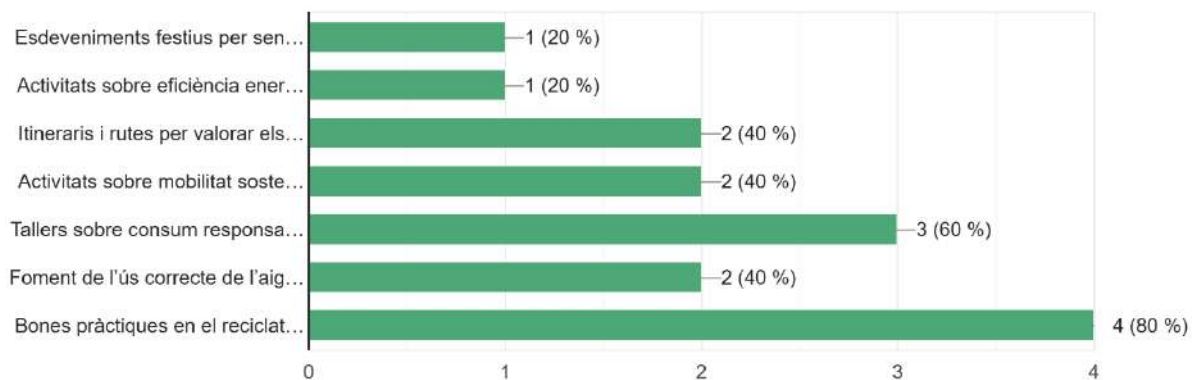
"Súper plens els rentaplats, dosifiquem aigua wc amb sistemes nou per la cadena, neveres congeladors etc. de baix consum, reduïm un 70% el sistema de climatització del local i quan el fem servir a temperatura recomanada!"

7. Us agradaria que s'organitzessin més activitats de medi ambient al municipi?

Quasi tots els establiments han comentat que **sí** els agradaria que s'organitzessin més activitats ambientals. Només un establiment (*Moments*) comenta que **més endavant**.

8. Quin tipus d'iniciatives i/o d'activitats trobeu interessants desenvolupar? Escolliu 4 opcions que considereu prioritàries.

L'activitat que es considera prioritària pels establiments :

- **Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus**

Ordre de prioritat	Activitat
1	Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
2	Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular
3	Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi Activitats sobre mobilitat sostenible Foment de l'ús correcte de l'aigua
4	Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaïques, biomassa...)

9. Trobeu interessant col·laborar amb l'Ajuntament en l'organització o coordinació d'alguna d'aquestes activitats?

Quatre establiments troben interessant col·laborar amb l'ajuntament en l'organització i coordinació d'activitats ambientals. Un establiment no contesta (*Moments*).

10. Altres comentaris i observacions:

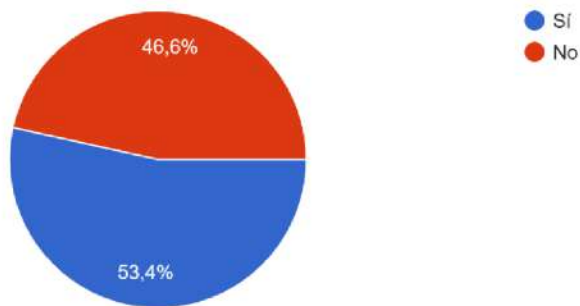
No hi ha cap comentari ni observacions.

Enquesta ciutadania

S'han rebut un total de **58 respostes** de l'enquesta dirigida a la ciutadania del municipi del Pla del Penedès. D'aquestes, **7** van ser recollides en paper a la bústia.

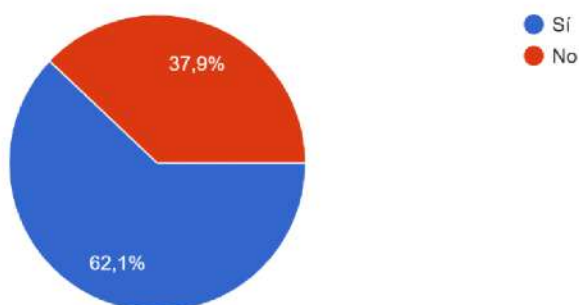
1. Coneixes les accions i activitats de medi ambient que s'estan realitzant al municipi?

Totes les persones han respòs aquesta pregunta; 31 persones han respòs que **sí** coneixen les activitats ambientals que s'estan realitzant al municipi i 27 persones que **no**.

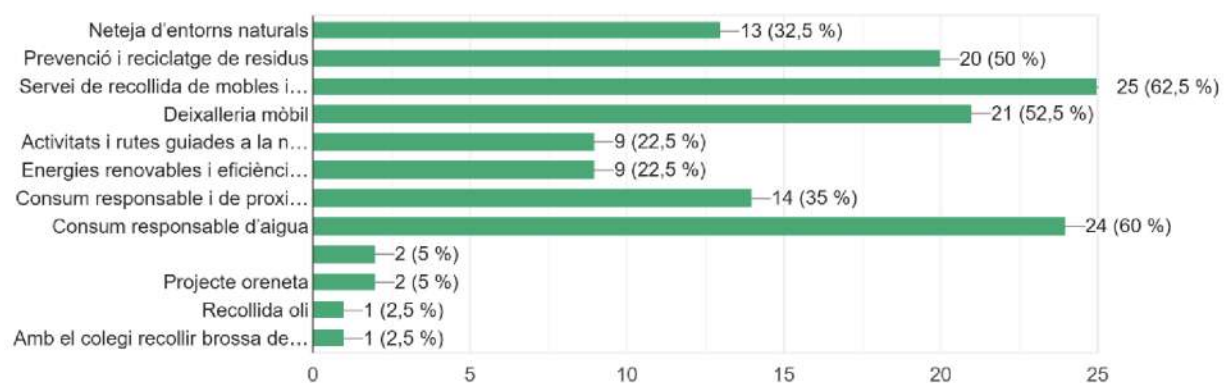
2. Has participat en alguna acció o activitat de medi ambient al Pla?

Totes les persones han contestat també aquesta pregunta; 36 han respòs que han participat en alguna activitat ambiental i 22 que no.

3. En cas afirmatiu en quina acció has participat? (Podeu seleccionar més d'una opció)

Han contestat un total de 40 persones.

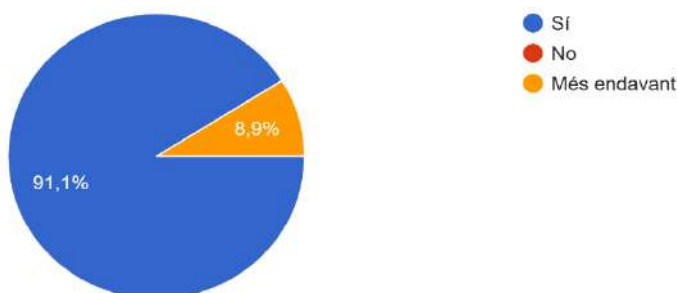

Les accions on ha participat més la ciutadania són:

Respostes	Activitat
25	Servei de recollida de mobles i estris vells
24	Consum responsable d'aigua
21	Deixalleria mòbil
20	Prevenió i reciclatge de residus
14	Consum responsable i de proximitat
13	Neteja entorns naturals
9	Activitats i rutes guiades a la natura Energies renovables i eficiència energètica
Altres	2 persones fan aportacions
2	Projecte Orenetes
1	Recollida oli Recollida de brossa amb l'escola

4. T'agradaria que s'organitzessin més activitats de medi ambient?

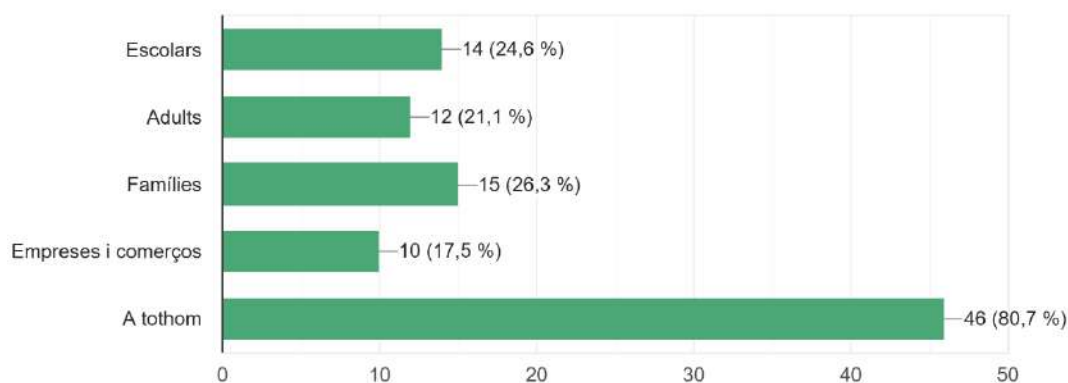
Han respòs aquesta pregunta 56 persones; 51 han respòs que **sí** que els agradaria que s'organitzessin més activitats ambientals i 5 persones que **més endavant**.

5. A qui haurien d'anar dirigides? (Podeu seleccionar més d'una opció)

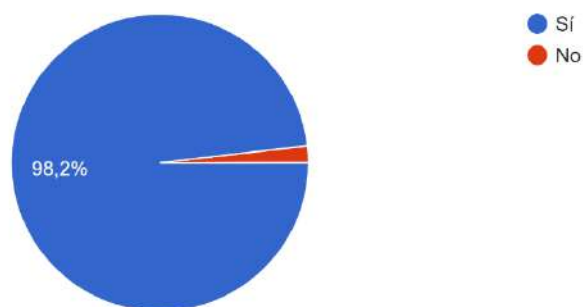
Han respòs aquesta pregunta 57 persones.

Respostes	A qui haurien d'anar dirigides?
46	A tothom
15	A famílies
14	A escolars
12	A adults
10	A empreses i comerços

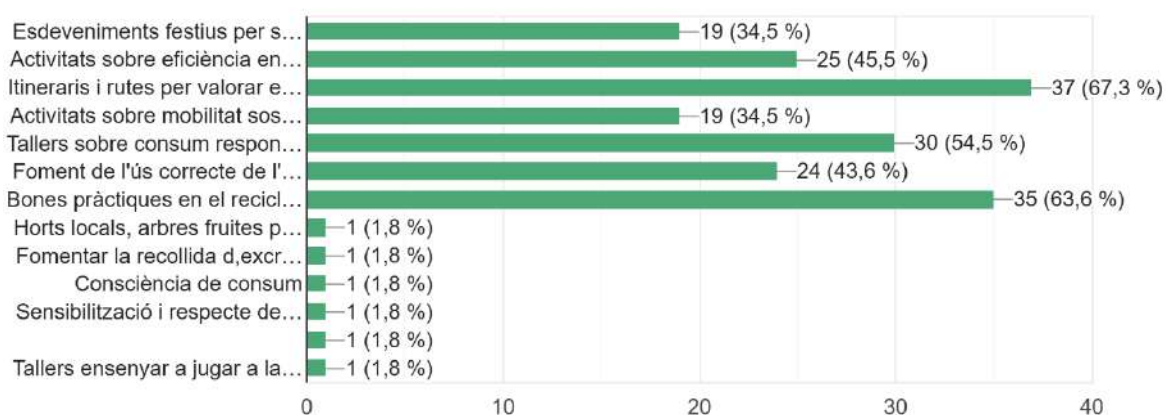
6. Creus que les entitats, les empreses, l'administració i gent del poble haurien de fer xarxa per treballar plegats en la millora ambiental?

Han respòs 55 persones, la majoria estan d'acord en el treball en xarxa per a la millora ambiental del municipi. Només 1 persona ha votat que no.

7. Quin tipus d'activitats creus que s'haurien d'organitzar al municipi? Escull 4 opcions que consideris prioritàries.

Han respòs 55 persones quin tipus d'activitats consideren prioritàries.

Les tres activitats que la ciutadania considera prioritàries són :

- **Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi**
- **Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus**
- **Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular**

Ordre de prioritat	Activitat
1	Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi
2	Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
3	Tallers sobre consum responsable, malbaratament alimentari i economia circular
4	Activitats sobre eficiència energètica i canvi climàtic (energies renovables, plaques fotovoltaïques, biomassa...)
5	Foment de l'ús correcte de l'aigua
6	Esdeveniments festius per sensibilitzar sobre diferents temes de medi ambient Activitats sobre mobilitat sostenible
Altres	
	-Horts locals, arbres fruiters públics, autosuficiència alimentària -Fomentar la recollida d'excrements a la via pública. Agents al poble que sancionin activitats incíviques. -Consciència de consum -Sensibilització i respecte de les espècies animals que ens envolten. Benestar animal i conèixer les espècies. -Tallers per ensenyar a jugar a la natura. Tallers de reconexió amb la natura. Exercici a l'aire lliure.

8. Altres comentaris i observacions

Hi ha 9 persones que han contestat les enquestes i aporten comentaris i/o observacions que s'intentaran reflectir en la redacció del programa d'educació ambiental.

“El riu esta molt brut”

“Aprofitant aquest espai, expresso la meua opinió sobre la recollida de residus porta a porta. Crec que actualment ja som tots molt conscients del reciclatge i la majoria el respectem. Els que no el respectem son els que tampoc paguen impostos i per tant pagarem l'augment per aquest servei els ciutadans responsables que ja estem reciclant. Necessitem ajuts, no augment de taxes ja que hi ha persones que subsistim amb pocs ingressos. No ho fem més difícil, si us plau.”

“Gràcies!”

“Compostadors a tots els punts de recollida de residus perquè els pagesos tinguin compost i tots podrem abocar el rebuig orgànic”

“Al poble tenim molts problemes per la contaminació: l'autobús escolar es queda esperant als nens 15minuts engegat, hi ha gent que a la seva llar de foc crema llenya de poda i verda, caps de fruita o altres pintades, fusta tractada... Que vas pel carrer caminant i et pica el coll, els ulls, fa molta pudor i fumeres que semblen boira, no es pot ni estendre roba per la pudor que arriba a agafar, s'ha de tornar a fer rentadores i mal gastar aigua, llum, detergent, roba...”

També contaminació acústica molt molesta, l'autobús escolar esperant, l'autobús urbà que els conductors *piten* com bojos perquè la gent mogui el cotxe mal estacionat, gent *pitant* per saludar, els que van al caixer, al bar o al forn de pa i deixen el cotxe engegat, sorolls del zmatí, amb els que netegen els carrers, el camió del butà amb les bombones, els camió que descarrega al bar llençant caixes i barrils...

Tema de gats domèstics que fan les seves necessitats a les jardineres del poble i dels veïns (al portal), sempre estan voltant pel carrer.

“Totes les iniciatives seran benvingudes”

“El primer que hauríem de qüestionar-nos és si només és una neteja de cara i si realment l'ajuntament vol o tant li fot tot això. Quan ha tingut l'oportunitat de fer res, no ha fet res. No fan reciclar ni la piscina ni quan donem sang ni quasi mai fan res al respecte.”

“Bona iniciativa, aturem el canvi climàtic”

“No he participat en cap acció o activitat al poble però des de casa participo en el consum responsable i de proximitat, faig prevenció i reciclatge de residus i reaprofito l'aigua de netejar les verdures. Individualment costa molt però col·lectivament és més fàcil.”

5.5.Retorn del procés participatiu

A la pàgina web de l'Ajuntament es va publicar un article amb la informació del procés participatiu i les principals conclusions que se n'extreuen.

El Pla del Penedès segueix avançant en sostenibilitat amb el procés de participació ciutadana sobre Educació Ambiental

L'Ajuntament ha recollit 75 enquestes de la ciutadania, entitats i establiments per dissenyar un municipi més respectuós amb el medi ambient.

L'Ajuntament del Pla del Penedès va realitzar al novembre i desembre un procés de participació ciutadana per a l'elaboració del Pla d'Educació Ambiental del municipi, un projecte amb el suport de la Diputació de Barcelona. La iniciativa ha comptat amb una destacada implicació ciutadana, amb un total de 75 enquestes recollides per identificar les prioritats i preocupacions mediambientals del veïnat.

Les enquestes es van distribuir de la següent manera:

- 58 respostes de la ciutadania
- 6 respostes de l'escola
- 6 respostes d'entitats
- 5 respostes d'establiments, cellers i allotjaments

Per garantir la implicació de tots els sectors del municipi, l'Ajuntament va habilitar diversos canals de participació. Les enquestes es podien respondre en línia mitjançant codis QR, o bé en format paper, disponible a l'OAC de l'Ajuntament.

Quines són les prioritats de la ciutadania?

Els resultats del procés participatiu han posat de manifest que els temes ambientals que generen més interès entre la població són:

- Bones pràctiques en el reciclatge i prevenció de residus
- Consum responsable, reducció del malbaratament alimentari i foment de l'economia circular
- Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi

L'enquesta també ha reflectit una demanda clara de més activitats ambientals. El 91,1% dels ciutadans enquestats volen que se n'organitzin més, així com el 100% de les entitats i el centre educatiu. El 80% dels establiments també s'han mostrat favorable a participar en iniciatives ambientals al municipi. Tant les entitats com els establiments s'han mostrat disposats a col·laborar amb l'Ajuntament en l'organització i coordinació d'aquestes activitats.

Reptes mediambientals

El procés participatiu també ha permès identificar aspectes a millorar. Alguns dels temes que preocupen especialment als veïns són:

- L'ús eficient de l'aigua i l'eficiència energètica
- La necessitat de conscienciar sobre el benestar animal
- La connexió i coneixement de l'entorn natural
- La contaminació de l'aigua i la contaminació acústica en certs moments
- La implantació del sistema de recollida de residus porta a porta

Amb tota aquesta informació recollida, l'Ajuntament del Pla del Penedès treballarà en la definició del Pla d'Educació Ambiental, que servirà com a guia per a futures accions i projectes de sensibilització mediambiental. El regidor de Medi Ambient, Jordi Esteve, ha destacat que aquest Pla "ajudarà a planificar i realitzar activitats de conscienciació perquè ciutadans, entitats, empreses i la comunitat educativa adquireixin hàbits més respectuosos amb el nostre entorn". El regidor de Medi Ambient també ha valorat la participació en les enquestes: "Tenint en compte la població del Pla, la participació ha estat molt bona: 75 persones i entitats han fet arribar les seves aportacions. Agraïm molt aquesta implicació, que ens ajudarà a definir les línies d'acció per construir un municipi més sostenible".

Una eina estratègica per a un futur sostenible

Els plans i programes d'educació ambiental són documents estratègics que estableixen directrius i accions concretes en àmbits com l'acció climàtica, la transició energètica, la gestió de residus i de l'aigua, la conservació de l'entorn natural i la promoció de l'economia circular. A més, tenen com a objectiu empoderar la ciutadania perquè esdevingui agent actiu del canvi cap a una societat més resilient i preparada per afrontar els reptes ambientals del futur.

Publicació dels resultats del procés participatiu a la pàgina web de l'Ajuntament del Pla, 10/02/2025

6. PLA D'EDUCACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL

6.1.Objectius del pla d'actuacions

Un cop realitzat l'estudi previ del municipi, la diagnosi de l'estat actual de l'educació ambiental i coneguts els resultats del procés participatiu ja podem començar a traçar un programa d'educació ambiental adaptat a les característiques i necessitats del Pla del Penedès.

Es pretén que sigui un pla d'educació ambiental progressiu i continu, que integri activitats i àmbits diversos i conscient dels recursos tècnics i materials de què disposa el municipi.

El Pla d'actuacions ens definirà les actuacions necessàries per assolir els objectius plantejats.

- Millorar l'oferta d'activitats d'educació ambiental del municipi.
- Vincular les propostes d'educació ambiental a les característiques de l'entorn i a les activitats socioculturals locals.
- Determinar els destinataris del programa d'educació ambiental, fent esment especial al públic escolar.
- Definir una estructura de gestió i seguiment del programa d'educació ambiental.
- Establir una proposta de calendari d'aplicació i prioritats de les actuacions.
- Fomentar la implicació i participació de tota la ciutadania.

6.2.Públic destinatari

Els principals públics destinataris del Pla d'Educació Ambiental són:

- **Grups escolars de l'escola de primària del municipi i de la llar d'infants**

Els infants i públic escolar són un públic potencial per a la sensibilització ambiental. Els ajuda a prendre consciència sobre el medi ambient i els seus valors, així com a capacitar los per actuar, de manera individual i col·lectiva, per resoldre els problemes mediambientals presents i futurs.

Permet que els infants connectin emocionalment amb la natura; explorar i observar la diversitat de vida genera una estima per tot allò que t'envolta.

Al municipi del Pla hi ha una llar d'infants i una escola de primària que no disposen de programes d'educació ambiental propis. Es proposen tot un seguit d'activitats, projectes i tallers per a desenvolupar en aquests centres educatius.

- **Grups familiars que participin en activitats adreçades a totes les edats**
- **Adults i ciutadania en general que participi en activitats organitzades puntualment**
- **Grups d'entitats o associacions municipals vinculades amb el territori**

6.3.Eixos temàtics

Els eixos temàtics ambientals ens definiran les àrees en que es centraran les activitats programades del Pla d'Educació Ambiental.

Els continguts d'aquests eixos temàtics es poden treballar amb diverses metodologies i formats d'activitats com tallers, activitats guiades, activitats escolars, xerrades... per arribar a tota la ciutadania.

A continuació es fa una proposta d'eixos temàtics que s'han definit a partir de varis aspectes com:

- El context natural del Pla del Penedès, el municipi es troba enmig d'una plana vitivinícola on hi creuen nombroses rieres i torrents encaixats.
- Les prioritats d'actuacions manifestes durant el procés participatiu obert.
- Les necessitats i recursos municipals existents.

EIX TEMÀTIC 1 BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

Aquest àmbit permetrà treballar per la conservació i millora de l'entorn natural i la biodiversitat i alhora sensibilitzar la població vers la coneixença dels valors naturals propers.

EIX TEMÀTIC 2 ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

En el context actual d'emergència climàtica resulta imprescindible la sensibilització i les iniciatives per a la millora de l'eficiència energètica. A més, el Pla del Penedès disposa ja de directrius energètiques incloses en el Pla local de Transició Energètica de l'Alt Penedès que contempla el Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) de l'Alt Penedès.

EIX TEMÀTIC 3 AIGUA

La proximitat de rieres que travessen el municipi i el seu bosc de ribera ens possibilita tot un programa d'activitats relacionades amb la conservació d'aquests espais naturals i la seva importància com a corredors biològics. La presència d'una estació depuradora d'aigua propera al nucli urbà reforça les activitats relacionades amb la qualitat de l'aigua i la seva gestió eficient.

EIX TEMÀTIC 4 RESIDUS

La problemàtica actual de la generació i gestió dels residus domèstics fa necessària tot un programa de sensibilització per a la prevenció, reducció i reciclatge de residus dirigit tan a la ciutadania com a les entitats locals que organitzen actes festius i culturals. Properament el municipi iniciarà un nou sistema de recollida “Porta a porta” que implicarà un canvi en els costums i dinàmiques domèstiques. Aquest Pla d’Educació Ambiental ha de servir per a explicar la necessitat d’aquest canvi i promocionar els avantatges de l’economia circular i el consum de proximitat.

EIX TEMÀTIC 5 CONSUM RESPONSABLE

El consum responsable, de proximitat i el malbaratament alimentari varen ser temàtiques d’interès destacades del procés participatiu, pel que es considera un eix temàtic interessant d’incorporar al programa d’activitats.

EIX TEMÀTIC 6 MOBILITAT

El municipi del Pla preveu desenvolupar projectes de mobilitat sostenible amb la projecció de camins de vianants per a la mobilitat interurbana i d’altres projectes intercomarcals com les carreteres “2-1” que projecta grans vies de connexió entre nuclis i tenen com a gran objectiu promoure la mobilitat activa i segura de bicicletes i vianants.

EIXOS TEMÀTICS	CONTINGUTS
BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL	<ul style="list-style-type: none"> - Preservació de l’entorn natural i espais singulars del municipi - Conservació i millora de la biodiversitat - Divulgació de l’interès natural i coneixença de l’entorn
ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC	<ul style="list-style-type: none"> - Estalvi i eficiència energètica - Transició energètica i canvi climàtic
AIGUA	<ul style="list-style-type: none"> - Ecosistemes aquàtics continentals - Qualitat i gestió de l’aigua - Estalvi d’aigua
RESIDUS	<ul style="list-style-type: none"> - Prevenció de residus - La gestió i el reciclatge dels residus - Compostatge casolà
CONSUM RESPONSABLE	<ul style="list-style-type: none"> - Economia circular - Consum de proximitat - Malbaratament alimentari
MOBILITAT	<ul style="list-style-type: none"> - Mobilitat sostenible, xarxa de camins - Millora de la qualitat de l’aire i la salut de les persones

6.4. Pla d'acció

A continuació es defineixen el conjunt d'accions, recursos i activitats concretes que integraran el Pla d'Educació Ambiental que intentaran donar resposta a les necessitats reals del municipi obtingudes amb la diagnosi prèvia i el procés participatiu i que alhora s'emmarquin dins els objectius i polítiques ambientals locals.

Per a cada **eix temàtic** es defineixen un seguit d'accions específiques ja siguin activitats o recursos educatius que ajudaran a assolir els objectius marcats.

Cadascuna d'aquestes accions estaran definides també segons **tipologia i públic destinatari**, amb la intenció que aquesta definició pugui facilitar la planificació i organització del calendari d'activitats per part de l'òrgan gestor.

Podem classificar les accions segons l'eix temàtic:

- Biodiversitat i entorn natural
- Energia i canvi climàtic
- Aigua
- Residus
- Consum responsable
- Mobilitat
- Altres (accions proposades resultat de procés participatiu)

Podem classificar les accions segons la seva tipologia:

- Educació
Accions que tenen com a objectiu desenvolupar coneixements, habilitats i valors per comprendre el medi ambient i actuar responsablement.
- Sensibilització
Accions per fer prendre consciència sobre problemàtiques ambientals i despertar interès i preocupació.
- Comunicació
Accions per difondre informació clara i accessible sobre temes ambientals a la ciutadania.
- Participació
Accions per implicar activament la ciutadania en la presa de decisions o accions ambientals.

Podem agrupar les accions en diversos programes d'activitats segons el públic destinatari:

- Programa escolar (PES)
- Programa públic general i familiar (PGF)
- Programa entitats i actes culturals (PEC)

*Al final d'aquest apartat es resumeixen les accions en format taula, **ordenades segons eixos temàtics, públic destinatari i tipologia.***

*A l'Annex 1 s'ha incorporat una taula més extensa agrupant les accions per **programes específics segons el públic destinatari, eixos temàtics, visions i tipus activitat.** [\(Annex1\)](#)*

BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

- 1.** Dissenyar i senyalitzar una ruta interpretativa per a divulgar els valors naturals, patrimonials i paisatgístics.
- 2.** Organitzar sortides guiades per escolars per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural.
- 3.** Organitzar sortides guiades per famílies i públic general per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural.
- 4.** Fomentar la biodiversitat als patis dels centres educatius i activitats pedagògiques relacionades.
- 5.** Fomentar la biodiversitat en espais públics urbans i periurbans.
- 6.** Organitzar tallers de construcció, col·locació i seguiment de caixes niu i caixes refugi.
- 7.** Fomentar i realitzar activitats de ciència ciutadana.

ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

- 8.** Projecte 50/50, estalvi energètic a l'escola.
- 9.** Organitzar activitats, jocs i tallers sobre energia i canvi climàtic per escolars.
- 10.** Organitzar jocs, exposicions i tallers sobre l'energia i canvi climàtic per famílies i públic general en un context lúdic i festiu.
- 11.** Servei d'assessorament en consum i estalvi energètic municipal i domèstic.
- 12.** Organitzar visites guiades a instal·lacions locals d'energies renovables per a públic general i escolars.

AIGUA

- 13.** Organitzar activitats, jocs i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per escolars.
- 14.** Organitzar jocs, exposicions i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per famílies i públic en general en un context lúdic i festiu.
- 15.** Organitzar visites guiades a l'estació depuradora d'aigües residuals.
- 16.** Promocionar la xerojardineria en espais públics, balcons i jardins particulars.
- 17.** Reforçar missatges i campanyes sobre l'ús racional i l'estalvi d'aigua.

RESIDUS

18. Activitats i tallers escolars sobre la problemàtica dels residus.
19. Potenciar el compostatge escolar.
20. Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.
21. Campanya de prevenció de residus tèxtils “Està de moda”.
22. Campanya contra el malbaratament alimentari “Som gent de profit” .
23. Fomentar l'autocompostatge casolà.
24. Organització activitat popular de neteja de l'entorn natural *Let's Clean Up* .
25. Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius.

CONSUM RESPONSABLE

26. Organitzar activitats, jocs i tallers sobre el malbaratament alimentari i consum responsable per escolars.
27. Organitzar xerrades i activitats sobre consum responsable i economia circular per la població en general.
28. Fomentar i organitzar mercats d'intercanvi i de segona mà

MOBILITAT

29. Organitzar activitats sobre mobilitat sostenible dins la Setmana Europea de la Mobilitat
30. Programa Mou-te i respira!

ALTRES

31. Promocionar activitats artístiques vinculades a la natura i la sostenibilitat.
32. Organitzar activitats, tallers i xerrades per a escolars, famílies i públic en general sobre la sobre la contaminació acústica.

EIXOS TEMÀTICS	ACCIONS	DESTINATARIS	TIPOLOGIA
BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL 	1. Dissenyar i senyalitzar una ruta interpretativa per a divulgar els valors naturals, patrimonials i paisatgístics.	PGF	Educació Sensibilització
	2. Organitzar sortides guiades per escolars per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural.	PES	Educació Sensibilització
	3. Organitzar sortides guiades per famílies i públic general per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural.	PGF	Educació Sensibilització
	4. Fomentar la biodiversitat als patis dels centres educatius i activitats pedagògiques relacionades.	PES	Educació, Sensibilització Participació
	5. Fomentar la biodiversitat en espais públics urbans i periurbans.	PGF	Educació, Sensibilització Participació
	6. Organitzar tallers de construcció, col·locació i seguiment de caixes niu i caixes refugi.	PGF	Educació, Sensibilització Participació
	7. Fomentar i realitzar activitats de ciència ciutadana.	PES PGF PEC	Sensibilització Participació
ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC 	8. Projecte 50/50, estalvi energètic a l'escola.	PES	Educació Sensibilització Participació
	9. Organitzar activitats, jocs i tallers sobre energia i canvi climàtic per escolars.	PES	Educació Sensibilització
	10. Organitzar jocs, exposicions i tallers sobre l'energia i canvi climàtic per famílies i públic general en un context lúdic i festiu.	PGF PEC	Educació Sensibilització
	11. Servei d'assessorament en consum i estalvi energètic municipal i domèstic.	PG Treballadors municipals	Sensibilització Participació

	12. Organitzar visites guiades a instal·lacions locals d'energies renovables per a públic general i escolars.	PES PGF	Educació Sensibilització Participació
AIGUA 	13. Organitzar activitats, jocs i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per escolars.	PES	Educació Sensibilització
	14. Organitzar jocs, exposicions i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per famílies i públic en general en un context lúdic i festiu.	PGF PEC	Educació Sensibilització
	15. Organitzar visites guiades a l'estació depuradora d'aigües residuals.	PES PGF	Educació Sensibilització
	16. Promocionar la xerojardineria en espais públics, balcons i jardins particulars.	PGF	Sensibilització Comunicació Participació
	17. Reforçar missatges i campanyes sobre l'ús racional i l'estalvi d'aigua.	PGF	Sensibilització Comunicació Participació
RESIDUS 	18. Activitats i tallers escolars sobre la problemàtica dels residus.	PES	Educació Sensibilització
	19. Potenciar el compostatge escolar.	PES	Educació Sensibilització Participació
	20. Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.	PGF PEC	Educació Sensibilització
	21. Campanya de prevenció de residus tèxtils "Està de moda".	PGF PEC	Educació Sensibilització Comunicació
	22. Campanya contra el malbaratament alimentari "Som gent de profit".	PGF PEC	Educació Sensibilització Comunicació

	23. Fomentar l'autocompostatge casolà.	PGF PEC	Educació Sensibilització Participació
	24. Organització activitat popular de neteja de l'entorn natural <i>Let's Clean Up</i> .	PES PGF PEC	Educació Sensibilització Participació
	25. Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius.	PEC	Sensibilització Participació
CONSUM RESPONSABLE 	26. Organitzar activitats, jocs i tallers sobre el malbaratament alimentari i consum responsable per escolars.	PES	Educació Sensibilització
	27. Organitzar xerrades i activitats sobre consum responsable i economia circular per la població en general.	PGF PEC	Educació Sensibilització
	28. Fomentar i organitzar mercats d'intercanvi i de segona mà.	PGF PEC	Sensibilització Participació
MOBILITAT 	29. Organitzar activitats sobre mobilitat sostenible dins la Setmana Europea de la Mobilitat	PGF PEC	Educació Sensibilització Participació
	30. Programa Mou-te i respira!	PGF PEC	Educació Sensibilització Participació
ALTRES	31. Promocionar activitats artístiques vinculades a la natura i la sostenibilitat.	PES PGF PEC	Sensibilització Participació
	32. Organitzar activitats, tallers i xerrades per a escolars, famílies i públic en general sobre la sobre la contaminació acústica.	PES PGF PEC	Educació Sensibilització Participació

Taula-Resum de les accions ordenades segons eixos temàtics, públic destinatari i tipologia. Programa escolar (PES), Públic general i familiar (PGF), Programa entitats i actes culturals (PEC)

1. DISSENYAR I SENYALITZAR UNA RUTA INTERPRETATIVA DELS VALORS NATURALS, PATRIMONIALS I PAISATGÍSTICS

Acció: 1

Temàtica: BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 4. Educació de qualitat
- 6. Aigua neta i sanejament
- 15. Vida terrestre

Breu descripció de l'activitat

Ruta singular del Pla del Penedès

Es proposa desenvolupar una ruta tematitzada per a posar en valor el patrimoni natural i històric del municipi on s'hi puguin desenvolupar activitats de coneixement de l'entorn i sensibilització ambiental.

En el procés participatiu, una de les opcions més valorades per la ciutadania com a proposta d'activitats a organitzar de sensibilització ambiental va ésser l'opció d' *Itineraris i rutes per valorar els recursos naturals i històrics del municipi*.

El redescobriment del territori i l'apropament i connexió per part de la ciutadania a l'entorn natural en farà revalorar la seva importància ambiental i farà vetllar per la seva conservació. *“Si es coneix, es valora i s'estima”*

La ruta que es considera interessant desenvolupar és la coneguda com a *Ruta Bergadanes*

RUTA

Bergadanes

Sortida i arribada: Oficina de Turisme
Temps estimat a peu: 1 h 45 min
Nivell de dificultat: Bona

7 Km

Punts d'interès

- La Creu**
Situada al centre del Pla a Vilatorrada. Pertany al patrimoni històric. Originalment era un pont i data del 1337. L'actual, de ferro treballat, es troba sobre un pont d'obra empronat sobre tres arcades construïdes superposades.
- Cal Fontanals (S. XIII)**
Masia de grans dimensions situada a la zona de l'Alçada que consta de planta baixa, porxos coberts amb voltes de fusta i planta i porxo d'entrada de volta de fang però reconstruïda. La planta de fusta principal correspon a la data 1721.
- Bergadanes (S. XIII)**
Masia antiga rebuda el 9. XVII amb un cobertor i, sempre en molt bon estat de conservació. És un dels únics edificis de planta baixa, amb voltes cobertes i cobertes a dos vessants. Hi destaca especialment l'estructura: arcs cars, finestres gòtiques, etc.
- Corral del Mestre**
Servici situat al sector nord-oest del terme municipal de Sant Martí. És conegut per un celler on hi trobareu cava amb molt alt qualitat a banda de cava, vi, mel, etc. Hi ha una font.
- Cal Fasset**
Masia de planta baixa, puja amb balcones, porxo d'entrada cobert amb voltes de fusta. Té un reboll de mur molt espectacular.
- Font de l'Esteve (S. XIX)**
Font molt ben conservada i envoltada per tres arbres de gran mida. És coneguda per un celler on hi trobareu cava amb molt alt qualitat a banda de cava, vi, mel, etc. Hi destaca especialment l'estructura: arcs cars, finestres gòtiques, etc.

Serveis

Per què aquesta ruta?

Aquesta ruta actualment ja està senyalitzada (dins les rutes "Camins per gaudir") , té una distància acceptable per fer entre 2-3 hores (7Km), és planera (excepte el creuament al torrent de Sabanell), apte per gairebé tots els públics i presenta diferents interessos naturals i paisatgístics a destacar. També resulta interessant per a desenvolupar-hi activitats escolars ja que hi ha espais d'interès propers a l'escola.

Dades tècniques:

Sortida i arribada: Antiga oficina de Turisme del Pla

Temps estimat a peu: 1h 45 min

Nivell dificultat baixa

Distància 7 km

Per fer a peu, bicicleta

El primer tram (uns 3Km) és apte per a mobilitat reduïda.

Temes d'interès

Al llarg de la ruta les temàtiques d'interès a destacar serien:

- La importància de les rieres i torrents (torrent de Sabanell, torrent de Cal Feset, torrent de les Tarumbes,..) com a reserva de biodiversitat, corredors biològics i refugi de fauna.
- La geologia i el paisatge del Pla: sòls fèrtils pel cultiu de la vinya i rieres molt incisives al territori.
- El cicle de l'aigua a la natura i al poble. L'estació depuradora.
- Els safareigs. Ús eficient de l'aigua.
- El paisatge vitivinícola: vinyes i masies.

Punts d'interès

La Creu

Cal Fontanals

Bergadanes

Corral del Mestre

Cal Feset

Vinyes, oliveres i ametllers

Riera cal Feset i bosc de ribera

Safareigs

Font de l'Esteve

Aquesta ruta té gran ventall de possibilitats educatives a l'entorn de la riera i la plana agrícola i resulta interessant també per la proximitat al nucli urbà i la baixa dificultat. La col·locació de plafons interpretatius servien de suport per a divulgar l'interès natural de l'entorn a caminaires locals, passejades guiades i activitats familiars.

Millores de l'espai

En punts determinats del recorregut caldria revisar la senyalització existent i, especialment en proximitats de les rieres, fer neteges, retirada de vegetació morta i consolidar accessos existents.

Accessos i vegetació del torrent de Cal Feset a les proximitats de l'estació depuradora

Tipus de recurs

Plafons interpretatius i senyalització

Destinatari

Públic general i familiar (PGF)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

Serà un projecte a llarg termini amb una primera fase on caldrà un projecte tècnic per a definir els continguts, disseny de plafons/estacions interpretatives i posteriorment una fase de producció i instal·lació. Com que l'ajuntament no disposa de recursos propis es proposa sol·licitar suport tècnic al catàleg de serveis 2024-2027 de la Diputació de Barcelona, Medi Ambient per a desenvolupar el projecte tècnic en una primera fase i l'executiu en una segona.

<https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/>

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

L'entorn urbà com a aula

L'entorn urbà i natural com ecosistema

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

--

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Tot l'any. Si calen actuacions sobre la vegetació cal minimitzar les afectacions sobre el medi, especialment evitar l'època de nidificació d'aus.

Prioritat: mitjana (demanda del procés participatiu)

Termini execució: Dues fases. Projecte tècnic 2026-2027 Projecte executiu 2027-2028

Cost: El cost de dissenyar continguts i la fabricació i col·locació de plafons pot variar en funció de la quantitat i tipologia ja que pot tractar-se de plafons més simples o bé estacions interpretatives o interactives.

Per a plafons de mides aproximades 80x120cm

El disseny de continguts podria tenir un cost aproximat de 1300€ + IVA

La Fabricació amb xapa galvanitzada impressió digital i suports de fusta pot tenir un cost aproximat de 1500€ + IVA per plafó.

2. ORGANITZAR SORTIDES GUIADES PER ESCOLARS PER CONÈIXER LA BIODIVERSITAT DE L'ENTORN NATURAL

Acció: 2

Temàtica: BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

15. Vida terrestre

Breu descripció de l'activitat

Organitzar sortides guiades és una oportunitat educativa única per apropar els infants al coneixement directe de la natura i la biodiversitat del territori. Aquestes activitats permeten als alumnes aprendre fora de l'aula, observar el medi natural amb les seves pròpies eines i desenvolupar una consciència ecològica basada en l'experiència.

Les sortides haurien d'estar acompanyades d'activitats de descoberta del medi adaptades a diferents nivells educatius i amb els següents objectius generals:

- Identificar els principals ecosistemes del Pla del Penedès.
- Reconèixer espècies de flora i fauna típiques d'aquests entorns i entendre les seves característiques i funcions ecològiques.
- Aprendre com viuen, s'alimenten i es relacionen els éssers vius.
- Valorar la importància de la conservació dels ecosistemes i la seva biodiversitat.

Es poden programar les sortides dins una setmana específica del curs escolar que podria ser "La Setmana de l'entorn" on cada nivell educatiu fa la descoberta d'un itinerari, de manera que al llarg del cicle escolar els alumnes acaben treballant tots els ecosistemes.

Els itineraris de descoberta poden incloure espais molt diversos i representatius del paisatge penedesenc i del municipi:

El **bosc de ribera**, per exemple, és un entorn ric en biodiversitat, on els alumnes poden conèixer de prop arbres com l'àlber, l'om, el freixe o el pollancre, així com aus i petits mamífers que hi viuen. A més de descobrir la importància de rieres i torrents com a corredors biològics i refugis de fauna. Proposta de sortida: Entorn dels safarejos i el torrent de Cal Feset on s'ubica l'estació depuradora d'aigües residuals.

També es poden treballar els **paisatges de vinya**, que expliquen la interacció entre l'activitat humana i el medi natural, i permeten reflexionar sobre la sostenibilitat i la importància del respecte per la terra.

Proposta de sortida: Plana agrícola vora la creu de terme.

Finalment, els **bosc de pineda** ofereixen un entorn ideal per observar la flora mediterrània (com el pi blanc, el romaní o el llentiscle) i la fauna associada, i per analitzar els diferents rols ecològics que compleixen aquests ecosistemes, com la regulació del clima, la protecció del sòl o el refugi de la fauna.

Proposta de sortida: Pineda propera Cal Feset

Activitats educatives per fer durant les sortides

Durant les sortides es poden plantejar diverses activitats adaptades a l'edat dels alumnes:

- **Observació amb lupes:** Els alumnes poden examinar de prop insectes, fulles, escorces i altres elements naturals per descobrir-ne detalls invisibles a simple vista.
- **Ús de fitxes de classificació:** Amb fitxes senzilles, poden identificar plantes, ocells o insectes, i aprendre a reconèixer espècies habituals del territori.
- **Elaboració de quaderns de camp:** Cada alumne pot portar un quadern on anotar les seves observacions, fer dibuixos de les plantes o animals trobats i escriure reflexions sobre l'experiència. Es poden fer observacions en diferents estacions de l'any i adonar-se dels canvis en la natura.
- **Recollida respectuosa de mostres naturals** (com fulles caigudes o petites pedres) per analitzar-les després a l'aula.
- **Jocs i dinàmiques en grup** per reforçar conceptes com les cadenes alimentàries, els hàbitats o el cicle de l'aigua.

Aquestes activitats han d'ajudar als alumnes a desenvolupar la capacitat d'observació, la curiositat científica i el respecte per la natura. A més, contribueixen a crear vincles amb l'entorn proper, fomentant una actitud responsable envers la conservació del medi ambient.

Tipus de recurs

Activitats per fer el professorat amb ajuda externa o sense.

Destinatari

Públic escolar (PES)

Nivell educatiu recomanat: De cicle inicial a cicle superior de primària

Administració a qui demanar el recurs

Recursos propis

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu:** Ecologia bàsica dels ecosistemes locals i comarcals, tot identificant les principals espècies que hi viuen.
- Aprenentatge **socioemocional:** Reflexionar sobre les pràctiques mediambientals destructives que provoquen pèrdua de biodiversitat. Visió d'una vida en harmonia amb la natura.
- Aprenentatge **comportamental:** Actuar per la conservació de la biodiversitat.

Visió educació ambiental

L'entorn urbà com a aula

L'entorn urbà i natural com ecosistema

La gestió ambiental del municipi

Material didàctic

Guies de camp per a reconèixer fauna i flora. Es recomanen les miniguies de camp d'Oryx per la seva senzillesa i fàcil consulta.

<https://www.weboryx.com/ca/blog/col-leccio-miniquies-de-camp>

Es poden elaborar fitxes de treball específiques.

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar.

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant el curs escolar.

Prioritat: Alta

Termini execució: 2025-2028

Cost: Si es necessita suport per al monitoratge o assessorament extern, el cost aproximat seria d'entre 180-200€ grup/classe

Temàtica: BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

15. Vida terrestre

Breu descripció de l'activitat

Organitzar sortides guiades a diferents espais naturals del municipi per a conèixer la natura i la biodiversitat del territori.

Les sortides han d'anar acompanyades d'explicacions clares i senzilles i recolzades amb materials pedagògics. Es poden dissenyar itineraris més interpretatius i vivencials, amb continguts adaptats al públic general, però mantenint un bon rigor científic i fomentant la participació i la sensibilització ambiental.

Els objectius generals:

- Identificar els principals ecosistemes del Pla del Penedès.
- Reconèixer espècies de flora i fauna típiques d'aquests entorns i entendre les seves característiques i funcions ecològiques.
- Aprendre com viuen, s'alimenten i es relacionen els éssers vius.
- Valorar la importància de la conservació dels ecosistemes i la seva biodiversitat.

Programació

Es poden programar les sortides en dates assenyalades com el 22 de maig Dia Internacional de la Diversitat Biològica o el 5 de juny Dia Mundial del Medi Ambient.

També es podria optar per fer un calendari trimestral i fer sortides cada tres mesos coincidint amb les estacions de l'any: primavera, estiu, tardor i hivern. Per a l'observació de fauna les estacions més favorables són primavera i tardor.

Propostes de sortides temàtiques

Algunes propostes de rutes temàtiques:

- Els secrets del bosc de ribera (*Biodiversitat i ecosistemes fluvials*)

Reconèixer les espècies de flora i fauna pròpies dels marges dels rius.

Entendre el paper dels boscos de ribera en la regulació hidrològica i com a refugi de biodiversitat.

Amenaces i conservació d'aquests hàbitats.

- Biodiversitat entre vinyes (*Relació entre l'activitat agrícola i la conservació de la natura*)

Com la vinya pot acollir biodiversitat si es gestiona amb criteris sostenibles.

Importància dels marges, feixes, arbres aïllats, murs de pedra seca...

Beneficis dels insectes pol·linitzadors i els ocells insectívors.

- El bosc mediterrani: paisatge i vida (*Descoberta del bosc i els seus beneficis*)

Adaptacions de la flora mediterrània a la sequera.

Animals de bosc i la seva funció dins l'ecosistema.

Gestió forestal i riscos (incendis, sequera, pressió humana...)

Els recursos del bosc.

- Sortida d'observació d'aus (Ornitologia bàsica i hàbitats)

Espècies d'aus comunes segons l'hàbitat (vinya, bosc, zones humides).

La importància de la migració i els corredors ecològics.

Com identificar ocells pel cant, el vol o la silueta.

- Pol·linitzadors i microfauna: petits herois (Insectes útils i biodiversitat invisible)

Importància dels insectes pol·linitzadors i les seves amenaces.

Relació entre plantes i insectes: coevolució i especialització.

- Eco-itinerari del paisatge (Interpretació del paisatge)

Evolució històrica del paisatge del Penedès.

Empremta humana i reptes del futur: sequera, monocultiu, urbanització.

Com contribuir a la conservació des del dia a dia. Debat participatiu: quin paisatge volem deixar a les generacions futures?

- Nit de ratpenats (sortida cal capvespre sobre quiròpters)

La biologia dels ratpenats, com són i com viuen.

La comunicació dels ratpenats, detector d'ultrasons.

Observació de ratpenats.

- Plantes silvestres comestibles i medicinals (etnobotànica)

Reconeixement de plantes ruderals .

Propietats medicinals i remeis casolans amb plantes.

Aquestes sortides es poden oferir en format d'un matí o una tarda, i moltes es poden combinar amb tastos de productes locals, tallers o activitats artístiques per fer-les més atractives al públic familiar.

Recorreguts

Aquestes sortides poden seguir part del traçat d'itineraris ja senyalitzats al municipi :

- Ruta Bergadanes
- Ruta Bonavista
- Ruta Pujolet
- Ruta Descubrim el Pla

Tipus de recurs
Activitats amb monitoratge extern
Destinataris
Programa públic general i familiar (PGF)
Nivell educatiu recomanat: --
Administració a qui demanar el recurs
Recursos propis
Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
L'entorn urbà com a aula
L'entorn urbà i natural com ecosistema
La gestió ambiental del municipi
Material didàctic
Guies de camp per a reconèixer fauna i flora. Es recomanen les miniguies de camp d'Oryx per la seva senzillesa i fàcil consulta. https://www.weboryx.com/ca/blog/col-leccio-miniquies-de-camp Es poden elaborar fitxes i làmines específiques sobre fauna, flora i patrimoni segons l'activitat.
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults.
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any, recomanable primavera i tardor.
Prioritat: Alta
Termini execució: 2025-2028
Cost: Si es necessita suport per al monitoratge o assessorament extern, el cost aproximat seria d'entre 200-250€ grup.

4. FOMENTAR LA BIODIVERSITAT ALS PATIS DEL CENTRES EDUCATIUS I ACTIVITATS PEDAGÒGIQUES RELACIONADES

Acció: 4

Temàtica: BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
11. Ciutats i comunitats sostenibles
15. Vida terrestre

Breu descripció de l'activitat

Transformar el pati en un espai viu i divers és **educar en contacte amb la natura, fomentar la consciència ecològica i preparar infants més connectats amb el món que els envolta.**

“El pati viu” pot esdevenir un projecte de centre interdisciplinari sobre biodiversitat i transformació d'espais que impliqui la participació de tota la comunitat educativa.

Beneficis de fomentar la biodiversitat als patis escolars

- Proporciona hàbitats per a la fauna i flora local.
- Millora el microclima de l'espai (ombra, frescor, qualitat de l'aire).
- Redueix el ciment i augmenta les zones verdes i d'aprenentatge.
- Estimula la curiositat, l'observació i el respecte per la natura.

Accions per augmentar la biodiversitat al pati

- Crear un jardí per atraure insectes pol·linitzadors i altres espècies. Plantar flors autòctones, herbes aromàtiques i arbustos. Es poden incloure cartells amb el nom de les plantes i els animals que les visiten.
- Construir hotels d'insectes per donar refugi a insectes beneficiosos (abelles solitàries, marietes, etc.). Es poden fer amb fustes, canyes, pinyes, escorça i altres materials naturals.
- Habilitar horts escolars ecològics, amb rotació de cultius i compostatge. Plantar hortalisses i llegums diverses per atraure insectes beneficiosos.
- Habilitar punts d'aigua i menjadores per a ocells per ajudar a la fauna local. Les menjadores es poden construir reutilitzant materials i poden ser un bon punt per fer observació d'ocells.

Activitats a l'aula sobre biodiversitat amb monitoratge extern

(Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf)

- L'hort de la Martina. *Educació infantil*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/lhort-de-la-martina.html>
- Benvinguts insectes. *Cicle inicial i mitjà*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/benvinguts-insectes.html>

- L'hort que estalvia aigua. *Cicle mitjà i superior*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/lhort-que-estalvia-aigua.html>

Activitats a l'aula sobre biodiversitat sense monitoratge extern

- Inventari de biodiversitat del pati. Identificar plantes, insectes, ocells i fer-ne un registre. Seguiment d'hotels d'insectes: quins animals els ocupen? Plantes i pol·linitzadors: quin tipus d'insectes visiten les flors?
- Dibuixos naturalistes o *land art* amb elements trobats al pati.
- Construcció de refugis per a fauna amb materials reciclats.
- Creació d'un herbolari escolar amb mostres de les plantes del pati.
- Racons de silenci i observació per a la calma i la connexió amb la natura.
- Apadrinament d'espais: cada classe pot tenir cura d'un racó verd.

PROPOSTES PER LA LLAR D'INFANTS

Amb infants d'1 i 2 anys les activitats han de ser molt sensorials, curtes i vivencials, ja que la seva atenció és limitada i aprenen a través del joc, l'exploració i la repetició.

Propostes d'activitats ambientals adaptades a aquesta etapa:

- Cistelles de la natura: amb fulles, pinyes, escorça, pedres... per tocar, olorar i manipular.
- Passejada sensorial: descalços sobre herba, sorra, aigua (si fa bon temps).
- Observació d'animals petits: papallones, formigues, ocells (amb suport visual o sons).
- Olors de la natura

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern i recursos propis.

Destinatari

Públic escolar (PES)

Llar d'infants

Nivell educatiu recomanat: Llar infants 1 i 2 anys. Educació Infantil. De cicle inicial a cicle superior de primària.

Administració a qui demanar el recurs

Activitats amb monitoratge Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/peticio-dactivitats-en-centres-educatius/>

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu**: Ecologia bàsica dels ecosistemes locals i comarcals, tot identificant les principals espècies que hi viuen
- Aprenentatge **socioemocional**: Reflexionar sobre l'entorn natural, i argumentar a favor de la conservació de la biodiversitat per motius ecosistèmics i com a part de la identitat del municipi.
- Aprenentatge **comportamental**: Actuar per la conservació de la biodiversitat.

Visió educació ambiental

L'entorn urbà i natural com ecosistema

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

Guies de camp per a reconèixer fauna i flora. Es recomanen les miniguies de camp d'Oryx per la seva senzillesa i fàcil consulta.

<https://www.weboryx.com/ca/blog/col-leccio-miniquies-de-camp>

Es poden elaborar fitxes i làmines específiques sobre fauna i flora segons l'activitat.

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar.

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant el curs escolar.

Prioritat: baixa

Termini execució: 2027-2028

Cost: Si es necessita suport per al monitoratge o assessorament extern, el cost aproximat seria d'uns 35-40 €/hora + IVA

5. FOMENTAR LA BIODIVERSITAT EN ESPAIS PÚBLICS URBANS I PERIURBANS

Acció: 5

Temàtica: BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

11. Ciutats i comunitats sostenibles

15. Vida terrestre

Breu descripció de l'activitat

Fomentar la biodiversitat als espais urbans i periurbans aporta múltiples beneficis ambientals, socials, econòmics i de salut pública. Aquestes zones, sovint dominades pel ciment i l'asfalt poden transformar-se en espais verds plens de vida, capaços de millorar la qualitat de vida de les persones i la resiliència de les ciutats davant els reptes ambientals actuals com el canvi climàtic.

Beneficis de fomentar la biodiversitat als espais urbans

- Millora de la qualitat de l'aire
La vegetació urbana ajuda a filtrar contaminants i partícules en suspensió, millorant l'aire que respirem.
- Reducció de l'efecte d'illa de calor
Els espais verds refresquen l'ambient, especialment en zones denses, i redueixen les temperatures urbanes extremes.
- Retenció i filtratge de l'aigua de pluja
Els sòls naturals i les plantes actuen com esponges, evitant inundacions i millorant la qualitat de l'aigua subterrània.
- Conservació de la fauna i flora local
Proporciona hàbitats i corredors ecològics per a espècies d'ocells, insectes, amfibis i petits mamífers.
- Millora de la qualitat del sòl i de la biodiversitat microbiana
Els espais verds fomenten ecosistemes vius també sota terra.
- Reducció de l'estrès i millora de la salut mental
El contacte amb la natura afavoreix la relaxació, disminueix l'ansietat i millora l'estat d'ànim.
- Foment del coneixement de la natura
Permet descobrir la biodiversitat urbana i educar en valors ambientals des de la proximitat.

Accions per augmentar la biodiversitat al nucli urbà

- Crear microespais de biodiversitat transformant espais infrautilitzats com rotondes, escocells, marges de camins, zones enjardinades... en petits refugis verds amb plantes autòctones mel·líferes i aromàtiques com la farigola, el romaní, l'espígol o la sàlvia. Aquests espais poden incorporar senyalització didàctica feta amb materials reciclats o de fusta.

- Col·locació d'hotels d'insectes en parcs, camins i espais verds del municipi. La construcció d'aquests hotels pot ser col·laboració amb l'escola, entitats o amb tallers familiars i reutilitzant materials com fustes i canyes.
- Plantació popular d'espècies autòctones en espais municipals.
- Plantació de jardins de papallones per a l'atracció d'insectes pol·linitzadors.

www.jardinsdepapallones.org

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern i recursos propis

Destinataris

Públic general i familiar (PGF)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

Recursos propis

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

L'entorn urbà i natural com ecosistema

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

Vídeo: *Què és i per a què serveix un hotel d'insectes?*

<https://www.3cat.cat/3cat/hotel-dinsectes/video/5606887/>

Guia que pot resultar inspiradora *"Bones pràctiques de jardineria a Barcelona: conservar i millorar la Biodiversitat"*

<https://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/sites/default/files/Bones-practiques-jardineria-2016.pdf>

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults.

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Primavera

Prioritat: baixa

Termini execució: 2027-2028

Cost: Depèn de l'actuació

Cost mínim si es fa amb voluntariat i plantes cedides per vivers o recollides localment.

6. ORGANITZAR TALLERS DE CONSTRUCCIÓ, COL·LOCACIÓ I SEGUIMENT DE CAIXES NIU I CAIXES REFUGI

Acció: 6

Temàtica: BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

15. Vida terrestre

Breu descripció de l'activitat

Les caixes niu i de refugi són necessàries perquè ajuden a compensar la manca de llocs naturals on moltes espècies poden viure, criar o protegir-se. Aquesta manca d'espais és causada principalment per l'activitat humana i l'alteració dels seus hàbitats.

Per què són importants les caixes-niu?

Compensar la pèrdua d'hàbitat natural

La urbanització, l'agricultura intensiva, la tala d'arbres vells i la neteja excessiva dels boscos redueixen els espais amb cavitats naturals (com troncs buits, esquerdes o forats).

Molts animals necessiten aquests espais per nidificar, criar o protegir-se dels depredadors i de les inclemències del temps.

Suport a espècies beneficioses

Les caixes niu afavoreixen la presència d'aus insectívores (com les mallerengues), que ajuden a controlar plagues de manera natural, com la processonària del pi.

També s'hi poden beneficiar ratpenats, que s'alimenten de grans quantitats d'insectes, incloent-hi els mosquits.

Millorar de la biodiversitat

Proporcionar refugis afavoreix la diversitat d'espècies en entorns urbans, escolars, agrícoles o naturals. Ajuda a restablir l'equilibri ecològic, afavorint la presència d'espècies autòctones que d'altra manera podrien veure's desplaçades o en regressió.

Educar i sensibilitzar

Instal·lar caixes niu i de refugi és una oportunitat per educar sobre la fauna local i fomentar el respecte per la natura. Permeten observar i estudiar el comportament dels animals de forma directa i no invasiva.

Els objectius de l'activitat:

- Combatre la pèrdua d'hàbitat afavorint alternatives per a la nidificació i el refugi.
- Fomentar el respecte i la cura per la natura, en especial per les aus i altres animals que utilitzen caixes niu.
- Incentivar l'observació i l'estudi de la fauna des de l'entorn proper (jardins, parcs...).
- Fomentar valors de sostenibilitat i participació activa en la conservació del medi ambient.

Tipus de caixes niu

Abans de realitzar el taller caldrà decidir quin tipus de caixes niu o refugi es vol construir en funció de quins animals es vol beneficiar i fer provisió dels materials necessaris.

- Caixes niu per a ocells insectívors petits com mallerengues, pardals, pit-roigs, raspinells...
Són caixes de fusta amb una entrada rodona petita (26–32 mm de diàmetre) segons l'espècie.
- Caixes niu per a ocells més grans com estornells, puputs, mussols, xots...
Són caixes més grans i amb orificis d'entrada més amples (fins a 50–70 mm).
- Caixes niu obertes per orenetes cuablanques, cotxes fumades, merles...
Són estructures amb el frontal obert per facilitar l'entrada.
- Refugis per a ratpenats
Són caixes planes i tancades amb una obertura inferior molt estreta.
- Refugis per a amfibis i rèptils com gripaus, granotes, sargantanes, dragons...
Poden ser caixes, pedres apilades o refugis ombrívols prop de basses o jardins.
- Refugis per a petits mamífers com eriçons, musaranyes...
Són caixes baixes amb entrada lateral, sovint amb fulles o palla a dins.

Construcció

El taller ha de començar amb una explicació inicial sobre la funció ecològica de les caixes niu i les espècies que les poden utilitzar.

Normalment les peces de fusta estan pre-tallades i es poden muntar fàcilment seguint instruccions senzilles. Un cop muntades es poden decorar i personalitzar discretament.

Col·locació

Un cop fetes les caixes s'ha d'escollir el lloc ideal per a col·locar-les.

Durant la sortida es donen consells sobre on i com penjar-les perquè siguin efectives i segures pels animals.

Manteniment
També cal fer-ne un seguiment i manteniment anual , despenjant les caixes i netejant el seu interior. Cal tenir cura de fer aquesta tasca fora de la temporada de cria.
Programació de l'activitat
S'aconsella col·locar i/o fer manteniment de les caixes niu durant els mesos de tardor hivern-fora de la temporada de nidificació i cria.
Tipus de recurs
Activitats amb monitoratge extern
Destinataris
Programa públic general i familiar (PGF)
Nivell educatiu recomanat: --
Administració a qui demanar el recurs
Recursos propis
Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
L'entorn urbà i natural com ecosistema La gestió ambiental del municipi La transformació del municipi
Material didàctic
Manual d'instruccions de com muntar una caixa niu. Guies, fitxa d'ocells i espècies que poden ocupar els caixes niu. Material per a la construcció de les caixes niu (fustes pre-tallades, tornavisos, cargols i claus)
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults.
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Recomanable tardor-hivern, Dia mundial dels ocells 5 d'octubre.
Prioritat: Alta
Termini execució: 2025-2026
Cost: Si es necessita suport per al monitoratge o assessorament extern, el cost aproximat seria d'entre 200-250€ grup.
El cost de les caixes niu depèn de la mida i la tipologia. Les més econòmiques son les caixes per a insectívors més petites que poden oscil·lar entre 20-40 € + IVA

Temàtica: BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL

Tipus d'actuació: Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
15. Vida terrestre

Breu descripció de l'activitat

Els projectes de ciència ciutadana són iniciatives que involucren la ciutadania en la recollida, anàlisi o interpretació de dades científiques, sovint en col·laboració amb organitzacions ambientals que disposen de plataformes de recollida de dades.

Alguns projectes de ciència ciutadana pensats per involucrar escoles, famílies i entitats locals, que es poden anar canviant o ampliant segons els interessos dels participants:

- Seguiment dels nius d'oreneta cuablanca dels pobles i ciutats de Catalunya
Projecte Orenetes <https://www.orenetes.cat/>
Recomanable per a escolars
- Seguiment de caixes niu i refugis: observar quines espècies ocupen les caixes niu instal·lades (mallerengues, pardals, ratpenats...) i en quin moment de l'any.
Nius.cat (ICO) <https://www.nius.cat/el-projecte/>
- BioBlitz del Pla del Penedès: organitzar una jornada col·laborativa per identificar el màxim nombre d'espècies en un dia. Sortides guiades amb parades de mostreig i activitats familiars.
iNaturalist o organització pròpia per a recollir dades <https://www.inaturalist.org/>
Recomanable per a escolars
- Seguiment de papallones Projecte Jardins de Papallones : realitzen formacions per a aprendre a identificar diferents espècies de papallones i de com fer els mostrejors de 15 minuts als jardins. <https://www.jardinsdepapallones.org/>
Recomanable per a escolars
- Seguiment de pol·linitzadors: estudiar quines abelles, papallones i altres insectes pol·linitzadors visiten les vinyes i flors locals.
mBMS (Observatori Metropolità de Papallones) <https://mbms.creaf.cat/>
- Seguiment d'amfibis: sortides de nit a basses o marges, recollida de dades d'observació.
SACC (Seguiment d'Amfibis Comuns de Catalunya) <https://soccatherp.org/sequiment-damfibis-comuns-de-catalunya-sacc/>
- Qualitat ecològica de les rieres: avaluar l'estat de petits ecosistemes aquàtics continentals.
Projecte Rius (Associació Hàbitats) <https://www.projecterius.cat/front>
Recomanable per a escolars.

- Seguiment de l'estat dels boscos: recollir dades sobre els fenòmens que afecten la salut dels boscos locals (plagues, sequeres, ventades, etc.)
AlertaForestal <https://www.alertaforestal.com/>
- Efectes del canvi climàtic en cultius: observar canvis en el cicle de la vinya o altres conreus (brotada, floració, maduració). Calendari fenològic amb observacions al llarg de l'any.
RitmeNatura.cat (ICTA-UAB) <https://www.ritmenatura.cat/>
- Catàleg de biodiversitat del municipi: crear un inventari col·laboratiu d'espècies del municipi (plantes, ocells, insectes, rèptils, fongs...)
iNaturalist <https://www.inaturalist.org/>

Tipus de recurs

Participació ciutadana, recull de dades científiques

Destinatari

Públic escolar (PES)

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: Escolars cicle superior.

Administració a qui demanar el recurs

Els projectes de ciència ciutadana estan coordinats per una associació o entitat científica. Els grups que hi vulguin participar han de sol·licitar la col·laboració.

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu**: Ecologia bàsica dels ecosistemes locals i comarcals, tot identificant les principals espècies que hi viuen . Fenòmens que amenacen la biodiversitat, com la pèrdua d'hàbitats, la desforestació, la fragmentació, la sobreexplotació, les espècies invasores.
- Aprenentatge **socioemocional**: Reflexionar sobre les pràctiques mediambientals destructives que provoquen pèrdua de biodiversitat.
- Aprenentatge **comportamental**: Actuar per la conservació de la biodiversitat.

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

Material didàctic

Consultar cada projecte en concret.

Prismàtics, mòbil, càmera i estris necessaris per fer les observacions.

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar

Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any , èpoques més favorables primavera i tardor.

Prioritat: mitjana

Termini execució: 2026-2027

Cost: Si es necessita suport per al monitoratge o assessorament extern, el cost aproximat seria d'uns 35-40 €/hora + IVA

8. PROJECTE 50/50. ESTALVI ENERGÈTIC A L'ESCOLA

Acció: 8

Temàtica: ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
7. Energia neta i assequible
13. Acció climàtica

Breu descripció de l'activitat

El projecte 50/50 es basa en un compromís entre l'Ajuntament i els centres educatius per millorar la gestió energètica de les escoles i educar per la sostenibilitat. Aquest projecte incentiva l'estalvi energètic d'escoles i instituts a partir de l'aplicació de bones pràctiques en l'ús i gestió de l'energia. Per una banda, el 50% de l'estalvi econòmic que s'obtingui es tornarà a l'escola a través d'un pagament financer. Per altra banda, el 50% de l'estalvi econòmic és un estalvi per l'administració local.

L'escola ensenya als alumnes com estalviar energia a través del canvi de comportaments i obté recursos financers addicionals, l'administració local té menors costos energètics i la comunitat local un medi ambient més net.

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/educacio-50/50>

Objectius del Projecte 50/50:

- Incentivar l'estalvi energètic en escoles i instituts a partir de l'aplicació de bones pràctiques en l'ús i la gestió de l'energia.
- Dur a terme accions quotidianes basades en hàbits eficients de l'ús d'energia.
- Adquirir intel·ligència energètica.
- Adequar la temperatura i il·luminació del centre per millorar el medi ambient i contribuir a reduir l'efecte hivernacle i l'impacte sobre el clima.
- Corresponsabilitzar els equips energètics en la bona gestió i cura de les instal·lacions

Per a dur a terme el projecte es formarà un equip energètic que avaluarà el consum energètic del centre i durà a terme les aplicacions d'estalvi energètic. Aquest equip estarà format per alumnes, mestres, conserges i tècnics de l'ajuntament.

Al llarg del curs escolar s'ofereix un acompanyament i seguiment del projecte i de les actuacions.

Tipus de recurs

Programa educatiu de tot el curs de la Diputació de Barcelona amb monitoratge extern.

Destinatari

Públic escolar (PES)

Nivell educatiu recomanat: Cicle Superior de primària (5è i 6è)

Administració a qui demanar el recurs

La Diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental ja siguin programes educatius o suports puntual per als ens locals. S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament al *Catàleg de Serveis 2024-2027*

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental>

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu**: Les diferents fonts d'energia (renovable i no renovable) i els avantatges i desavantatges respectius, quina energia s'utilitza principalment en el propi entorn (escola, habitatge, municipi). Els impactes negatius de la producció no sostenible de l'energia i com les tecnologies d'energia renovable poden contribuir al desenvolupament sostenible.
- Aprenentatge **socioemocional**: Avaluar i comprendre la necessitat d'una energia assequible, fiable, sostenible i neta. Definir els valors personals relatius a la producció i l'ús de l'energia, a més de reflexionar i avaluar el seu ús en termes d'eficiència i suficiència.
- Aprenentatge **comportamental**: Aplicar i avaluar mesures per augmentar l'eficiència i la suficiència energètiques en l'esfera personal i per augmentar la proporció d'energies renovables en les fonts d'energia locals.

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

El propi del projecte

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació del projecte

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant el curs escolar.

Prioritat: Alta

Termini execució: 2025-2028

Cost: --

9. ORGANITZAR ACTIVITATS, JOCS I TALLERS SOBRE ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC PER ESCOLARS

Acció: 9

Temàtica: ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
7. Energia neta i assequible
13. Acció climàtica

Breu descripció de l'activitat

Organitzar activitats i tallers adaptats a diferents nivells educatius per a sensibilitzar vers la problemàtica actual de l'energia i el canvi climàtic.

Els continguts a treballar serien:

- Fonts d'energia renovables i no renovables.
- El canvi climàtic. Què és i per què passa: l'efecte hivernacle i l'escalfament global.
- Impactes sobre el planeta: augment de temperatures, gelades i sequeres, fenòmens extrems, pujada del nivell del mar.
- Impactes socials i econòmics del canvi climàtic.
- La petjada energètica de les nostres accions quotidianes.
- Què podem fer per reduir les emissions.

Activitats a l'aula sobre emergència climàtica amb monitoratge extern

(Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf)

- Quina calor! *Cicle mitjà*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/quina-calor.html>
- La Terra es fon. *Cicle superior*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centreseducatius/la-terra-es-fon.html>

Cessió de material

(Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf)

- Exposició: SOS Planeta. *Primària*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/sos-planeta.html>

Activitats a l'aula sobre transició energètica amb monitoratge extern

(Recursos complementaris al Projecte 50/50, Diputació de Barcelona)

- Per als municipis i centres educatius participants en els projectes de comunitats energètiques escolars com el Projecte 50/50 es posen a disposició aquests recursos i materials d'educació ambiental complementaris.

<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/recursos-complementaris-comunitats-eg-escolars>

- Joc Actiwatt. *Cicle mitjà i superior*
Activitat amb monitoratge o material en préstec
<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/joc-actiwatt>
- Motxilles 50/50. *Cicle Superior*
Materials dins el Projecte 50/50
https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/Motxilles50_50
- Escape room. Podràs aturar la pujada del nivell del mar?
Joc virtual
<https://www.diba.cat/es/web/xarxasost/sea-level-rise-room>
- Qüestió de temps. Joc virtual
<https://questio-de-temps.diba.cat/>
- L'energia té història. Vídeo
<https://www.youtube.com/watch?v=96CbE6da19Y>
- Juguem amb energia. Joc virtual
<https://www.diba.cat/ca/web/xarxasost/juguem-energia2020>

PROPOSTES PER LA LLAR D'INFANTS

Amb infants d'1 i 2 anys les activitats han de ser molt sensorials, curtes i vivencials, ja que la seva atenció és limitada i aprenen a través del joc, l'exploració i la repetició.

Propostes d'activitats sobre energia adaptades a aquesta etapa:

- Llum i ombra: jugar a amagar-se darrere les cortines, fer ombres amb llanterna.
- Jocs amb el sol: mirar com escalfa o com fa ombra un arbre. Sortim al sol i a l'ombra i ho notem a la pell.
- Vent i moviment: molinets de vent, cintes que es mouen amb l'aire.

Tipus de recurs

Activitat amb monitoratge extern i cessió de materials

Destinatari

Públic escolar (PES)

Llar d'infants

Nivell educatiu recomanat: Cicle Superior de primària (5è i 6è)

Administració a qui demanar el recurs

Activitats amb monitoratge Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/peticio-dactivitats-en-centres-educatius/>

La Diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental ja siguin programes educatius o suports puntual per als ens locals. S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament al *Catàleg de Serveis 2024-2027*

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental>

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu**: Les diferents fonts d'energia (renovable i no renovable) i els avantatges i desavantatges respectius. Els impactes negatius de la producció no sostenible de l'energia, com les tecnologies d'energia renovable poden contribuir al desenvolupament sostenible. Quines activitats humanes contribueixen més al canvi climàtic i principals conseqüències del canvi climàtic a escala global però també local.

- Aprenentatge **socioemocional**: Avaluar i comprendre la necessitat d'una energia assequible, fiable, sostenible i neta. Ser capaç d'explicar la dinàmica ecosistèmica i l'impacte mediambiental, social, econòmic i ètic del canvi climàtic.

Ser capaç de comprendre el impacte personal en el clima mundial, des d'una perspectiva local i mundial. Animar els altres a protegir el clima

- Aprenentatge **comportamental**: Aplicar i avaluar mesures per augmentar l'eficiència i la suficiència energètiques en l'esfera personal i per augmentar la proporció d'energies renovables en les fonts d'energia locals.

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant el curs escolar. Les activitats es poden programar en dates pròximes a la Setmana Europea de l'Energia Sostenible (mitjans de juny).

Prioritat: Mitjana

Termini execució: 2026-2028

Cost: --

10. ORGANITZAR JOCS, EXPOSICIONS I TALLERS SOBRE ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC PER FAMÍLIES I PÚBLIC GENERAL EN UN CONTEXT LÚDIC I FESTIU

Acció: 10

Temàtica: ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
7. Energia neta i assequible
13. Acció climàtica

Breu descripció de l'activitat

Organitzar activitats, jocs, tallers i exposicions per a sensibilitzar vers la problemàtica actual de l'energia i el canvi climàtic per al públic general i familiar.

Els continguts a sensibilitzar serien:

- Fonts d'energia renovables i no renovables.
- El canvi climàtic. Què és i per què passa: l'efecte hivernacle i l'escalfament global.
- Impactes sobre el planeta: augment de temperatures, gelades i sequeres, fenòmens extrems, pujada del nivell del mar.
- Impactes socials i econòmics del canvi climàtic.
- La petjada energètica de les nostres accions quotidianes.
- Què podem fer per reduir les emissions.

Activitats per a fires i esdeveniments amb educadors externs

(Suport puntual per als ens locals, Diputació de Barcelona)

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental#energia>

- Coneix l'autoconsum fotovoltaic
Transició energètica i consum. Amb monitoratge
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/Equip-solar-d-autoconsum>
- Cuina amb energia solar
Energia, consum, sostenibilitat. Amb monitoratge i material en préstec
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/Equip-solar-d-autoconsum>
- Pedalem pel clima
Canvi climàtic, energia, qualitat de l'aire, sostenibilitat. Amb monitoratge
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/pedalem-pel-clima>
- Pedala amb energia
Energia. Amb monitoratge
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/bicicletes-generadores-d-energia>

- Qüestió de temps (Escape Room)
Emergència climàtica, canvi climàtic

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/q%C3%BCesti%C3%B3-de-temps>

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern i cessió de materials

Destinatari

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

La Diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental ja siguin programes educatius o suports puntual per als ens locals. S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament al *Catàleg de Serveis 2024-2027*

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental>

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any, en el marc d'alguna fira o esdeveniment cultural del municipi. Les activitats es poden programar en dates pròximes a la Setmana Europea de l'Energia Sostenible (mitjans de juny).

Prioritat: Mitjana

Termini execució: 2026-2028

Cost: --

11. SERVEI D'ASSESSORAMENT EN CONSUM I ESTALVI ENERGÈTIC MUNICIPAL I DOMÈSTIC

Acció: 11

Temàtica: ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

Típus d'actuació: Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
7. Energia neta i assequible
13. Acció climàtica

Breu descripció de l'activitat

El Consell Comarcal de l'Alt Penedès impulsa el Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) agrupat de l'Alt Penedès, un document estratègic de planificació energètica i climàtica que conté les accions comarcals i locals que s'han de dur a terme.

Consta de dos documents:

- Pla Comarcal d'Adaptació al Canvi Climàtic de l'Alt Penedès
- Pla de Transició Energètica de l'Alt Penedès

Tots els ajuntaments de l'Alt Penedès estan adherits al Pacte d'Alcaldies pel Clima i l'Energia (l'Ajuntament del Pla del Penedès en forma part des de 2011), amb 3 grans compromisos que es recullen en el PAESC:

1. Reducció del 55% dels gasos d'efecte hivernacle l'any 2030 i la neutralitat energètica el 2050.
2. L'adaptació als impactes del canvi climàtic.
3. Una transició energètica justa on tothom pugui tenir accés i tothom en surti beneficiat.

En el *Pla de transició energètica de l'Alt Penedès* elaborat el 2023, l'eix 6. *Governança* preveu la creació d'un punt d'assessorament energètic itinerant. De moment el Consell Comarcal no té previst posar en marxa d'aquest servei. Per aquest motiu es creu convenient engegar un servei tècnic d'assessorament energètic al municipi amb les següents funcions:

- Assessorament sobre la factura energètica (electricitat i gas) i la reducció del consum domèstic d'energia. Aquest servei estaria coordinat amb Serveis Socials per oferir assessorament a les persones en situació de pobresa energètica.
- Xerrades informatives sobre l'estalvi energètic en l'àmbit domèstic i els avantatges de les instal·lacions fotovoltaïques d'autoconsum.
- Xerrada informativa per explicar a la ciutadania el consum energètic municipal i els estalvis aconseguits en les actuacions de millora realitzades (instal·lacions fotovoltaïques en equipaments municipals, enllumenat públic LED, nous aïllament tèrmics, ...) i sobre futurs projectes de millora.
- Formació als treballadors municipals i personal docent per tal de fomentar bones pràctiques d'estalvi energètic en les instal·lacions municipals, escola pública i llar d'infants.

L'objectiu d'aquest servei és **oferir formació i coneixement sobre consum i estalvi energètic i sobre com realitzar la transició energètica a diferents col·lectius del municipi.**

Tipus de recurs

Servei d'assessorament tècnic

Destinatari

Programa públic general i familiar (PGF)

Treballadors municipals, personal docent llar d'infants i escola pública.

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

L'ajuntament no disposa de recursos propis i necessita suport tècnic per poder realitzar l'assessorament energètic i les xerrades informatives.

La Diputació de Barcelona a través del *Catàleg de Serveis 2024-2027* ofereix recursos per a la Redacció i execució de projectes d'educació ambiental. S'han de sol·licitar a través de l'Ajuntament. <https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=327727>

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any

Un cop al mes 2 hores excepte vacances (20 hores a l'any): Assessorament sobre la factura energètica i la reducció del consum domèstic d'energia.

Dues vegades a l'any: Xerrades informatives sobre l'estalvi energètic en l'àmbit domèstic i avantatges de les instal·lacions fotovoltaïques d'autoconsum.

Dues vegades a l'any: Xerrades informatives per explicar la ciutadania sobre el consum energètic municipal i els estalvis aconseguits en les actuacions realitzades.

Dues vegades a l'any: Formació als treballadors municipals i personal docent per tal de fomentar bones pràctiques d'estalvi energètic en les instal·lacions on treballen.

Per cada xerrada o formació es preveu unes 4 hores de dedicació, 2 hores per preparar-la i 2 hores per realitzar-la. Per tant s'estima que seria un suport tècnic de 44 hores totals a realitzar durant tot un any.

Prioritat: Alta

Termini execució: 2025-2026

Cost: Estimant que el cost d'un expert en consum i estalvi energètic és de 70€ hora IVA inclòs, implicaria un cost d'aproximadament 3.080€ IVA inclòs.

12. ORGANITZAR VISITES GUIADES A INSTAL·LACIONS LOCALS D'ENERGIES RENOVABLES PER A PÚBLIC GENERAL I ESCOLARS

Acció: 12

Temàtica: ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
7. Energia neta i assequible
13. Acció climàtica

Breu descripció de l'activitat

L'Ajuntament ha executat fins al moment varis projectes i ha aplicat mesures per a l'eficiència energètica i l'ús de fonts d'energia renovables en varis equipaments municipals.

- Disposa de 3 instal·lacions de producció fotovoltaica d'electricitat en equipaments municipals: llar d'infants, Ajuntament i piscines municipals.
- Durant el 2025 està previst fer una quarta instal·lació fotovoltaica al poliesportiu.
- Durant el 2025 es farà canvi de les làmpades de tot l'enllumenat públic del municipi a tecnologia LED.
- Les Ordenances Fiscals municipals, des de l'any 2021, ofereixen bonificacions als ciutadans que facin una instal·lació d'autoconsum fotovoltaica o tèrmica a la seva llar.

Es proposa organitzar visites guiades per a públic general i escolar a alguns d'aquests equipaments conduïdes per tècnics especialistes.

Per què és interessant organitzar aquestes visites guiades?

Per al públic escolar facilita l'aprenentatge pràctic sobre les energies renovables, el canvi climàtic i la sostenibilitat.

Per al públic general augmenta la consciència sobre el consum responsable d'energia i les alternatives sostenibles.

Visibilitzar instal·lacions locals (com plaques solars, calderes de biomassa) ajuda a entendre com funcionen i a promoure la seva col·locació.

Afavoreix l'acceptació social de nous projectes energètics i el suport comunitari a iniciatives locals.

Impulsa una ciutadania més informada, capaç de prendre decisions energètiques més responsables (com optar per l'autoconsum o comunitats energètiques).

Típus de recurs

Visita guiada amb recursos propis.

Destinatari
Programa escolar (PES) Programa públic general i familiar (PGF)
Nivell educatiu recomanat: Cicle superior de primària
Administració a qui demanar el recurs
L'ajuntament no disposa de recursos propis i necessita suport tècnic per poder realitzar l'assessorament energètic i les xerrades informatives.
La Diputació de Barcelona a través del <i>Catàleg de Serveis 2024-2027</i> ofereix recursos per a la Redacció i execució de projectes d'educació ambiental. S'han de sol·licitar a través de l'Ajuntament. https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=327727
Objectius curriculars
<ul style="list-style-type: none"> • Aprenentatge cognitiu: Les diferents fonts d'energia (renovable i no renovable) i els avantatges i desavantatges respectius. Els impactes negatius de la producció no sostenible de l'energia, com les tecnologies d'energia renovable poden contribuir al desenvolupament sostenible. Quines activitats humanes contribueixen més al canvi climàtic i principals conseqüències del canvi climàtic a escala global però també local. • Aprenentatge socioemocional: Avaluar i comprendre la necessitat d'una energia assequible, fiable, sostenible i neta. Ser capaç d'explicar la dinàmica ecosistèmica i l'impacte mediambiental, social, econòmic i ètic del canvi climàtic. Ser capaç de comprendre el impacte personal en el clima mundial, des d'una perspectiva local i mundial. Animar els altres a protegir el clima • Aprenentatge comportamental: Aplicar i avaluar mesures per augmentar l'eficiència i la suficiència energètiques en l'esfera personal i per augmentar la proporció d'energies renovables en les fonts d'energia locals.
Visió educació ambiental
La gestió ambiental del municipi La transformació del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any. En motiu de la Setmana Europea de l'Energia Sostenible (mitjans de juny).
Prioritat: Alta
Termini execució: 2025-2026
Cost: Si es necessita suport per al monitoratge o assessorament extern, el cost aproximat seria d'entre 200-250€ grup.

Temàtica: AIGUA

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
6. Aigua neta i sanejament
11. Ciutats i comunitats sostenibles

Breu descripció de l'activitat

Organitzar activitats i tallers adaptats a diferents nivells educatius per a sensibilitzar vers el cicle de l'aigua i la problemàtica actual l'aigua, com a recurs i bé escàs i indispensable per a la vida i l

Els continguts a treballar serien:

- El cicle natural de l'aigua i la importància dels ecosistemes en la seva regulació (boscors, rius, aqüífers).
- L'aigua com a bé comú, limitat i imprescindible per la vida.
- Problemàtiques ambientals de l'aigua, sequera, malbaratament i contaminació
- Accions quotidianes per reduir el consum d'aigua.

Activitats a l'aula sobre gestió de l'aigua amb monitoratge extern

(Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf)

- Una mar de brossa. Educació infantil
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/una-mar-de-brossa.html>
- Aigua bruta, aigua neta. Cicle Superior
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/2082-aigua-bruta-aigua-neta.html>

Cessió de material

(Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf)

- Exposició: Que no se t'escapi de les mans. Primària
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/que-no-se-tescapi-de-les-mans.html>

Activitats a l'aula sobre transició energètica amb monitoratge extern

(Recursos Diputació de Barcelona)

Recursos de suport puntual sobre Gestió eficient del cicle de l'aigua i la sequera:

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental#aigua>

- **Joc Parelles exòtiques**
Aigua, biodiversitat. Material en préstec o activitat amb educadors ambientals. Cicle superior de primària. *En català, anglès i format digital.*
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/jocs-d-exotiques>
- **Joc Ecosistemes en equilibri.**
Aigua, biodiversitat. Material en préstec. Activitat amb educadors ambientals. Cicle superior de primària. *En català, anglès i format digital.*
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/jocs-d-exotiques>

PROPOSTES PER LA LLAR D'INFANTS

Amb infants d'1 i 2 anys les activitats han de ser molt sensorials, curtes i vivencials, ja que la seva atenció és limitada i aprenen a través del joc, l'exploració i la repetició.

Propostes d'activitats sobre aigua adaptades a aquesta etapa:

- Jocs amb aigua: transvasaments amb gots, pots i esponges.
- Rentem les joguines: amb aigua i sabó en un cubell.
- La pluja cau: ruixadors suaus, xeringues petites per recrear la pluja
- Mini paisatge d'aigua i natura: safates amb terra, pedretes, fulles, animalets de plàstic o cargols i una mica d'aigua.
- Rentem-nos les mans amb poqueta aigua: utilitzem una tassa.

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern i cessió de materials

Destinatari

Públic escolar (PES)

Llar d'infants

Nivell educatiu recomanat: Llar infants 1 i 2 anys. Educació Infantil. Cicle superior de primària.

Administració a qui demanar el recurs

Activitats amb monitoratge Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/peticio-dactivitats-en-centres-educatius/>

La Diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental ja siguin programes educatius o suports puntual per als ens locals. S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament.

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental>

Objectius curriculars

- **Aprenentatge cognitiu:** L'aigua és una condició fonamental de la vida i comprèn la importància de la qualitat i la quantitat de l'aigua, i les causes, els efectes i les conseqüències de la contaminació i l'escassetat de l'aigua.

- Aprenentatge **socioemocional**: Comunicar sobre la contaminació de l'aigua, l'accés a l'aigua i les mesures d'estalvi d'aigua i generar visibilitat sobre els casos d'èxit. Sentir-se responsable de l'ús que es fa de l'aigua.
- Aprenentatge **comportamental**: Reduir la seva petjada hídrica individual i estalviar aigua en la seva activitat diària. Contribuir a la gestió dels recursos hídrics a escala local.

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant el curs escolar. Les activitats es poden programar en dates pròximes al Dia Mundial de l'Aigua (22 de març).

Prioritat: Mitjana

Termini execució: 2027-2028

Cost: --

14. ORGANITZAR JOCS, EXPOSICIONS I TALLERS RELACIONATS AMB EL CICLE DE L'AIGUA I LA NOVA CULTURA DE L'AIGUA PER FAMÍLIES I PÚBLIC EN GENERAL EN UN CONTEXT LÚDIC I FESTIU

Acció: 14

Temàtica: AIGUA

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
6. Aigua neta i sanejament
11. Ciutats i comunitats sostenibles

Breu descripció de l'activitat

Organitzar activitats, jocs, tallers i exposicions per a sensibilitzar vers la nova cultura de l'aigua per al públic general i familiar.

Els continguts a treballar serien:

- El cicle natural de l'aigua i la importància dels ecosistemes en la seva regulació (boscos, rius, aqüífers).
- L'aigua com a bé comú, limitat i imprescindible per la vida.
- Problemàtiques ambientals de l'aigua, sequera, malbaratament i contaminació
- Accions quotidianes per reduir el consum d'aigua.

Activitats per a fires i esdeveniments amb educadors externs

(Suport puntual per als ens locals, Diputació de Barcelona)

Suport sobre educació ambiental en ambients aquàtics continentals i sobre estalvi d'aigua.

Recursos pel Dia Mundial de l'Aigua 2025 que es celebra anualment el 22 de març.

https://www.diba.cat/es/web/mediambient/dia_mundial-aigua

- On, com, aigua?
Aigua, sequera. Espectacle de circ. Exclusiu celebració Dia Mundial de l'Aigua 2025
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/on-com-aigua>
- El senyor riu.
Aigua, biodiversitat. Activitat amb conta contes. Activitat per infants
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/el-conte-del-sr-riu>
- La vida de l'aigua.
Exposició i visita guiada
<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/la-vida-de-l-aigua>

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern i cessió de materials

Destinatari
Programa públic general i familiar (PGF) Programa entitats i actes culturals (PEC)
Nivell educatiu recomanat: --
Administració a qui demanar el recurs
La Diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental ja siguin programes educatius o suports puntual per als ens locals. S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament al Catàleg de Serveis 2024-2027. https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental
Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
Els problemes ambientals del municipi La gestió ambiental del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any, en el marc d'alguna fira o esdeveniment cultural del municipi. Les activitats es poden programar en dates pròximes al Dia Mundial de l'Aigua (22 de març).
Prioritat: Mitjana
Termini execució: 2026-2028
Cost: --

15. ORGANITZAR VISITES GUIADES A L'ESTACIÓ DEPURADORA D'AIGÜES RESIDUALS

Acció: 15

Temàtica: AIGUA

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
6. Aigua neta i sanejament
11. Ciutats i comunitats sostenibles

Breu descripció de l'activitat

L'any 2010 es va posar en funcionament l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals (EDAR) del Pla del Penedès, gestionada per la Mancomunitat Penedès-Garraf. Aquesta instal·lació utilitza un sistema de tractament biològic de fangs.

Dades tècniques destacades:

- **Tipus de tractament:** Biològic (fangs activats tipus SBR, *Sequencing Batch Reactor*)
- **Any de posada en marxa:** 2010
- **Cabal de disseny:** 360 m³/dia
- **Punt d'abocament:** Torrent de Mas Rovira
- **Conca hidrogràfica:** Llobregat

Es proposa organitzar visites guiades a l'estació depuradora d'aigües residuals del Pla per escolars i públic general, conduïdes per tècnics de la instal·lació. Cal disposar dels permisos corresponents i garantir les mesures de seguretat necessàries.

Per què és interessant organitzar aquesta visita guiada?

Permet entendre com es tracta l'aigua residual abans de retornar-la al medi natural, tancant així el cicle integral de l'aigua.

Ajuda prendre consciència de la importància de no contaminar i de l'esforç que suposa tractar l'aigua (hem d'evitar que hi arribin materials com tovalloletes humides, olis ..etc)

Prendre consciència que l'aigua és un bé escàs i que cal fomentar actituds d'estalvi.

Tipus de recurs

Visita guiada amb personal tècnic de la instal·lació.

Destinataris

Programa escolar (PES)

Programa públic general i familiar (PGF)

Nivell educatiu recomanat: Cicle superior de primària

Administració a qui demanar el recurs

L'estació depuradora està gestionada pel servei de sanejament d'aigües residuals de la Mancomunitat Penedès-Garraf sanejament@mancomunitat.cat

L'empresa explotadora, Companyia general d'Aigües de Catalunya, SA

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu**: L'aigua és una condició fonamental de la vida i comprèn la importància de la qualitat i la quantitat de l'aigua, i les causes, els efectes i les conseqüències de la contaminació i l'escassetat de l'aigua.
- Aprenentatge **socioemocional**: Comunicar sobre la contaminació de l'aigua, l'accés a l'aigua i les mesures d'estalvi d'aigua i generar visibilitat sobre els casos d'èxit. Sentir-se responsable de l'ús que es fa de l'aigua.
- Aprenentatge **comportamental**: Reduir la seva petjada hídrica individual i estalviar aigua en la seva activitat diària. Contribuir a la gestió dels recursos hídrics a escala local.

Visió educació ambiental

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar

Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant el curs escolar. Les activitats es poden programar en dates pròximes al Dia Mundial de l'Aigua (22 de març).

Prioritat: Mitjana

Termini execució: 2027-2028

Cost: --

16. PROMOCIONAR LA XEROJARDINERIA EN ESPAIS PÚBLICS, BALCONS I JARDINS PARTICULARS

Acció: 16

Temàtica: AIGUA

Tipus d'actuació: Sensibilització, Comunicació, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
6. Aigua neta i sanejament
11. ciutats i comunitats sostenibles

Breu descripció de l'activitat

La xerojardineria és un sistema de disseny i manteniment de jardins que utilitza plantes adaptades a condicions de poca aigua, amb l'objectiu de reduir el consum hídric i fer un ús sostenible dels recursos naturals.

Fa referència a tècniques que són especialment útils en zones amb climes mediterranis:

- Selecció de plantes resistents a la sequera. Plantes autòctones o adaptades al clima local com romaní, espígol, sàlvia, farigola, suculentes, etc.
- Reducció o eliminació de la gespa que consumeix molta aigua. Es substitueix per graves, escorça de pi, plantes tapissants resistents, etc.
- Ús eficient de l'aigua. Reg per degoteig, regs a primeres hores del matí o al vespre, aprofitar l'aigua de pluja.
- Millora del sòl i la cobertura. Afegir compost i *mulching* (cobertura amb escorça, pedres o fulles seques) per conservar la humitat i reduir males herbes.
- Manteniment mínim. Jardins que no necessiten fertilitzants químics ni molta poda.

Es proposen un seguit d'accions per a promocionar la jardineria sostenible en espais urbans i en jardins i balcons particulars:

- Xerrades i tallers per informar i conscienciar la ciutadania sobre els beneficis de la xerojardineria.
- Campanyes informatives amb tríptics, publicacions a xarxes socials i cartells distribuïts pel poble.
- Transformar espais públics municipals (rotondes, parcs petits, voreres amples) en xerojardins. Es poden organitzar plantacions populars i construccions col·laboratives de cartells informatius. Fins i tot alguns d'aquests espais podrien estar apadrinats per a entitats locals.
- Crear un "jardí demostratiu" municipal amb rètols explicatius sobre plantes autòctones i tècniques de xerojardineria.
- Organitzar concursos i mostres de jardins i balcons sostenibles.

Totes aquestes accions estarien integrades en el foment de la biodiversitat local recollit en l'acció 5 *Fomentar la biodiversitat en espais públics urbans i periurbans* del pla d'acció.

Tipus de recurs

Formació amb monitoratge extern i recursos propis per a fer els materials divulgatius i les plantacions en espais urbans.

Destinatari

Programa públic general i familiar (PGF)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

Recursos propis

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

Cartells, tríptics informatius sobre com crear i mantenir un jardí sostenible. Material divulgatiu en format digital.

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Recomanable a la primavera en dates pròximes a la Festa de la Flor

Prioritat: Mitjana

Termini execució: 2027-2028

Cost: Si es necessita suport per al monitoratge o assessorament extern, el cost aproximat seria d'uns 35-40 €/hora + IVA

El cost orientatiu per a la construcció d'uns 10 m² de jardí seria:

Element	Cost estimat Iva inclòs (€)
Plantes (20-30 unitats)	80 – 120 €
Grava (500 kg)	40 – 70 €
Materials reciclats (troncs, pedres)	0 – 20 €
Cartell i senyalització	20 – 30 €
Total estimat	140 – 240 €

Amb la reutilització de materials el cost podria ser molt menor.

17. REFORÇAR MISSATGES I CAMPANYES SOBRE L'ÚS RACIONAL I L'ESTALVI D'AIGUA

Acció: 17

Temàtica: AIGUA

Tipus d'actuació: Sensibilització, Comunicació, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
6. Aigua neta i sanejament
11. ciutats i comunitats sostenibles

Breu descripció de l'activitat

Catalunya està vivint les conseqüències directes del canvi climàtic, amb períodes cada cop més freqüents i intensos de sequera extrema. Aquesta situació posa en risc no només els ecosistemes, sinó també l'abastiment d'aigua per a ús domèstic, agrícola i industrial.

Davant d'aquest repte, la conscienciació ciutadana és clau. Fer un ús racional de l'aigua ja no és només una opció, sinó una necessitat urgent. Cal adoptar hàbits d'estalvi i reduir el malbaratament hídric tant a casa com als espais públics i privats.

Durant els mesos d'estiu es recomana fer recordatoris en el butlletí municipal, xarxes socials, pàgina web, cartellera municipal...sobre consells i bones pràctiques per reduir el consum d'aigua en activitats domèstiques i fer-ne un consum racional.

També donar informació actualitzada sobre les restriccions d'aigua vigents segons la fase de sequera decretada, si és el cas.

Tipus de recurs

Recursos comunicatius de la Generalitat de Catalunya

Destinataris

Programa públic general i familiar (PGF)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

La Generalitat de Catalunya impulsa campanyes de sensibilització i posa a disposició recursos útils a través del Portal de la Sequera:

<https://sequera.gencat.cat/ca/accions/estalvi-daigua/>

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

--

PLANIFICACIÓ**Època de l'any per realitzar l'activitat:** Mesos d'estiu, mesos amb sequera declarada**Prioritat:** mitjana**Termini execució:** 2026-2028**Cost:** --

18. ACTIVITATS I TALLERS ESCOLARS SOBRE LA PROBLEMÀTICA DELS RESIDUS

Acció: 18

Temàtica: RESIDUS

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 4. Educació de qualitat
- 11. Ciutats i comunitats sostenibles
- 12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

Els residus són un dels grans problemes ambientals a casa nostra, cada dia es genera molta brossa i no sempre es recicla correctament. És important sensibilitzar i educar l'alumnat sobre la reducció i els reciclatge a l'escola i a casa mitjançant diferents activitats i tallers impartits a tots els nivells educatius.

Les activitats proposades permeten conèixer què són els residus i les problemàtiques ambientals associades, la necessitat de reduir la generació de residus i com realitzar una correcta separació.

De forma global els continguts a treballar serien:

- Tipus i generació de residus
- Impacte ambiental dels residus
- Gestió dels residus i la recollida selectiva
- Les 5R (Reducir, Reutilitzar, Reciclar, Reparar i Recuperar). La importància de minimitzar la generació de residus
- Economia circular: allargar la vida útil dels productes i materials

Activitats a l'aula sobre residus amb monitoratge extern

(Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf)

- Empesca't la deixalla!. *Cicle inicial*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/empesca-la-deixalla.html>
- Què passa si enterrem les deixalles?. *Cicle inicial*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/que-passa-si-enterrem-les-deixalles.html>
- Entra al cicle...un cicle viu!. *Cicle mitjà*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/entra-al-cicle-un-cicle-viu.html>
- Anem a comprar. *Cicle mitjà*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/anem-a-comprar.html>

Cessió de material

(Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf)

- Juguem amb els colors. *Educació infantil*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/juquem-amb-els-colors.html>
- No m'emboliquis més. *Cicle infantil*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/no-memboliquis-mes.html>
- Fem paper. *Primària*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/cessio-de-materials-i-exposicions/fem-paper-.html>

*El Pla del Penedès té previst iniciar la recollida de residus "Porta a Porta" al llarg del 2025. Aquest canvi en el sistema de recollida dels residus portarà associades diferents i noves activitats de sensibilització ambiental per a tota la població i per l'àmbit escolar promogudes des de la MPG.

PROPOSTES PER LA LLAR D'INFANTS

Amb infants d'1 i 2 anys les activitats han de ser molt sensorials, curtes i vivencials, ja que la seva atenció és limitada i aprenen a través del joc, l'exploració i la repetició.

Propostes d'activitats sobre la problemàtica dels residus adaptades a aquesta etapa:

- Caixa de descobriment de materials reutilitzables (paper, plàstic, taps, cartró, roba vella).
- Joc de pesca de residus. Amb imants o *velcro*, pescar residus d'una "basseta" i portar-los al contenidor correcte.
- Reutilitzar materials per crear joguines: rotllos de paper, taps, ampolles... crear instruments, animals o vehicles senzills.
- Racó de joguines reciclades on només hi hagi joguines fetes amb materials reutilitzats per afavorir el joc lliure i la creativitat.

Tipus de recurs

Activitat amb monitoratge extern i cessió de materials

Destinatari

Públic escolar (PES)

Llar d'infants

Nivell educatiu recomanat: Educació infantil i primària

Administració a qui demanar el recurs

Activitats amb monitoratge Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/peticio-dactivitats-en-centres-educatius/>

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu**: Com les opcions individuals d'estil de vida influeixen en el desenvolupament social, econòmic i mediambiental.
- Aprenentatge **socioemocional**: Sentir-se responsable dels impactes mediambientals i socials de l'estil de vida individual. Comunicar la necessitat de pràctiques sostenibles en la producció i el consum.
- Aprenentatge **comportamental**: Actuar de manera crítica en el paper de part interessada activa en el mercat .

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar.

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant el curs escolar.

Prioritat: Alta

Termini execució: 2025-2028

Cost: ---

Temàtica: Residus

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 4. Educació de qualitat
- 11. Ciutats i comunitats sostenibles
- 12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

Tenir un compostador a l'hort és un bon recurs educatiu per la reducció i aprofitament dels residus orgànics que es generen a l'escola. Al compostador s'hi poden posar les restes orgàniques generades durant l'esmorzar, a la cuina, al menjador, les restes de jardineria com fulles seques,... i obtindrem un adob orgànic (compost) que millorarà la qualitat de sòl de l'hort escolar.

De forma global els continguts a treballar serien:

- Descomposició i transformació de la matèria orgànica.
- Els éssers vius: bacteris, fongs, cucs de terra i el seu paper en la descomposició.
- Els residus i el reciclatge: diferència entre residus orgànics i inorgànics.
- El compost, resultat del reciclatge dels residus orgànics generats a l'escola i els seus beneficis a l'hort.

Activitats a l'aula sobre residus amb monitoratge extern

(Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf)

- En Vermi, el cuc compostaire. *Educació infantil /Cicle inicial*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/en-vermi-el-cuc-compostaire.html>
- Entra al cicle...un cicle viu!. *Cicle mitjà*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/entra-al-cicle-un-cicle-viu.html>
- El compostador: una caixa de sorpreses!. *Cicle superior*
<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/activitats-en-centres-educatius/el-compostador-una-caixa-de-sorpreses.html>

PROPOSTES PER LA LLAR D'INFANTS

Amb infants d'1 i 2 anys les activitats han de ser molt sensorials, curtes i vivencials, ja que la seva atenció és limitada i aprenen a través del joc, l'exploració i la repetició.

Propostes d'activitats sobre el compostatge adaptades a aquesta etapa:

- Què passa amb la fruita? Es deixa trossos de poma i plàtan frescos en una safata durant diversos dies i es va observant com canvia. Experimentem amb el tacte i la olor.
- Plantem amb compost. Plantar cigrons o llenties en petites jardineres o ampolles tallades i posar-hi compost.
- “El dinar de la Terra” Conte inventat amb imatges on la Terra menja peles de fruita i rebutja plàstics.
- “Dansa del cuc” Amb trossos de teles llargues fer moviments per terra com si fóssim cucs que remenen la terra.

Tipus de recurs

Activitat amb monitoratge extern

Destinataris

Públic escolar (PES)

Llar d'infants

Nivell educatiu recomanat: Infantil i primària

Administració a qui demanar el recurs

Activitats amb monitoratge Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/peticio-dactivitats-en-centres-educatius/>

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu**: Com les opcions individuals d'estil de vida influeixen en el desenvolupament social, econòmic i mediambiental.
- Aprenentatge **socioemocional**: Sentir-se responsable dels impactes mediambientals i socials de l'estil de vida individual. Comunicar la necessitat de pràctiques sostenibles en la producció i el consum.
- Aprenentatge **comportamental**: Ser capaç de planificar, executar i avaluar projectes de sostenibilitat basats en la comunitat

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar.

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant el curs escolar.

Prioritat: Alta

Termini execució: 2025-2028

Cost: ---

20. ACTIVITATS, TALLERS I EXPOSICIONS SOBRE LA PROBLEMÀTICA DELS RESIDUS PER A FAMÍLIES I POBLACIÓ EN GENERAL EN UN CONTEXT LÚDIC I FESTIU

Acció: 20

Temàtica: RESIDUS

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 4. Educació de qualitat
- 11. Ciutats i comunitats sostenibles
- 12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

Organitzar activitats, jocs, tallers i exposicions per a sensibilitzar vers la problemàtica dels residus. Els continguts a treballar serien:

- La problemàtica dels residus
- La recollida selectiva
- La reducció de residus
- Els plàstics i la contaminació que generen.

Activitats per a fires i esdeveniments amb educadors externs

(Suport puntual per als ens locals, Diputació de Barcelona)

Suport sobre educació ambiental ofert dins la temàtica de residu zero i circularitat

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental#residu>

- Reduïm residus. Exposició amb visita guiada
<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/reduim-residus>
- Escapem dels plàstics. Activitat guiada amb educador
<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/escapem-dels-plastics>
- Mar de plàstics. Exposició amb visita guiada
<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/mar-de-plastics>

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern i cessió de materials

Destinataris

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

La Diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental ja siguin programes educatius o suports puntual per als ens locals. S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament al Catàleg de Serveis 2024-2027.

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental>

Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
Els problemes ambientals del municipi La gestió ambiental del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any, en el marc d'alguna fira o esdeveniment cultural del municipi. També es poden sol·licitar per realitzar-les en el marc de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus (al llarg d'aquesta setmana i arreu d'Europa, s'organitzen diverses accions de sensibilització sobre la prevenció de residus).
Prioritat: Mitjana
Termini execució: 2026-2028
Cost: --

21. CAMPANYA DE PREVENCIÓ DE RESIDUS TÈXTILS "ESTÀ DE MODA"

Acció: 21

Temàtica: RESIDUS

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització, Comunicació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

11. Ciutats i comunitats sostenibles

12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

La Mancomunitat Penedès-Garraf ofereix aquesta campanya dedicada als residus tèxtils.

El sector tèxtil és un dels majors consumidors de recursos del planeta amb un impacte ambiental considerable, té una elevada demanda de matèries primeres i aigua i és el 5è sector en emissió de gasos d'efecte hivernacle (GEH). En els darrers 15 anys, el nombre de peces venudes a escala mundial s'ha duplicat, mentre que la seva vida útil s'ha reduït gairebé un 20%. Cada any, es venen més de 100.000 milions de peces de roba, però menys de l'1% dels residus tèxtils generats es reciclen.

Els continguts a treballar serien:

- Gran consum de roba i poc reciclatge
- La recollida selectiva de la roba
- Con fer un consum responsable
- Donar una segona oportunitat a la roba

Activitats diverses programades dins la campanya

En aquesta campanya s'ofereixen recursos per sensibilitzar sobre aquesta problemàtica.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/la-prevencio-del-residu-textil-esta-de-moda/>

- Tallers per la ciutadania per aprendre a fer petits arranjaments i/o tallers d'upcycling.
- Realització de mercat d'intercanvi de roba a la llar d'infants i a l'escola
- Xerrades per a adults (per exemple Casal d'Avis,...)

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern

Destinatari

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf

educacioambiental@mancomunitat.cat

Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
Els problemes ambientals del municipi La gestió ambiental del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació de la campanya
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat:
Aquesta campanya ja s'està realitzant a la primavera del 2025 i s'han organitzat diverses activitats com la xerrada taller "Estirant del fil" i un taller de costura creativa "Upcycling"

Prioritat: alta
Termini execució: 2025
Cost: --

22. CAMPANYA CONTRA EL MALBARATAMENT ALIMENTARI "SOM GENT DE PROFIT"

Acció: 22

Temàtica: RESIDUS

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització, Comunicació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
11. Ciutats i comunitats sostenibles
12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

La Mancomunitat Penedès-Garraf ofereix aquesta campanya dedicada al malbaratament alimentari. L'aliment és un recurs molt valuós que cal gestionar de manera correcta. Quan es llença menjar s'estan desaprofitant els recursos que s'han destinat a la seva producció (sòl, aigua i energia), així com els diners destinats a la seva compra i el seu transport.

Els continguts a treballar serien:

- Què entenem com a malbaratament alimentari
- Consells per prevenir-lo
- Com fer un consum responsable

Activitats diverses programades dins la campanya

En aquesta campanya s'ofereixen recursos per sensibilitzar sobre aquesta problemàtica.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/malbaratament-alimentari/>

- Visites a establiment i comerços per sensibilitzar sobre la temàtica.
- Xerrades per a adults
- Altres, ...

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern

Destinataris

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf

educacioambiental@mancomunitat.cat

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de la campanya

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat:

Tot l'any

Prioritat: mitjana

Termini execució: 2026-2028

Cost: --

Temàtica: RESIDUS

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
11. Ciutats i comunitats sostenibles
12. Consum i producció responsables

Breu descripció del recurs

El reciclatge dels residus orgànics el podem fer a la llar mitjançant l'autocompostatge, un procés senzill que permet aprofitar les restes de la cuina i del jardí i fer-ne un adob natural, el compost, que podem aplicar a les plantes o als horts, tancant així el cicle de la matèria.

Els continguts a treballar serien:

- El compost i l'autocompostatge casolà.
- Beneficis del compost.

La Mancomunitat Penedès-Garraf posa a disposició activitats i serveis d'assessorament en projectes relacionats amb el compostatge. Aquests serveis inclouen des d'elaborar el projecte d'implantació a preparar i realitzar tallers de formació, edició de materials, sol·licitud d'ajuts, etc. També inclou, un cop iniciat el procés de compostatge, un seguiment personalitzat dels participants durant el primer any.

A la pàgina web també es disposa de material divulgatiu sobre auto compostatge i es poden baixar manuals per fer compostatge amb Compostador i Vermicompostatge.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/residus/autocompostatge/>

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern

Destinataris

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf

educacioambiental@mancomunitat.cat

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental
Els problemes ambientals del municipi La gestió ambiental del municipi
Material didàctic
Manual per fer compostatge amb compostador Manual per fer compostatge amb vermicompostatge
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Tot l'any
Prioritat: mitjana
Termini execució: 2026-2028
Cost: --

24. ORGANITZACIÓ ACTIVITAT POPULAR DE NETEJA DE L'ENTORN NATURAL LET'S CLEAN UP

Acció: 24

Temàtica: RESIDUS

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
11. Ciutats i comunitats sostenibles
12. Consum i producció responsables

Breu descripció del recurs

"Let's Clean Up" és una acció comuna que es realitza al mes de maig a tot Europa per conscienciar sobre la quantitat de residus que llencem de forma incontrolada a la natura i promoure accions de sensibilització a través de la recollida d'aquests residus abocats il·legalment als boscos, platges, marges de rius, etc. La campanya de l'any 2025 va tenir lloc entre el 9 i 11 de maig.

https://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/prevencio/lcue/index.html

Al Pla del Penedès ja s'ha realitzat aquesta actuació. Un any va ser organitzada des de l'escola per a la comunitat educativa i un altre va ser oberta a tota la ciutadania.

Prèviament cal preparar:

- Inscripció de l'Ajuntament a l'activitat organitzada per l'Agència de Residus de Catalunya.
- Preparació del material per lliurar als participants (bosses per recollir les diferents fraccions de residus, guants, bàscula per si es volen pesar...)
- Triar els llocs o lloc on fer l'activitat. En el cas de ser una propietat privada, caldrà demanar-ne l'autorització.
- Fer publicitat a la web Ajuntament, xarxes socials, butlletins municipals, enviar carta a les entitats...
- Un cop realitzada l'activitat també es pot fer difusió de la feina feta i quilos de residus recollits a xarxes socials, webs, butlletins municipals...

Tipus de recurs

Activitat participativa

Destinataris

Programa escolar (PES)

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs
Agència de Residus de Catalunya https://www.arc.cat/agendalcue/
Objectius curriculars
<ul style="list-style-type: none"> • Aprenentatge cognitiu: Com les opcions individuals d'estil de vida influeixen en el desenvolupament social, econòmic i mediambiental. • Aprenentatge socioemocional: Sentir-se responsable dels impactes mediambientals i socials de l'estil de vida individual. Comunicar la necessitat de pràctiques sostenibles en la producció i el consum. • Aprenentatge comportamental: Ser capaç de planificar, executar i avaluar projectes de sostenibilitat basats en la comunitat.
Visió educació ambiental
Els problemes ambientals del municipi La gestió ambiental del municipi
Material didàctic
El propi material de <i>Let's Clean Up</i> (es proporcionen bosses, guants i material didàctic per fer la recollida)
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Mes de maig (pel volts del <i>Let's Clean Up Europe</i>)
Prioritat: alta
Termini execució: 2026-2028
Cost: Un cop es realitza la inscripció a l'acció, la mateixa Agència de Residus proporciona el material necessari per a fer la neteja amb seguretat com guants, bosses i sacs per a la recollida i tot un seguit de recursos per a fer el registre dels residus recollits. En tot cas faria falta una bàscula de mà per al pesatge dels residus. Entre 10-15€+IVA

25. FOMENTAR LA PREVENCIÓ DE RESIDUS I LA SOSTENIBILITAT EN ELS ESDEVENIMENTS FESTIUS

Acció: 25

Temàtica: RESIDUS

Típus d'actuació: Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

11. Ciutats i comunitats sostenibles

12. Consum i producció responsables

Breu descripció del recurs

El municipi del Pla del Penedès és molt actiu a nivell cultural i en la celebració d'esdeveniments de caire lúdic i festiu, fet que es demostra amb el calendari d'esdeveniments anuals i amb les nombroses entitats que s'impliquen en la seva organització.

Tot i així, cal tenir present que en qualsevol acte, esdeveniment, festivitat, fira que s'organitzi s'ha de promoure la reducció de residus i fomentar la recollida selectiva.

Es poden seguir algunes d'aquestes propostes per la reducció de residus i sobretot evitar l'ús de plàstic d'un sol ús:

- **Cessió de vaixel·la reutilitzable**

La MPG ofereix a les entitats una vaixel·la reutilitzable amb l'objectiu de fomentar la reducció de residus a les celebracions i festes populars als diferents municipis mancomunats.

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/sollicitud-vaixel·la-reutilitzable/>

- **Gots reutilitzables**

Aquets gots, fets amb polipropilè, són una eina important en la minimització de residus en esdeveniments públics: festes, concerts, i esdevenen un producte substitutiu del gots de plàstic d'un sol ús.

- **Vaixel·la compostable**

Plats, bols, gots compostables d'un sol ús, però 100% biodegradables fets amb fibra de canya de sucre i que es llencen al contenidor de la matèria orgànica.

Tant els gots reutilitzables com la vaixel·la compostable es poden adquirir en grans quantitats segons les previsions anuals, fet que suposa un estalvi econòmic. Hi ha diverses plataformes on-line on es poden adquirir aquests tipus de productes.

Les festes i els esdeveniments públics són una font important de generació de residus dels quals cal fomentar-ne la selecció i el reciclatge.

És important la visualització dels punts de recollida selectiva en els esdeveniments festius, de manera que el mínim residu que es generi quedi dipositat en el contenidor corresponent i es garanteixi una correcta gestió.

- **Illes de reciclatge per a esdeveniments festius**

Seria interessant que l'ajuntament disposés d'una o varies illes de contenidors de recollida selectiva, per utilitzar-la en els actes i esdeveniments que es duiguin a terme en el municipi, amb l'objectiu d'incentivar i facilitar la separació dels residus.

Normalment estan compostes de cinc contenidors petits (d'uns 240l de capacitat) degudament senyalitzats i destinats a la separació de matèria orgànica, envasos, paper/cartró, vidre i rebuig. La localització d'aquestes illes ha de ser ben visible i fàcilment localitzable.

Podrien estar acompanyades d'una imatge corporativa o frase motivadora

Exemple d'illa de reciclatge

- **Assessorament tècnic per a elaborar d'un Pla d'ambientalització d'esdeveniments festius i culturals del Pla del Penedès.**

Com ja s'ha comentat anteriorment, el municipi del Pla organitza nombrosos actes festius i culturals al llarg de l'any i molts inclouen una part gastronòmica amb degustació de productes que implícitament comporta la utilització de certs materials com plats, gots, coberts i es generen residus variats. Seria molt interessant disposar d'un "Pla d'ambientalització d'esdeveniments festius i culturals local" de manera que el municipi tracti de minimitzar i gestionar bé la generació de residus en actes festius.

A la Diputació de Barcelona es pot sol·licitar suport tècnic per a la Redacció i execució de projectes d'educació ambiental en l'àmbit Residu zero als municipis, prevenció de residus municipals.

<https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=327727>

Tipus de recurs

Cessió de material o compra

Assessorament tècnic

Destinatari

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

La vaixella reutilitzable es sol·licita al Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf.

L'ajuntament pot sol·licitar assessorament tècnic per a la Redacció d'un "Pla d'ambientalització d'esdeveniments festius i culturals"

<https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=327727>

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

--

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat:

Tot l'any

Prioritat: Alta

Termini execució: 2026-2028

Cost:

Cost d'un contenidor de 240l amb rodes d'entre 90-120 € + IVA

Plats compostables pack. 50 unitats 9-10€ + IVA aprox.

Gots reutilitzables sense personalitzar 0,36-0,40 €/unitat + IVA

Gots reutilitzables personalitzar 1,5€/unitat + IVA aprox.

Temàtica: CONSUM RESPONSABLE

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

11. Ciutats i comunitats sostenibles

12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

Organitzar activitats i tallers adaptats a diferents nivells educatius per a sensibilitzar vers la problemàtica actual del consum i la necessitat de potenciar un consum sostenible i de proximitat.

Els continguts a treballar serien:

- Comprendre el cicle dels productes i la importància del consum local.
- Entendre què és el malbaratament alimentari, on i com es produeix.
- Reflexionar sobre l'impacte del consum i fomentar actituds crítiques.

Activitats a l'aula sobre residu zero i circularitat amb monitoratge extern

(Recursos Programa d'educació ambiental per la prevenció de residus, Diputació de Barcelona)

- El menjar no es llença. Material en préstec i formació per primària i secundària.
<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/el-menjar-no-es-llen%C3%A7a-maletes>

Tallers a l'aula d'educació en consum amb monitoratge extern

(Escola del Consum, Agència Catalana del Consum Generalitat de Catalunya)

- Nyam, nyam...què hi ha per berenar? *Cicle inicial, recomanació 2n*
https://consum.gencat.cat/web/.content/10_AGENCIA/05_Escola_del_consum_de_Catalunya/arxius/doc_18984931_1.pdf
- Veig, veig...quina botiga és? *Cicle inicial, recomanació 1r*
https://consum.gencat.cat/web/.content/10_AGENCIA/05_Escola_del_consum_de_Catalunya/arxius/veiq-veiq-quina-vdef.pdf
- A què juguem? *Cicle mitjà, recomanació 4t*
https://consum.gencat.cat/web/.content/10_AGENCIA/05_Escola_del_consum_de_Catalunya/arxius/doc_13275904_1.pdf
- Em faig gran? *Cicle mitjà, recomanació 3r*
https://consum.gencat.cat/web/.content/10_AGENCIA/05_Escola_del_consum_de_Catalunya/arxius/doc_33857486_1.pdf

- Em compres un somriure? *Cicle superior, recomanació 6è*
https://consum.gencat.cat/web/.content/10_AGENCIA/05_Escola_del_consum_de_Catalunya/arxius/doc_44646717_1.pdf
- Què fem aquesta tarda? *Cicle superior, recomanació 5è*
https://consum.gencat.cat/web/.content/10_AGENCIA/05_Escola_del_consum_de_Catalunya/arxius/doc_42108558_1.pdf

PROPOSTES PER LA LLAR D'INFANTS

Amb infants d'1 i 2 anys les activitats han de ser molt sensorials, curtes i vivencials, ja que la seva atenció és limitada i aprenen a través del joc, l'exploració i la repetició.

Propostes d'activitats sobre consum responsable adaptades a aquesta etapa:

- Tast de fruita de temporada tallada i amb presentació atractiva.
- Joc simbòlic de comprar i vendre fruita.
- Manipulació de verdures crues: observar formes, colors, olors.

Tipus de recurs

Activitat amb monitoratge extern i cessió de materials

Destinatari

Públic escolar (PES)

Llar d'infants

Nivell educatiu recomanat: Llar infants, Educació primària

Administració a qui demanar el recurs

La Diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental ja siguin programes educatius o suports puntual per als ens locals (Catàleg de Serveis 2024-2027) S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament.

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental>

L'Escola del Consum de Catalunya ofereix una sèrie de tallers gratuïts d'educació en consum adaptats a diferents col·lectius. El professorat escull la temàtica dels tallers, segons les seves preferències.

<https://consum.gencat.cat/ca/lagencia/escola-del-consum-de-catalunya/docencia/>

Objectius curriculars

- Aprenentatge **cognitiu**: Com les opcions individuals d'estil de vida influeixen en el desenvolupament social, econòmic i mediambiental.
- Aprenentatge **socioemocional**: Sentir-se responsable dels impactes mediambientals i socials de la conducta com a productor o consumidor.
- Aprenentatge **comportamental**: Actuar de manera crítica en el paper de part interessada activa en el mercat. Qüestionar les orientacions culturals i socials pel que fa al consum i la producció.

Visió educació ambiental

Els problemes ambientals del municipi

La gestió ambiental del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

--

PLANIFICACIÓ**Època de l'any per realitzar l'activitat:** Durant el curs escolar.**Prioritat:** baixa**Termini execució:** 2027-2028**Cost:** --

Temàtica: CONSUM RESPONSABLE

Típus d'actuació: Educació, Sensibilització

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
11. Ciutats i comunitats sostenibles
12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

L'organització d'activitats i xerrades sobre consum responsable per al públic general va ser una demanda sorgida durant el procés participatiu. Aquestes xerrades tenen un paper clau en la sensibilització de la ciutadania sobre les conseqüències ambientals, socials i econòmiques dels seus hàbits de consum i fomenten una economia circular i més sostenible al territori.

Les xerrades sobre consum responsable ajuden a:

- Donar eines pràctiques per reduir el malbaratament d'aliments, l'ús de plàstics i el consum energètic.
- Fomentar la reutilització, la reparació i el reciclatge com a pilars de l'economia circular.
- Potenciar el consum de productes locals i de proximitat, contribuint al desenvolupament econòmic sostenible del territori.
- Promoure una consciència crítica envers la publicitat i el consum impulsat per modes o tendències.

Activitats i xerrades sobre economia circular amb monitoratge extern

Diverses entitats ofereixen xerrades sobre aquesta temàtica:

- *SETEM Catalunya*, organització no governamental de solidaritat internacional, independent i participativa.
<https://www.setem.org/catalunya/>
- *REZERO*, fundació independent sense ànim de lucre que promou una societat més justa, saludable i lliure de residus i tòxics
<https://www.rezero.cat/>
- *SOLIDANÇA*, economia social i solidària
<https://solidanca.cat/educacio-ambiental/>

Típus de recurs

Activitats amb monitoratge extern

Destinatari

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs
--
Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
Els problemes ambientals del municipi
La gestió ambiental del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any.
Prioritat: baixa
Termini execució: 2027-2028
Cost: Depèn de l'activitat, durada i de l'organització que se'n faci càrrec. Preus d'entre 150-350€ sessió.

28. FOMENTAR I ORGANITZAR MERCATS D'INTERCANVI I DE SEGONA MÀ

Acció: 28

Temàtica: CONSUM RESPONSABLE

Tipus d'actuació: Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 11. Ciutats i comunitats sostenibles
- 12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

Organitzar mercats d'intercanvi i de segona mà és una acció clau per impulsar un model de consum més responsable i per avançar cap a una economia circular. Aquest tipus de mercats no només redueixen el volum de residus i allarguen la vida útil dels productes, sinó que també promouen valors com la reutilització, la solidaritat i la sostenibilitat.

Els mercats de segona mà permeten donar una nova vida a objectes que, d'altra manera, acabarien com a residus.

- La ciutadania pren consciència del valor real dels objectes i es qüestiona la cultura del "usar i llençar".
- Els mercats d'intercanvi i de segona mà ofereixen alternatives assequibles i fomenten la solidaritat entre veïns.
- Poden complementar-se amb la presència d'artesans locals, tallers de reparació o paradistes de productes de proximitat, creant un espai viu que beneficia també l'economia local.

La campanya de prevenció de residu tèxtil "*Està de moda*" de la Mancomunitat Penedès-Garraf preveu la realització d'un mercat d'intercanvi de roba on s'involucra la comunitat educativa del municipi, especialment a les Afa's dels centres educatius (*Veure acció 21*)

<https://www.mancomunitat.cat/temes/educacio-ambiental/la-prevencio-del-residu-textil-esta-de-moda/>

Es podria ampliar o donar més ressò a la fira de segona mà que s'acostuma a organitzar al municipi en benefici de Càritas i on es dona un nou ús a diferents productes com peces de roba, petits electrodomèstics, objectes de decoració, llibres i jocs de taula. Donar-li un caire més lúdic i festiu, amb la participació d'entitats i d'artesans locals pot engrisar a la col·laboració de més usuaris.

Tipus de recurs

Fira/mercat amb recursos propis

Destinatari

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)
Nivell educatiu recomanat: --
Administració a qui demanar el recurs
--
Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
La gestió ambiental del municipi
La transformació del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any. Podria organitzar-se al voltant de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus al novembre o bé en èpoques de canvi d'armari .
Prioritat: baixa
Termini execució: 2027-2028
Cost: El cost ha de ser mínim si es disposa d'espai amb taules i carpes en el cas de fer-se a l'exterior.

29. ORGANITZAR ACTIVITATS SOBRE MOBILITAT SOSTENIBLE DINS LA SETMANA EUROPEA DE LA MOBILITAT

Acció: 29

Temàtica: MOBILITAT

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat
11. Ciutats i comunitats sostenibles
13. Acció climàtica

Breu descripció de l'activitat

Es proposa organitzar activitats, jocs, tallers i exposicions sobre mobilitat sostenible per entendre per què és necessària, quins beneficis aporta i com es pot aplicar a la vida quotidiana.

Els continguts a sensibilitzar sobre mobilitat sostenible serien:

- Problemes de l'ús massiu del vehicle privat (contaminació, soroll).
- Impactes sobre la salut pública (malalties respiratòries, sedentarisme).
- Beneficis ambientals (menys emissions, menys soroll).
- Beneficis per a la salut (més activitat física, menys estrès).
- Beneficis socials i econòmics (equitat, estalvi, espai públic més amable).
- Transport públic eficient i accessible.
- Vehicles elèctrics com a alternativa, però no com a solució única.
- Infraestructures que afavoreixen la mobilitat activa i col·lectiva.
- Com podem modificar els nostres hàbits de desplaçament.
- Quines accions individuals i col·lectives poden promoure el canvi.

La Diputació de Barcelona ofereix recursos d'educació ambiental amb activitats dinamitzades, exposicions i materials en préstec sobre mobilitat.

Aquests recursos es proposen com a suport puntual per als ens locals i per utilitzar en equipaments, fires o activitats municipals, relacionades amb accions o projectes sobre medi ambient i sostenibilitat.

Activitats per a fires i esdeveniments amb educadors externs

(Suport puntual per als ens locals, Diputació de Barcelona)

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental#aire>

Mou-te per un aire net

El joc de la mobilitat sostenible.

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/mou-te-per-un-aire-net-el-joc-de-la-mobilitat-sostenible>

Pedala i respira

Mobilitat sostenible, qualitat de l'aire, salut i canvi climàtic. Activitats amb educador.

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/pedala-i-respira>

Gimcana d'habilitat + circuit infantil. Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025

Mobilitat sostenible, mobilitat activa a peu i en bicicleta, qualitat de l'aire

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/gimcana-d-habilitat-circuit-infantil>

Gimcana d'habilitat. Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025

Mobilitat sostenible, mobilitat activa a peu i en bicicleta, qualitat de l'aire

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/gimcana-d-habilitat>

Inspecció tècnica de bicicleta. Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025

Mobilitat sostenible, mobilitat activa a peu i en bicicleta, qualitat de l'aire

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/inspeccio-tecnica-bicicletes-2025>

Demostració mecànica bàsica sobre bicicletes. Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025

Mobilitat sostenible, mobilitat activa a peu i en bicicleta, qualitat de l'aire

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/demostracio-mecanica-basica-sobre-bicicletes>

Fes la teva cistella per a la bicicleta. Disponible dins la Setmana Europea de la Mobilitat 2025

Mobilitat sostenible, mobilitat activa a peu i en bicicleta, qualitat de l'aire

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/fes-la-teva-cistella-per-a-la-bicicleta>

Activitats organitzades amb recursos propis

Durant la celebració de la Setmana Europea de la Mobilitat es pot aprofitar el cap de setmana per organitzar actes de caire festiu i participatiu dirigits a la població en general com poden ser:

- Pedalades i caminades populars

L'Alt Penedès és pioner en apostar per prioritzar les bicicletes amb les vies 2-1. El projecte convertirà el vial de servei de la C-15 en un eix amb prioritat per les bicicletes i amb l'objectiu de pacificar el trànsit en vehicle privat i fer-ho compatible amb l'activitat vitivinícola del voltant. D'altra banda, el municipi del Pla té previst desenvolupar una xarxa de camins per a vianants amb l'objectiu de millorar la connectivitat i garantir desplaçaments segurs a peu entre diferents punts d'interès, com ara el cementiri. Aquesta xarxa de camins per a vianants es pot promocionar amb l'organització de caminades populars o bicicletades, fomentant així l'ús d'aquests itineraris i promovent la mobilitat sostenible entre la ciutadania.

- Espectacles familiars (teatre, titelles, clown...) sobre mobilitat.
- Gimcanes familiars de cotxets, tricicles, patins i patinets.
- Dia sense cotxes al nucli urbà.

Tipus de recurs
Activitats amb monitoratge extern i recursos propis.
Destinataris
Programa públic general i familiar (PGF) Programa entitats i actes culturals (PEC)
Nivell educatiu recomanat: --
Administració a qui demanar el recurs
La Diputació de Barcelona ofereix diferents recursos d'educació ambiental ja siguin programes educatius o suports puntual per als ens locals (Catàleg de Serveis 2024-2027). S'han de sol·licitar a través de l' Ajuntament.
https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2025-recursos-educacio-ambiental
Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
Els problemes ambientals del municipi La transformació del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any es poden organitzar activitats per conscienciar la població de la necessitat de canviar d'hàbits de mobilitat, però seria recomanable fer-ho al voltant de la Setmana Europea de la Mobilitat Sostenible al setembre.
Prioritat: Mitjana
Termini execució: 2026-2028
Cost: --

Temàtica: MOBILITAT

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

11. Ciutats i comunitats sostenibles

13. Acció climàtica

Breu descripció de l'activitat

MOU-TE I

RESPIRA!

Mou-te i respira! És un programa d'educació ambiental de la Diputació de Barcelona per promoure una mobilitat activa a peu i en bicicleta i millorar la qualitat de l'aire i la salut de les persones.

Les accions es basen en una exposició, *Respira!* I tot un seguit d'activitats i accions que s'hi relacionen.

<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/moute-i-respira>

El programa està format per diversos elements i projectes que s'ofereixen en forma de paquet d'actuacions durant un període ampli de temps. L'objectiu és acompanyar als ens locals en projectes i accions d'educació ambiental transformadores i d'impacte.

Inclou:

- Recursos de sensibilització ambiental
Exposició *Respira!* Amb visita guiada
<https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/respira>

Joc de gran format *Mou-te per un aire net!*

Mobilitat sostenible, qualitat de l'aire, salut i canvi climàtic

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/mou-te-per-un-aire-net-el-joc-de-la-mobilitat-sostenible>

Pedala i respira! Activitat per a fires i esdeveniments

<https://www.diba.cat/es/web/mediambient/pedala-i-respira>

- Suport directe a accions de comunicació, sensibilització i educació ambiental.
- Visites guiades per a les unitats mòbils de mesura de la qualitat de l'aire i projectes de captadors passius.

Tipus de recurs
Activitats amb monitoratge extern
Destinataris
Programa públic general i familiar (PGF) Programa entitats i actes culturals (PEC)
Nivell educatiu recomanat: --
Administració a qui demanar el recurs
Per sol·licitar el suport del programa <i>Mou-te i respira!</i> , s'ha de fer la sol·licitud a través del Catàleg de Serveis 2024-2027, dins el recurs " <i>Redacció i execució de projectes d'educació ambiental. Línia 3. Execució d'accions d'acompanyament, programes i campanyes de sensibilització pròpies.</i> " https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=327727
Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
Els problemes ambientals del municipi La transformació del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Les activitats i accions es poden organitzar durant tot l'any.
Prioritat: Mitjana
Termini execució: 2026-2028
Cost: --

31. PROMOCIONAR ACTIVITATS ARTÍSTIQUES VINCULADES A LA NATURA I LA SOSTENIBILITAT

Acció: 31

Temàtica: ALTRES

Tipus d'actuació: Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 11. Ciutats i comunitats sostenibles
- 12. Consum i producció responsables

Breu descripció de l'activitat

Es proposa organitzar al llarg de l'any tallers creatius i artístics que combinin art, natura i sensibilització ambiental adreçats a infants, famílies, escolars i població en general. Les activitats tenen com a objectiu despertar la creativitat, promoure el respecte pel medi ambient i fomentar la reutilització de materials.

Exemple d'activitats proposades:

- Taller de creació amb elements naturals (recollida de fulles, branques, pedres o pinyes per fer mandales, mòbils, postals naturals o escultures efímeres a l'aire lliure).
- Recollida prèvia de materials de rebuig com taps, envasos, cartrons o roba per crear obres artístiques amb missatge ambiental. Es podria fer una instal·lació artística col·laborativa en format de gran mural o escultura feta amb materials reutilitzats.
- Land Art. Intervencions artístiques temporals a la natura (patis particulars, places, llocs emblemàtics, al bosc...) respectant l'entorn i les propietats privades.
- "Art i acció": Crear per reflexionar. Crear peces artístiques a partir de residus recollits en accions de neteja com ara *Let's Clean Up*, neteja de rieres...

Per dur a terme aquest tipus d'actuació seria necessari establir col·laboració amb artistes i entitats locals vinculades a la cultura i l'art com per exemple el Centre Agrícola i Social o l'Associació Quàntica Cultura, entitats molt actives al municipi.

Projecte cinema ambiental

-Art Natura i Sostenibilitat SUNCINE "Cada aula un cine"

https://www.suncinefest.com/es/cada_aula_un_cine

"Cada Aula un Cine" és un portal en línia del SUNCINE, Festival Internacional de Cinema del Medi Ambient, que té com a premissa introduir de forma gratuïta, mitjançant les noves tecnologies, l'educació ambiental al sistema educatiu.

Tipus de recurs
Activitats amb recursos propis
Destinataris
Públic escolar (PES)
Programa públic general i familiar (PGF)
Programa entitats i actes culturals (PEC)
Nivell educatiu recomanat: --
Administració a qui demanar el recurs
--
Objectius curriculars
--
Visió educació ambiental
La gestió ambiental del municipi
La transformació del municipi
Material didàctic
--
Avaluació de l'activitat
Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults
PLANIFICACIÓ
Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant tot l'any. Aquestes actuacions artístiques es podrien organitzar coincidint amb la Setmana Europea de la Prevenció de Residus o dins la programació d'altres esdeveniments festius locals com el Festival Àtoms.
Prioritat: baixa
Termini execució: 2027-2028
Cost: El cost ha de ser mínim si s'utilitzen residus, materials reutilitzats i elements naturals.

Temàtica: ALTRES

Tipus d'actuació: Educació, Sensibilització, Participació

Vinculació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

4. Educació de qualitat

11. Ciutats i comunitats sostenibles

Breu descripció de l'activitat

Durant el mes d'abril es celebra la Setmana Sense Soroll, que pretén conscienciar sobre la necessitat de promoure la preservació de l'ambient acústic a nivell internacional, la bona salut auditiva i sobre les molèsties i efectes perjudicials que el soroll genera i té per a la salut.

La Diputació de Barcelona, conjuntament amb la Generalitat de Catalunya, l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, posa a disposició diversos recursos educatius i de sensibilització sobre sons i sorolls.

<https://www.diba.cat/ca/web/xarxasost/recursos-sensibilitzacio-acustica>

Tipus de recurs

Activitats amb monitoratge extern

Destinatari

Públic escolar (PES)

Programa públic general i familiar (PGF)

Programa entitats i actes culturals (PEC)

Nivell educatiu recomanat: --

Administració a qui demanar el recurs

Xarxa de ciutats i pobles cap a la Sostenibilitat. Cal adherir-se a la Setmana sense Soroll

<https://www.diba.cat/ca/web/xarxasost/setmana-sense-soroll>

Objectius curriculars

--

Visió educació ambiental

La gestió ambiental del municipi

La transformació del municipi

Material didàctic

--

Avaluació de l'activitat

Fitxa d'avaluació de l'activitat escolar

Fitxa d'avaluació per a famílies i participants adults

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat: Durant la Setmana Sense Soroll (últimes setmanes d'abril)

Prioritat: baixa

Termini execució: 2027-2028

Cost: --

6.5. Planificació de les accions

En l'apartat anterior, les fitxes de les accions inclouen, a la part final, informació relativa a la planificació dels programes. A més d'especificar el període d'implantació i l'època de l'any en què es recomana dur-les a terme, també s'hi indica la prioritització de cada acció. Aquest darrer aspecte és relatiu, ja que pot variar segons els interessos i les prioritats que tingui l'ajuntament en un moment determinat.

El cost de l'activitat també pot influir en l'elaboració del calendari de programació, especialment en municipis petits amb recursos limitats.

La planificació de les activitats adreçades a escolars i a la llar d'infants dependrà en gran part dels criteris de l'equip directiu i del claustre escolar, així com de la manera com vulguin incorporar les accions ambientals en la seva programació escolar i curricular.

PLANIFICACIÓ

Època de l'any per realitzar l'activitat:

Prioritat:

Termini execució:

Cost:

A continuació es presenten dues taules de referència per a la planificació del programa d'educació ambiental del municipi:

- Taula 1: proposta de planificació a llarg termini de les accions per al període 2025–2028.
- Taula 2: proposta de planificació anual de les accions i tasques associades, tenint en compte el calendari festiu i cultural del Pla del Penedès.

TAULA 1: PLANIFICACIÓ PERÍODE 2025-2028

TEMÀTICA	Nº ACCIÓ	TÍTOL ACCIÓ	2025	2026	2027	2028
BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL 	1	<u>Dissenyar i senyalitzar una ruta interpretativa per a divulgar els valors naturals, patrimonials i paisatgístics.</u>				
	2	<u>Organitzar sortides guiades per escolars per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural.</u>				
	3	<u>Organitzar sortides guiades per famílies i públic general per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural.</u>				
	4	<u>Fomentar la biodiversitat als patis dels centres educatius i activitats pedagògiques relacionades.</u>				
	5	<u>Fomentar la biodiversitat en espais públics urbans i periurbans.</u>				
	6	<u>Organitzar tallers de construcció, col·locació i seguiment de caixes niu i caixes refugi.</u>				
	7	<u>Fomentar i realitzar activitats de ciència ciutadana.</u>				
ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC 	8	<u>Projecte 50/50, estalvi energètic a l'escola.</u>				
	9	<u>Organitzar activitats, jocs i tallers sobre energia i canvi climàtic per escolars.</u>				
	10	<u>Organitzar jocs, exposicions i tallers sobre l'energia i canvi climàtic per famílies i públic general en un context lúdic i festiu.</u>				
	11	<u>Servei d'assessorament en consum i estalvi energètic municipal i domèstic.</u>				

	12	<u>Organitzar visites guiades a instal·lacions locals d'energies renovables per a públic general i escolars.</u>				
AIGUA 	13	<u>Organitzar activitats, jocs i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per escolars.</u>				
	14	<u>Organitzar jocs, exposicions i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per famílies i públic en general en un context lúdic i festiu.</u>				
	15	<u>Organitzar visites guiades a l'estació depuradora d'aigües residuals.</u>				
	16	<u>Promocionar la xerojardineria en espais públics, balcons i jardins particulars.</u>				
	17	<u>Reforçar missatges i campanyes sobre l'ús racional i l'estalvi d'aigua.</u>				
RESIDUS 	18	<u>Activitats i tallers escolars sobre la problemàtica dels residus.</u>				
	19	<u>Potenciar el compostatge escolar.</u>				
	20	<u>Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.</u>				
	21	<u>Campanya de prevenció de residus tèxtils "Està de moda".</u>				
	22	<u>Campanya contra el malbaratament alimentari "Som gent de profit" .</u>				
	23	<u>Fomentar l'autocompostatge casolà.</u>				
	24	<u>Organització activitat popular de neteja de l'entorn natural <i>Let's Clean Up</i> .</u>				
	25	<u>Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius.</u>				

CONSUM RESPONSABLE 	26	<u>Organitzar activitats, jocs i tallers sobre el malbaratament alimentari i consum responsable per escolars.</u>				
	27	<u>Organitzar xerrades i activitats sobre consum responsable i economia circular per la població en general.</u>				
	28	<u>Fomentar i organitzar mercats d'intercanvi i de segona mà.</u>				
MOBILITAT 	29	<u>Organitzar activitats sobre mobilitat sostenible dins la Setmana europea de la Mobilitat catàleg.</u>				
	30	<u>Programa Mou-te i respira!</u>				
ALTRES	31	<u>Promocionar activitats artístiques vinculades a la natura i la sostenibilitat.</u>				
	32	<u>Organitzar activitats, tallers i xerrades per a escolars, famílies i públic en general sobre la sobre la contaminació acústica.</u>				

TAULA 2: PLANIFICACIÓ ANUAL

MES	ACTUACIONS A FER ANUALMENT
GENER	<p>FEINES DE COORDINACIÓ: Revisió accions fetes i presentació memòria anual . Revisió i programació de les actuacions a realitzar durant l'any en curs . Programació de la campanya comunicativa trimestralment, web, xarxes socials, butlletins,...</p>
	<p>ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS Dia Mundial de l'Educació ambiental (26 gener) Programar qualsevol acció recollides al pla d'EA.</p>
	<p>ACTUACIONS A REALITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS FESTA DE SANT SEBASTIÀ (pels volts del 20 de gener) Acció 20: Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu. Acció 25: Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius.</p>
FEBRER	<p>FEINES DE COORDINACIÓ: Reunions de coordinació per presentar memòria any anterior i presentar les accions a realitzar l'any en curs. Repàs de possibles subvencions a sol·licitar. Planificar accions per celebrar el Dia Mundial de l'Aigua (22 de març)</p>
	<p>ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS Dia Mundial de les Zones Humides (2 febrer) Acció 2 : Organitzar sortides guiades per escolars per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural Acció 3: Organitzar sortides guiades per famílies i públic general per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural. Acció 6: Organitzar tallers de construcció, col·locació i seguiment de caixes niu i caixes refugi. Acció 7: Fomentar i realitzar activitats de ciència ciutadana.</p>

	<p>ACTUACIONS A REALITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS</p> <p>FESTA DE LES TORRADES (finals de febrer-inicis de març)</p> <p>Acció 20: Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.</p> <p>Acció 25: Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius.</p>
MARÇ	<p>FEINES DE COORDINACIÓ:</p> <p>Preparar i realitzar les actuacions previstes pel Dia Mundial de l'Aigua</p> <p>Preparar actuacions per celebrar el Dia Internacional sense soroll (26 abril)</p>
	<p>ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS</p> <p>Dia Mundial de l'Aigua (22 de març)</p> <p>Acció 13: Organitzar activitats, jocs i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per escolars.</p> <p>Acció 14: Organitzar jocs, exposicions i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per famílies i públic en general en un context lúdic i festiu.</p> <p>Acció 15: Organitzar visites guiades a l'estació depuradora d'aigües residuals.</p> <p>Acció 16: Promocionar la xerojardineria en espais públics, balcons i jardins particulars.</p> <p>Acció 17: Reforçar missatges i campanyes sobre l'ús racional i l'estalvi d'aigua.</p>
	<p>ACTUACIONS A REALITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS</p>
ABRIL	<p>FEINES DE COORDINACIÓ</p> <p>Adherir-se i preparar actuacions i difusió del programa Let's Clean Up</p> <p>Preparar actuacions i adherir-se a la Setmana de la Natura (es celebra a finals de maig principis de juny)</p> <p>Coordinar accions a fer conjuntament amb la celebració de la Festa de la Flor.</p> <p>Programació de la campanya comunicativa trimestralment, web, xarxes socials, butlletins,...</p>
	<p>ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS</p> <p>Dia Internacional sense soroll (26 d'abril)</p>

	<p>Acció 32: Organitzar activitats, tallers i xerrades per a escolars, famílies i públic en general sobre la sobre la contaminació acústica.</p>
	<p>ACTUACIONS A REALTITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS</p>
<p>MAIG</p>	<p>FEINES DE COORDINACIÓ Preparar materials Let's Clean Up Organitzar les activitats inscrites dins la Setmana de la Natura (poden estar incloses dins les Festa de la Flor) Preparació actuacions Setmana de Medi Ambient i fer-ne difusió (juny) Preparació i difusió activitats Setmana de l'Energia (juny) Preparar activitats conjuntes de temàtica ambiental pel Festival Àtoms.</p> <p>ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS</p> <p>Let's Clean Up Europe (primera quinzena de maig) Acció 24: Organització activitat popular de neteja de l'entorn natural <i>Let's Clean Up</i> .</p> <p>Setmana de la Natura (del 22 maig al 5 de juny) Dia Internacional de la diversitat biològica (22 maig) Programar qualsevol acció recollides al pla d'EA relacionada amb temàtica biodiversitat i entorn natural, aigua i/o residus. Acció 1: Dissenyar i senyalitzar una ruta interpretativa per a divulgar els valors naturals, patrimonials i paisatgístics. Podria ser un bon moment per presentar la ruta senyalitzada amb una passejada guiada, en el cas de que sigui un projecte acabat, per a donar a conèixer els seus valors naturals i patrimonials.</p> <p>ACTUACIONS A REALTITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS</p> <p>FESTA DE LA FLOR (finals de maig-inicis de juny) Acció 2: Organitzar sortides guiades per escolars per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural. Acció 3: Organitzar sortides guiades per famílies i públic general per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural. Acció 4: Fomentar la biodiversitat als patis dels centres educatius i activitats pedagògiques relacionades.</p>

	<p>Acció 5: Fomentar la biodiversitat en espais públics urbans i periurbans.</p> <p>Acció 7: Fomentar i realitzar activitats de ciència ciutadana.</p> <p>Acció 16: Promocionar la xerojardineria en espais públics, balcons i jardins particulars.</p>
<p>JUNY</p>	<p>FEINES DE COORDINACIÓ</p> <p>Reunions amb centres educatius per valorar accions fetes al llarg del curs i programar les accions a fer el curs següent</p> <p>Preparació activitats Setmana de l'Energia</p> <p>Coordinar accions a fer conjuntament amb la celebració de la Fira de Soca-rel</p> <p>Reunions de preparació pels actes de la Festa Major per tal de treballar el reciclatge i la reducció dels residus durant les festes</p> <hr/> <p>ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS</p> <p>Dia Mundial del Medi Ambient (5 de juny)</p> <p>Programar qualsevol acció recollides al pla d'EA.</p> <p>Setmana Europea de l'Energia Sostenible (de l'11 al 13 de juny)</p> <p>Acció 8: Projecte 50/50, estalvi energètic a l'escola. (Projecte que es desenvolupa tot el curs).</p> <p>Acció 9: Organitzar activitats, jocs i tallers sobre energia i canvi climàtic per escolars.</p> <p>Acció 10: Organitzar jocs, exposicions i tallers sobre l'energia i canvi climàtic per famílies i públic general en un context lúdic i festiu.</p> <p>Acció 11: Servei d'assessorament en consum i estalvi energètic municipal i domèstic.</p> <p>Acció 12: Organitzar visites guiades a instal·lacions locals d'energies renovables per a públic general i escolars.</p> <hr/> <p>ACTUACIONS A REALITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS</p> <p>FIRA "DE SOCA-REL" (finals de maig-inicis de juny)</p> <p>Acció 10: Organitzar jocs, exposicions i tallers sobre l'energia i canvi climàtic per famílies i públic general en un context lúdic i festiu.</p> <p>Acció 14: Organitzar jocs, exposicions i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per famílies i públic en general en un context lúdic i festiu.</p>

	<p>Acció 20: Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.</p> <p>Acció 25: Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius.</p> <p>Acció 27: Organitzar xerrades i activitats sobre consum responsable i economia circular per la població en general.</p> <p>Acció 28: Fomentar i organitzar mercats d'intercanvi i de segona mà</p> <p>FESTIVAL ÀTOMS (al juny i al desembre)</p> <p>Acció 20: Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.</p> <p>Acció 25: Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius.</p> <p>Acció 31: Promocionar activitats artístiques vinculades a la natura i la sostenibilitat.</p>
JULIOL	<p>FEINES DE COORDINACIÓ</p> <p>Preparar materials necessaris pels actes de la Festa Major (reciclatge, reducció de residus,...)</p> <p>Programar i preparar actuacions a fer durant els mesos de setembre i octubre</p> <p>Pensar i començar a preparar actuacions de la Setmana de la Mobilitat (setembre)</p> <p>Programació de la campanya comunicativa trimestralment, web, xarxes socials, butlletins,...</p> <p>ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS</p> <p>ACTUACIONS A REALTITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS</p> <p>FESTA MAJOR (finals de juliol)</p> <p>Acció 20: Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.</p> <p>Acció 25: Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius.</p>
AGOST	<p>FEINES DE COORDINACIÓ</p> <p>Programar i preparar actuacions a fer durant els mesos de setembre i octubre</p> <p>Pensar i començar a preparar actuacions de la Setmana de la Mobilitat que es farà al setembre</p> <p>ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS</p>

	ACTUACIONS A REALTITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS
SETEMBRE	FEINES DE COORDINACIÓ Recordar als centres educatius les accions que tenen programades per realitzar cada trimestre i com sol·licitar-les a la persona responsable de l'Ajuntament Acabar de preparar els materials i les accions a realitzar durant la Setmana de la Mobilitat
	ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS Setmana Europea de la Mobilitat (3a setmana de setembre) Acció 29: Organitzar activitats sobre mobilitat sostenible dins la Setmana Europea de la Mobilitat Acció 30: Programa Mou-te i respira!
	ACTUACIONS A REALTITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS
OCTUBRE	FEINES DE COORDINACIÓ Preparar activitats de la Setmana de Prevenció de Residus Preparar activitats conjuntes de temàtica ambiental pel Festival Àtoms. Coordinació amb la Festa de la Verema Programació de la campanya comunicativa trimestralment, web, xarxes socials, butlletins,...
	ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS
	ACTUACIONS A REALTITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS FESTA DE LA VEREMA (mitjans octubre) Acció 20: Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu. Acció 25: Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius. Dia Mundial dels ocells (5 octubre) Acció 2: Organitzar sortides guiades per escolars per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural. Acció 3: Organitzar sortides guiades per famílies i públic general per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural. Acció 6: Organitzar tallers de construcció, col·locació i seguiment de caixes niu i caixes refugi.

NOVEMBRE	FEINES DE COORDINACIÓ Fer difusió de les activitats Setmana Europea de Prevenció de Residus
	ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS Setmana Europea de la Prevenció de Residus (3a setmana de novembre) Acció 18: Activitats i tallers escolars sobre la problemàtica dels residus. Acció 19: Potenciar el compostatge escolar. Acció 20: Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu. Acció 21: Campanya de prevenció de residus tèxtils “Està de moda”. Acció 22: Campanya contra el malbaratament alimentari “Som gent de profit” . Acció 23: Fomentar l’autocompostatge casolà. Acció 28: Fomentar i organitzar mercats d’intercanvi i de segona mà
	ACTUACIONS A REALITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS
DESEMBRE	FEINES DE COORDINACIÓ Elaboració de la memòria anual
	ACTUACIONS DEL PLA RECOLLIDES A LES FITXES PER CELEBRAR DIES MUNDIALS
	ACTUACIONS A REALITZAR EN ACTES I/O FESTIVITATS DEL PLA DEL PENEDÈS FESTIVAL ÀTOMS (al juny i al desembre) Acció 20: Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu. Acció 25: Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius. Acció 31: Promocionar activitats artístiques vinculades a la natura i la sostenibilitat. FESTES DE NADAL Acció 26: Organitzar activitats, jocs i tallers sobre el malbaratament alimentari i consum responsable per escolars. Acció 27: Organitzar xerrades i activitats sobre consum responsable i economia circular per la població en general. Acció 28: Fomentar i organitzar mercats d’intercanvi i de segona mà

7. GESTIÓ I SEGUIMENT

7.1 La gestió

El lideratge

L'Ajuntament del Pla del Penedès disposa de recursos humans limitats. Sovint, una mateixa persona amb responsabilitats polítiques assumeix diverses regidories i, alhora, desenvolupa tasques tècniques i de gestió. Aquesta situació presenta alguns avantatges, com ara la facilitat per establir aliances i coordinar les iniciatives ambientals, però també suposa una limitació pel que fa al temps que es pot dedicar al desenvolupament i seguiment del projecte.

Per aquest motiu, es proposa una metodologia de gestió i seguiment tan senzilla com sigui possible. Serà necessari que l'Ajuntament designi una persona de referència per al projecte.

Des de l'Ajuntament es duran a terme les tasques més tècniques, especialment aquelles relacionades amb la sol·licitud d'activitats i recursos que requereixin la presentació de documentació, com les propostes incloses al Catàleg de la Diputació de Barcelona, a la Mancomunitat Penedès-Garraf o a altres organismes públics. Així mateix, també s'assumirà la gestió de les demandes d'activitats que pugui fer arribar el centre educatiu.

Així doncs serà necessària la implicació d'una o dues persones que prenguin compromís amb el projecte i el liderin. El Pla d'Educació Ambiental s'ha d'implementar progressivament, dinamitzar, coordinar, fer el seguiment, avaluar-lo, actualitzar-lo, adaptar-lo a noves necessitats... A vegades suposa una feina extra que pot requerir suport extern.

A llarg termini, seria interessant constituir un **Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat**. Es tracta d'un òrgan de participació ciutadana en matèria de medi ambient, amb l'objectiu de fomentar la implicació de la ciutadania mitjançant la creació d'espais de reflexió i col·laboració sobre les qüestions ambientals del municipi. El Consell està format per representants de diverses entitats i es reuneix de manera periòdica. La seva composició, funcions i funcionament queden regulats pel Reglament del Consell de Medi Ambient.

Externalització parcial del Pla d'Educació Ambiental

Tot i que el treball recull principalment accions, activitats i recursos cedits per organismes públics la realització d'algunes activitats com el disseny i creació d'activitats, el guiatge o tallers especialitzats requeriran la col·laboració de personal tècnic, entitats o empreses especialitzades. Això pot tenir un cost afegit que cal tenir present en els pressupostos municipals.

Una opció molt vàlida per reduir aquest cost podria ser comptar amb la col·laboració del teixit associatiu local, voluntaris, gent gran o savis del poble que pels seus coneixements puguin participar desinteressadament en el projecte.

La dotació econòmica

Per a una implementació continuada en el temps del Pla d'Educació Ambiental municipal caldrà una disposició pressupostària per part de l'ajuntament que s'ajusti a les necessitats i previsions anuals. L'import pot variar segons les activitats previstes, el cost de disseny i producció de materials, guiatges, difusió o possibles col·laboracions externes.

Pera tenir una orientació econòmica de les accions proposades s'ha incorporat el cost aproximat a les seves fitxes .

7.2 Seguiment del Pla d'Educació Ambiental

És imprescindible definir un pla de seguiment i avaluació per garantir el bon funcionament de les accions incloses al Pla d'Educació Ambiental.

El seguiment i l'avaluació contínua permeten recollir informació rellevant sobre diversos aspectes del desenvolupament del programa, com ara les dades de participació, el grau d'acceptació i l'adequació de les metodologies i continguts, la difusió de les accions i el grau d'assoliment dels objectius plantejats.

Aquest procés facilita la identificació d'aspectes que cal millorar i la presa de decisions per introduir els canvis necessaris. Al mateix temps, permet detectar els elements que funcionen correctament i cal consolidar o mantenir.

D'altra banda, el seguiment també contribueix a mantenir un vincle actiu amb les persones participants, que poden aportar informació de gran valor sobre els seus interessos, opinions i suggeriments. Aquestes aportacions han de ser recollides i valorades per tal de poder-se incorporar, sempre que sigui possible, a la planificació. En aquest sentit, es considera fonamental que els participants esdevinguin agents actius del programa a través de les seves contribucions.

Enquestes d'avaluació

A continuació es presenta un exemple de fitxa de valoració que poden omplir els docents, responsables de grup i participants un cop finalitzada l'activitat.

Disposar d'aquesta informació és essencial per fer-ne el buidatge i l'anàlisi de manera regular. Aquest procés permet identificar aspectes susceptibles de millora i, si escau, introduir-hi ajustos que contribueixin a la qualitat i eficàcia del programa.

DADES GENERALS	
Títol de l'activitat	
Data de realització	
Centre educatiu/entitat/ particular	
Nº de participants (en el cas dels grups organitzats)	
VALORACIÓ DE L'ACTIVITAT	
INDICADOR	VALORA DEL 0 AL 5 (SENT 5 LA PUNTUACIÓ MÀXIMA)
Tasca realitzada per l'educador/a ambiental	
Organització general de l'activitat	
La durada de l'activitat	
Continguts treballats	
Els materials i recursos utilitzats durant l'activitat	
Els nivell d'assoliment dels objectius	
Grau de participació i implicació del grup	
<p>Quins aspectes de l'activitat creieu que han funcionat millor?</p> <p>Quins aspectes es podrien millorar o adaptar?</p> <p>Heu detectat alguna dificultat durant l'activitat? Quina?</p> <p>Altres comentaris o propostes:</p>	

Memòria anual d'aplicació del Pla d'Educació Ambiental

És aconsellable realitzar una memòria anual al llarg de la vigència del pla. Aquestes memòries es plantegen per a realitzar un seguiment detallat dels resultats, de les actuacions i de l'evolució del compliment dels objectius.

En funció dels resultats, es podran modificar les estratègies i/o actuacions previstes per a l'any següent.

Aquest informe de seguiment hauria d'incloure:

- Resum de les accions i activitats portades a terme
- Recursos i mitjans utilitzats
- Calendari real d'execució
- Inversions realitzades
- Resultats obtinguts
- Justificació de la no realització o ajornament d'actuacions

Revisió final de vigència del Pla d'Educació Ambiental

Quan acabi el període de vigència del pla es recomana realitzar una revisió final.

En aquest moment ja s'hauran desenvolupat la majoria de les actuacions i s'haurà de valorar si s'han aconseguit els objectius previstos.

Per facilitar el seguiment i valorar el grau de compliment dels objectius plantejats, es proposa la utilització dels següents indicadors, i analitzar-los anualment:

- Percentatge d'activitats realitzades respecte les proposades al Pla
- Nombre de participants totals anuals en cadascuna de les activitats proposades
- Inversions realitzades per cadascuna de les activitats
- Grau de valoració de les activitats per parts dels usuaris. Aquesta dada s'obtindrà mitjançant la realització d'enquestes de satisfacció als usuaris de les activitats i amb el buidatge posterior.

Segons els resultats i conclusions d'aquesta revisió final es podrà plantejar:

- Els objectius i les estratègies per al nou pla del següent període
- Les actuacions que es continuaran realitzant i si cal modificar-les
- Les noves propostes d'actuacions que es podrien incorporar

8. COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

Tenir un pla de comunicació i difusió ens ajudarà a que les activitats programades arribin al màxim de persones i públic possible (ja sigui familiar, adult o escolar) i serà garantia de que la informació exposada sigui rigorosa i actualitzada. L'Ajuntament disposa d'un servei de comunicació extern que podria assumir aquesta tasca.

Els canals de difusió i comunicació que es proposen són:

Informació de les activitats als centres educatius

Degut a que una part important del programa són activitats educatives dirigides als escolars del municipi, la comunicació amb l'escola de primària i la llar d'infants serà important que sigui fàcil i fluïda.

- Al final del curs anterior o a l'inici del mateix curs es programarà una reunió amb els centres educatius per explicar el funcionament del Pla d'Educació Ambiental i les activitats que s'ofereixen per cada nivell educatiu dels diversos àmbits temàtics.
- A l'inici de cada curs els centres educatius envaran la petició d'activitats ambientals al tècnic municipal si és el cas d'una activitat que calgui un tràmit amb l'administració, o bé faran la petició directament a l'organisme corresponent (Servei d'Educació Ambiental de la Mancomunitat Penedès-Garraf...etc). Cada centre podrà escollir les activitats en funció del seu projecte educatiu.
- Quan s'organitzin activitats familiars es pot enviar la informació a l'escola i a la llar d'infants perquè la facin arribar a les famílies a través dels seus propis canals de comunicació.

Escola Sants Abdó i Senén a8022847@xtec.cat

Escola Bressol el Sol i la Lluna a8073697@xtec.cat

Espai informatiu a la web municipal

L'Ajuntament del Pla del Penedès disposa d'una pàgina web pròpia on s'hi mostra:

- Agenda de les activitats que es realitzen al municipi
- Canals RSS de notícies, agenda, agenda política, avisos i notificacions
- Galeria de destacats amb les novetats informatives

En aquests apartats que ja existeixen es pot fer difusió de les activitats i accions que es programin al llarg de l'any. També es podria crear un apartat específic dins la web per fer difusió de les activitats del Pla d'Educació Ambiental. De fet seria molt interessant que la web disposés d'un espai dedicat al medi ambient i sostenibilitat on a banda de les activitats es pogués difondre notícies i material informatiu de caràcter ambiental.

Presència a les xarxes socials

Les xarxes socials són una eina molt útil per donar a conèixer un projecte d'aquestes característiques. Actualment gran part de la població s'assabenta de les activitats mitjançant canals digitals.

L'Ajuntament del Pla del Penedès és present activament a:

- Instagram: @ajplapenedes
- Facebook : @ajuntamentpladelpenedes
- "X": @AjPlaPenedes
- Canal de YouTube: @ajuntamentdelpladelpenedes7948 (58 subscriptors)

Aquests canals poden ser d'utilitat per anunciar les activitats programades per a grups familiars i públic general i també fer ressò de les activitats ja realitzades, de les activitats escolars i de tot el programa d'educació ambiental en general.

Setmana de la natura

La Setmana de la Natura és la campanya més gran d'implicació ciutadana per a la defensa de la natura a Catalunya. Aquesta iniciativa, que se celebra des de 2016, promou activitats arreu del territori català per conscienciar sobre la importància de tenir cura de la natura. Inicia les seves activitats el

Dia Internacional de la Diversitat Biològica, 22 de maig, per recordar la necessitat de la preservació de la biodiversitat, i finalitza el 5 de juny, Dia Mundial del Medi Ambient, per visibilitzar la necessitat d'implicar-nos-hi col·lectivament. La Setmana de la Natura té un web on es pot penjar informació d'activitats que s'organitzen per tot el territori català. És una bona manera de donar a conèixer les activitats que s'organitzin a nivell local.

www.setmananatura.cat

Canal de WhatsApp

Per fer difusió directa de les activitats que s'organitzin per a famílies, associacions i població en general es podrien fer enviaments via Canal de WhatsApp. Aquesta aplicació és utilitzada per un ampli ventall de la població.

- Els canals de WhatsApp són una forma de difusió unidireccional d'informació. Resulten molt útils quan es necessita informar sense permetre la interacció directa dels membres que hi pertanyen.
- Permeten a un administrador enviar missatges a un gran nombre de seguidors.
- Els membres d'un canal no poden respondre als missatges, només poden interactuar enviant "emojis"
- Només els administradors poden veure els noms i els números de les persones que segueixen el canal.
- Només és possible entrar-hi acceptant ser membre mitjançant un enllaç.

Butlletí municipal

Les activitats i accions del Programa d'Educació Ambiental també es poden publicar en els butlletins de l'Ajuntament:

- El butlletí digital (es pot fer la subscripció a la pàgina web)
- El butlletí en format paper "La Font de l'Esteve" que es distribueix als habitatges dos o tres cops l'any.
- Full informatiu "El Mingo", amb menys informació però es publica més sovint.

Material imprès

Tot i que és recomanable prioritzar els canals de comunicació digitals, són els més utilitzats per la majoria de població i també contribueixen a la prevenció de residus, per segons quines activitats es recomana també fer difusió en forma de cartells impresos.

Per evitar el malbaratament de recursos es recomana:

- Preveure en quines activitats serà necessària l'edició de cartells (majoritàriament activitats per a gent gran i públic familiar).
- Calcular el nombre d'unitats a editar.
- Valorar a quins llocs del municipi s'han de penjar (cartelleres municipals, equipaments, escoles, establiments comercials...).

ANNEX 1: TAULA RESUM ACCIONS SEGONS PÚBLIC DESTINATARI, TEMÀTICA, VISIONS I TIPUS D'ACTUACIÓ

PROPOSTES D'ACCIONS EDUCACIÓ AMBIENTALS AL PLA DEL PENEDÈS		TEMÀTICA	VISIONS EDUCACIÓ AMBIENTAL					TIPUS D'ACTUACIÓ			
Núm. Acció			1. L'entorn com a aula	2. L'entorn com ecosistema	3. Els problemes ambientals	4. La gestió ambiental	5. La transformació	Educació	Sensibilització	Comunicació	Participació
	Programa General Familiar (PGF)										
1	<u>Dissenyar i senyalitzar una ruta interpretativa per a divulgar els valors naturals, patrimonials i paisatgístics</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL	X	X				X	X		
3	<u>Organitzar sortides guiades per famílies i públic general per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL	X	X		X		X	X		
5	<u>Fomentar la biodiversitat en espais públics urbans i periurbans</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL		X		X	X	X	X		X

PROPOSTES D'ACCIONS EDUCACIÓ AMBIENTALS AL PLA DEL PENEDÈS		TEMÀTICA	VISONES EDUCACIÓ AMBIENTAL					TIPUS D'ACTUACIÓ				
			1. L'entorn com a aula	2. L'entorn com ecosistema	3. Els problemes ambientals	4. La gestió ambiental	5. La transformació		Educació	Sensibilització	Comunicació	Participació
6	<u>Organitzar tallers de construcció, col·locació i seguiment de caixes niu i caixes refugi</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL		X		X	X		X	X		X
7	<u>Fomentar i realitzar activitats de ciència ciutadana</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL			X	X				X		X
10	<u>Organitzar jocs, exposicions i tallers sobre l'energia i canvi climàtic per famílies i públic general en un context lúdic i festiu</u>	ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC			X	X	X		X	X		
11	<u>Servei d'assessorament en consum i estalvi energètic municipal i domèstic</u>	ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC			X	X	X		X	X		
12	<u>Organitzar visites guiades a instal·lacions locals d'energies renovables per a públic general i escolars</u>	ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC				X	X		X	X		X
14	<u>Organitzar jocs, exposicions i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per famílies i públic en general en un context lúdic i festiu</u>	AIGUA			X	X			X	X		
15	<u>Organitzar visites guiades a l'estació depuradora d'aigües residuals</u>	AIGUA				X	X		X	X		
16	<u>Promocionar la xerojardineria en espais públics, balcons i jardins particulars</u>	AIGUA				X	X			X	x	X
17	<u>Reforçar missatges i campanyes sobre l'ús racional i l'estalvi d'aigua</u>	AIGUA				X	X		X		X	X

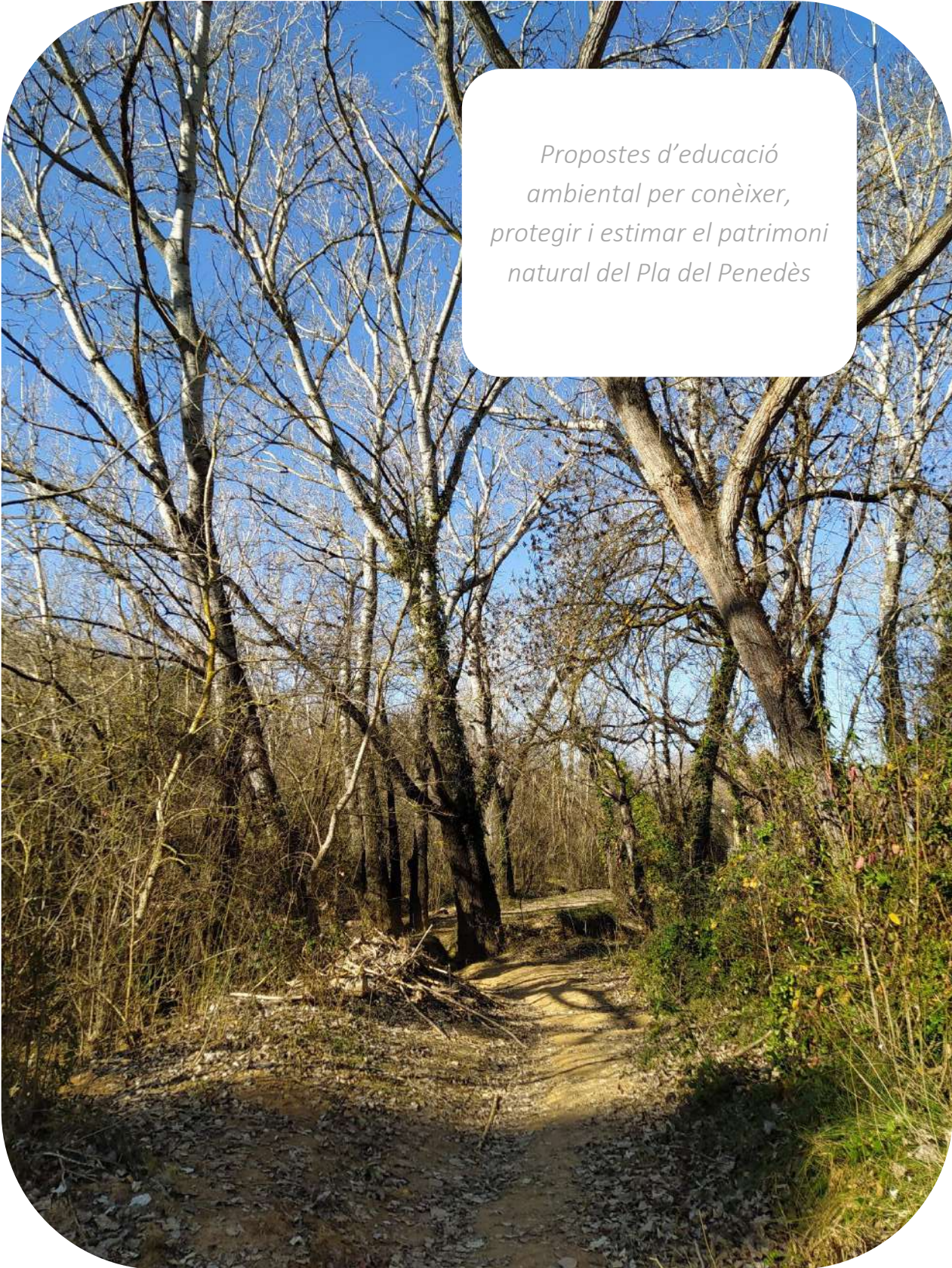
PROPOSTES D'ACCIONS EDUCACIÓ AMBIENTALS AL PLA DEL PENEDÈS		TEMÀTICA	VISONES EDUCACIÓ AMBIENTAL					TIPUS D'ACTUACIÓ			
			1. L'entorn com a aula	2. L'entorn com ecosistema	3. Els problemes ambientals	4. La gestió ambiental	5. La transformació	Educació	Sensibilització	Comunicació	Participació
20	<u>Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.</u>	RESIDUS			X	X		X	X		
21	<u>Campanya de prevenció de residus tèxtils "Està de moda"</u>	RESIDUS			X	X		X	X	X	
22	<u>Campanya contra el malbaratament alimentari "Som gent de profit"</u>	RESIDUS			X	X		X	X	X	
23	<u>Fomentar l'autocompostatge casolà</u>	RESIDUS			X	X		X	X		X
24	<u>Organització activitat popular de neteja de l'entorn natural Let's Clean Up</u>	RESIDUS			X	X		X	X		X
27	<u>Organitzar xerrades i activitats sobre consum responsable i economia circular per la població en general</u>	CONSUM RESPONSABLE			X	X		X	X		
28	<u>Fomentar i organitzar mercats d'intercanvi i de segona mà</u>	CONSUM RESPONSABLE				X	X		X		X
29	<u>Organitzar activitats sobre mobilitat sostenible dins la Setmana europea de la Mobilitat</u>	MOBILITAT			X		X	X	X		X
30	<u>Programa Mou-te i respira!</u>	MOBILITAT			X		X	X	X		X

PROPOSTES D'ACCIONS EDUCACIÓ AMBIENTALS AL PLA DEL PENEDÈS		TEMÀTICA	VISONES EDUCACIÓ AMBIENTAL					TIPUS D'ACTUACIÓ				
			1. L'entorn com a aula	2. L'entorn com ecosistema	3. Els problemes ambientals	4. La gestió ambiental	5. La transformació		Educació	Sensibilització	Comunicació	Participació
31	<u>Promocionar activitats artístiques vinculades a la natura i la sostenibilitat</u>	ALTRES				X	X			X		X
32	<u>Organitzar activitats, tallers i xerrades per a escolars, famílies i públic en general sobre la sobre la contaminació acústica</u>	ALTRES				X	X		X	X		X
Núm. Acció	Programa Escolar (PES)											
2	<u>Organitzar sortides guiades per escolars per conèixer la biodiversitat de l'entorn natural</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL	X	X		X			X	X		
4	<u>Fomentar la biodiversitat als patis dels centres educatius i activitats pedagògiques relacionades</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL		X		X	X		X	X		X
7	<u>Fomentar i realitzar activitats de ciència ciutadana</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL			X	X				X		X
8	<u>Projecte 50/50, estalvi energètic a l'escola</u>	ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC							X	X		X
9	<u>Organitzar activitats, jocs i tallers sobre energia i canvi climàtic per escolars</u>	ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC			X	X	X		X	X		
12	<u>Organitzar visites guiades a instal·lacions locals d'energies renovables per a públic general i escolars</u>	ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC				X	X		X	X		X
13	<u>Organitzar activitats, jocs i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per escolars</u>	AIGUA			X	X			X	X		

PROPOSTES D'ACCIONS EDUCACIÓ AMBIENTALS AL PLA DEL PENEDÈS		TEMÀTICA	VISIONS EDUCACIÓ AMBIENTAL					TIPUS D'ACTUACIÓ			
			1. L'entorn com a aula	2. L'entorn com ecosistema	3. Els problemes ambientals	4. La gestió ambiental	5. La transformació	Educació	Sensibilització	Comunicació	Participació
15	<u>Organitzar visites guiades a l'estació depuradora d'aigües residuals</u>	AIGUA			X	X		X	X		
18	<u>Activitats i tallers escolars sobre la problemàtica dels residus</u>	RESIDUS			X	X	X	X	X		
19	<u>Potenciar el compostatge escolar</u>	RESIDUS			X	X	X	X	X		X
24	<u>Organització activitat popular de neteja de l'entorn natural Let's Clean Up</u>	RESIDUS			X	X		X	X		X
26	<u>Organitzar activitats, jocs i tallers sobre el malbaratament alimentari i consum responsable per escolars</u>	CONSUM RESPONSABLE			X	X		X	X		
31	<u>Promocionar activitats artístiques vinculades a la natura i la sostenibilitat</u>	ALTRES				X	X		X		X
32	<u>Organitzar activitats, tallers i xerrades per a escolars, famílies i públic en general sobre la sobre la contaminació acústica</u>	ALTRES				X	X	X	X		X
Núm. Acció	Programa Entitats i Actes Culturals (PEC)										
7	<u>Fomentar i realitzar activitats de ciència ciutadana</u>	BIODIVERSITAT I ENTORN NATURAL			X	X			X		X
10	<u>Organitzar jocs, exposicions i tallers sobre l'energia i canvi climàtic per famílies i públic general en un context lúdic i festiu</u>	ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC			X	X	X	X	X		

PROPOSTES D'ACCIONS EDUCACIÓ AMBIENTALS AL PLA DEL PENEDÈS		TEMÀTICA	VISIONS EDUCACIÓ AMBIENTAL					TIPUS D'ACTUACIÓ			
			1. L'entorn com a aula	2. L'entorn com ecosistema	3. Els problemes ambientals	4. La gestió ambiental	5. La transformació	Educació	Sensibilització	Comunicació	Participació
14	<u>Organitzar jocs, exposicions i tallers relacionats amb el cicle de l'aigua i la nova cultura de l'aigua per famílies i públic en general en un context lúdic i festiu</u>	AIGUA			X	X		X	X		
20	<u>Activitats, tallers i exposicions sobre la problemàtica dels residus per famílies i població en general en un context lúdic i festiu.</u>	RESIDUS			X	X		X	X		
21	<u>Campanya de prevenció de residus tèxtils "Està de moda"</u>	RESIDUS			X	X		X	X	X	
22	<u>Campanya contra el malbaratament alimentari "Som gent de profit"</u>	RESIDUS			X	X		X	X	X	
23	<u>Fomentar l'autocompostatge casolà</u>	RESIDUS			X	X		X	X		X
24	<u>Organització activitat popular de neteja de l'entorn natural Let's Clean Up</u>	RESIDUS			X	X		X	X		X
25	<u>Fomentar la prevenció de residus i la sostenibilitat en els esdeveniments festius</u>	RESIDUS			X	X			X		X
27	<u>Organitzar xerrades i activitats sobre consum responsable i economia circular per la població en general</u>	CONSUM RESPONSABLE			X	X		X	X		
28	<u>Fomentar i organitzar mercats d'intercanvi i de segona mà.</u>	CONSUM RESPONSABLE				X	X		X		X

PROPOSTES D'ACCIONS EDUCACIÓ AMBIENTALS AL PLA DEL PENEDÈS		TEMÀTICA	VISONES EDUCACIÓ AMBIENTAL					TIPUS D'ACTUACIÓ			
			1. L'entorn com a aula	2. L'entorn com ecosistema	3. Els problemes ambientals	4. La gestió ambiental	5. La transformació	Educació	Sensibilització	Comunicació	Participació
29	<u>Organitzar activitats sobre mobilitat sostenible dins la Setmana europea de la Mobilitat</u>	MOBILITAT			X		X	X	X		X
30	<u>Programa Mou-te i respira!</u>	MOBILITAT			X		X	X	X		X
31	<u>Promocionar activitats artístiques vinculades a la natura i la sostenibilitat</u>	ALTRES			X		X		X		X
32	<u>Organitzar activitats, tallers i xerrades per a escolars, famílies i públic en general sobre la sobre la contaminació acústica</u>	ALTRES			X		X	X	X		X

*Propostes d'educació
ambiental per conèixer,
protegir i estimar el patrimoni
natural del Pla del Penedès*

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Acció Climàtica
i Transició Energètica**

Gerència de Serveis de Medi Ambient

*Comte d'Urgell, 187
Recinte de l'Escola Industrial
08036 Barcelona*

*www.diba.cat/mediambient
[@AccioClimaDiba](https://twitter.com/AccioClimaDiba)*